

ДОПОМОГА ПІСЛЯ ПОРАНЕННЯ

Довідник із прав, обов'язків та алгоритму
дій військовослужбовця у разі поранення,
травми чи захворювання

ОНОВЛЕНА РЕДАКЦІЯ 2025 РОКУ

Збройні Сили
України

КОМУ ПОТРІБЕН ЦЕЙ ДОВІДНИК І ЧОМУ?

Довідник розроблено для військовослужбовців Збройних Сил України, які отримали поранення, травми чи захворювання під час військової служби. Якщо ти опинився в такому становищі, він стане твоїм помічником.

Ми проаналізували шлях, який доводиться долати після отримання травми, поранення чи захворювання. Лікування, реабілітація, проходження військово-лікарської комісії та медико-соціальної експертної комісії тощо. Все це супроводжується великою кількістю бюрократичних процедур, які ми прагнемо спростити.

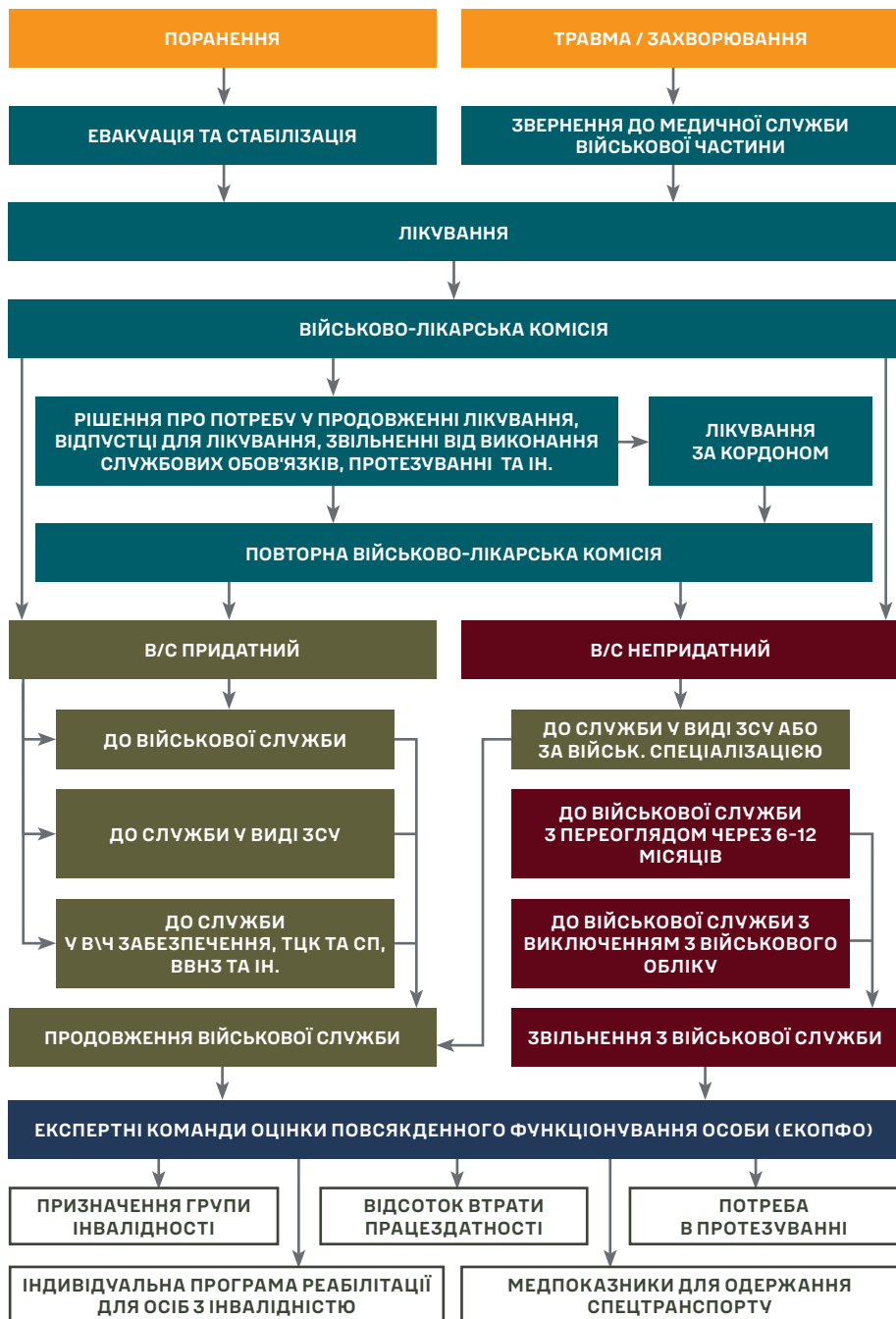
У довіднику зібрано корисну інформацію:

- як отримати направлення на лікування, реабілітацію чи оздоровлення;
- на що важливо звернути увагу під час проходження лікування, військово-лікарської та медико-соціальної експертної комісії;
- які пільги та грошові виплати тобі належать;
- які документи потрібно отримати і до кого за ними звертатись.

У довіднику зібрано найбільш поширені запитання серед військовослужбовців, які отримали поранення/травму чи захворіли під час виконання службових обов'язків. У випадку запитань, які не передбачені даним Довідником, будь ласка, телефонуйте на номер гарячої лінії Міністерства оборони України:

15-12

ШЛЯХ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯ ПІСЛЯ ПОРАНЕННЯ, ТРАВМИ, ЗАХВОРЮВАННЯ

КЛЮЧОВІ ТЕМАТИКИ ДОВІДНИКА

Дії у випадку травми або захворювання військовослужбовця	6
Дії у випадку поранення військовослужбовця	9
Взаємодія з військовою частиною під час лікування	11
Лікування військовослужбовців	12
Довідка про обставини травми (поранення, контузії, каліцтва)	19
Як пройти військово-лікарську комісію	24
Рішення (постанови) ВЛК	32
Постанови ВЛК про причинний зв'язок захворювань (поранень, контузій, травм, каліцтв) зі службою в Збройних Силах України	34
Постанови ВЛК про придатність (непридатність) до військової служби	38
Звільнення з військової служби за станом здоров'я	43
Постанови ВЛК про потреби військовослужбовця після лікування	48
Отримання та відправка документів ВЛК в електронному вигляді	56

Протезування	58
Встановлення групи інвалідності. Як пройти ЕКОПФО?	65
Види виплат пораненим військовослужбовцям	75
Додаткова грошова винагорода	76
Одноразова грошова допомога	79
Матеріальна допомога для вирішення соціально-побутових питань	85
Грошова допомога для оздоровлення	86
Виплати військовослужбовцям, які звільняються з військової служби за станом здоров'я	87
Грошове забезпечення військовослужбовців зарахованих у розпорядження командира	88
Посвідчення учасника бойових дій	90
Посвідчення особи з інвалідністю внаслідок війни	97
Відновлення документів	99
Корисні контакти	105
Додатки	108

ДІЇ У ВИПАДКУ ТРАВМИ АБО ЗАХВОРЮВАННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯ

■ Направлення в заклад охорони здоров'я

Якщо ти отримав(-ла) травму або захворювання під час виконання обов'язків військової служби, твої дії наступні:

1. Усно поінформуй свого безпосереднього командира та медика взводу/роти.
2. Отримай усне направлення (згоду) від безпосереднього командира до медпункту в/ч.
3. У медпункті в/ч пройди медичний огляд. Його має провести фельдшер, лікар або начмед. Після огляду тобі можуть призначити лікування у в/ч або дати направлення на дообстеження чи стаціонарне лікування в закладі охорони здоров'я поза розташуванням в/ч.
 - a. Якщо тобі призначили лікування.
 - b. Після огляду в медпункті в/ч тебе можуть звільнити від виконання службових обов'язків (максимум на 6 днів).
4. Якщо протягом 6 днів стан здоров'я не покращився, начмед тебе огляне повторно та, за потреби, продовжить звільнення від виконання обов'язків. Загалом стаціонарне лікування в медпункті військової частини може тривати не більше 14 днів¹.
5. Якщо твій стан не покращився, після лікування у в/ч або в результаті первинного огляду було виявлено потребу в додатковому обстеженні (ургентні випадки, інфекційні захворювання тощо), за рекомендацією начмеда, командир військової частини дає тобі направлення на дообстеження чи стаціонарне лікування.
6. **ВИМАГАЙ**, щоб при кожному зверненні за медичною допомогою в

1. Статут внутрішньої служби ЗСУ, ст. 259

облікових журналах було зроблено відповідні записи². Це важливо для встановлення зв'язку твоєї травми чи захворювання з військовою службою. Цю обставину буде вказано у висновку ВЛК. Також, такі записи будуть важливими у випадку, якщо твій командир відмовлятиметься направити тебе до закладу охорони здоров'я на лікування, операцію чи ВЛК.

ЗВЕРНИ УВАГУ!

Рекомендації начмеда щодо звільнення від виконання обов'язків підлягають виконанню командуванням!³

Відмова направити в заклад охорони здоров'я

Потребу в лікуванні (амбулаторному, стаціонарному) визначає лікар на підставі медичного огляду та проведених досліджень. Відповідно першим твоїм кроком має стати звернення до начальника медичного пункту (служби). Якщо ти потребуєш стаціонарного лікування і тобі відмовили в направленні до закладу охорони здоров'я, твої дії мають бути наступні:

- Напиши рапорт на ім'я безпосереднього командира, де чітко опиши суть питання та обставини. Зразок такого рапорту дивись у Додатку 1.
- Принеси рапорт до стройової частини особисто, зроби його копію та попроси особу, яка приймає рапорти, поставити підпис, дату та печатку в/ч на твоїй копії. Свою копію рапорту збережи.
- У випадку ігнорування або відмови подай скаргу на гарячу лінію 15-12 або у Військову службу правопорядку Збройних Сил України.

Список документів для закладу охорони здоров'я

Після отримання направлення на проходження лікування чи обстеження у військовому закладі охорони здоров'я тобі необхідно прибути до його приймального відділення. Тобі знадобляться наступні документи:

2. Статуту внутрішньої служби ЗСУ, ст.254-256
3. Статут внутрішньої служби ЗСУ, ст. 257

- направлення, підписане командуванням в/ч;
- медичну книжку;
- довідку про обставини травми (поранення, контузії, каліцтва) або Акт про нещасний випадок (у разі одержання травми);
- військовий квиток (посвідчення офіцера);
- атестат на продовольче забезпечення;

Для проходження лікування в цивільному закладі охорони здоров'я достатньо лише направлення з підписом командира військової частини. Інші документи мати не обов'язково.

Якщо на момент убування до закладу охорони здоров'я в тебе немає довідки про обставини травми, то військова частина повинна надіслати її на адресу лікувального закладу (в розділі довідника «Лікування» є окремий пункт, як отримати цю довідку і що робити, якщо її не видають).

ДІЇ У ВИПАДКУ ПОРАНЕННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯ

■ Першочергові дії після поранення

Якщо ти отримав(-ла) поранення в районі ведення бойових дій, то з поля бою тебе евакуюють побратими або медики. Як правило, евакуація здійснюється до визначеного місця надання першої медичної допомоги: до медичної роти, стабілізаційного пункту або найближчого лікувального закладу.

Під час надання домедичної допомоги в тебе вилучають засоби захисту (каска, бронезилет тощо), зброю та БК. Це матеріальні цінності, які знаходяться на обліку твоєї військової частини, за них відповідають служби забезпечення. Коли після проходження лікування ти повернешся до військової частини, тобі все повернуть.

3 етапу надання домедичної допомоги після евакуації з поля бою в тебе має бути тільки один документ – Первинна медична карта (Форма 100). Збережи цей документ.

■ Первинна медична карта (форма 100)

Первинна медична карта (форма 100⁴) – це документ, який заповнює медик після надання першої домедичної (екстреної медичної) допомоги, і який повинен бути з тобою на усіх етапах лікування. З прикладом первинної медичної карти (форми 100) встановленого зразка можна ознайомитися в Додатку 2.

У первинної медичної карти (форми 100) має бути вказано особисті дані бійця; найменування підрозділу, до якого той належить; вид поранення; факт, що поранення отримане під час бойових дій; час надходження до стабілізаційного пункту; яку допомогу було вже надано на етапі евакуації тощо. За можливості, перевіри правильність написання прізвища, імені та по батькові, а також номер військової частини.

4. Використання первинної медичної карти (Форми 100) визначено додатком 4 наказу Генерального штабу ЗСУ від 09.07.2018 «258 «Про затвердження Керівництва з медичної евакуації в Збройних Силах України»

Первинна медична карта (форма 100) тобі може знадобитись у 2 випадках:

- Для проведення службового розслідування за фактом поранення і подальшого отримання довідки про обставини поранення. Довідка про обставини поранення необхідна для проходження ВЛК, огляду експертними командами оцінки повсякденного функціонування (ЕКОПФО), для отримання виплати додаткової винагороди в розмірі до 100 000 грн, а також вона впливає на розмір виплати одноразової грошової допомоги в разі встановлення інвалідності або часткової втрати працездатності.
- У разі, якщо у військовій частині не знали про твоє лікування і помилково записали тобі самовільне залишення частини (СЗЧ), первинна медична карта (форма 100) та інші медичні документи (виписний епікриз), які нададуть в закладі охорони здоров'я, сприятимуть проясненню ситуації.

ВЗАЄМОДІЯ З ВІЙСЬКОВОЮ ЧАСТИНОЮ ПІД ЧАС ЛІКУВАННЯ

Після потрапляння до медичного закладу ти повинен підтримувати контакт зі своєю військовою частиною. Контролюй чотири питання:

1. Постійна обізнаність командира щодо перебігу твого лікування, місцезнаходження, дати госпіталізації та дати можливої виписки.
2. Отримання довідки про обставини травми (поранення, контузії, каліцтва). Деталі у розділі «Довідка про обставини травми»
3. Списання майна. Якщо було пошкоджено чи втрачено майно (яке ти отримав у військовій частині і яке підлягає списанню), повідом про це свого безпосереднього командира та узгодь свої дії.
4. Виплати. Контролюй виплату додаткової винагороди. Детальніше про це дізнайся у розділі «Виплати».

ЛІКУВАННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

■ Першочергові дії в закладі охорони здоров'я

Після потрапляння до закладу охорони здоров'я багато військовослужбовців забувають чи не знають, що необхідно доповідати командуванню про своє місце перебування та лікування. Адже ти залишаєшся військовослужбовцем навіть на лікуванні, відтак твої командири мають знати, де ти знаходишся і як проходить твоє лікування. Відсутність комунікації з військовою частиною може призвести до того, що військовослужбовця буде визнано таким, який самовільно залишив частину. Тож після потрапляння до закладу охорони здоров'я потрібно зробити наступне:

1. Передай лікарю направлення на лікування та чекай на оформлення. Якщо ти потрапив(-ла) до закладу охорони здоров'я після евакуації, передай лікарю первинну медичну карту (форму 100).
2. Повідом посадову особу госпіталю, що тобі потрібна довідка про обставини травми. Заклад охорони здоров'я зробить відповідний запит на твою військову частину та отримає довідку про обставини травми від військової частини засобами електронного документообігу⁵.
3. Підпиши згоду на обробку персональних даних, котра в подальшому буде зберігатись у закладі охорони здоров'я, і яка потрібна для забезпечення можливості пересилання твоїх медичних документів в системі електронного документообігу (зразок Згоди на обробку персональних даних у Додатку 21)
4. Поінформуй командира про своє місцезнаходження, дату госпіталізації та відділення, в якому перебуваєш. Усно повідом командира про запит на отримання довідки про обставини травми. Уточни щодо строків надання довідки - пам'ятай, що якщо травма

5. Постанова Кабінету міністрів України від 23 серпня 2023 р. № 901 «Про затвердження Порядку здійснення в особливий період обміну медичними та іншими документами військовослужбовців...»

або поранення були отримані під час дій ворога, службове розслідування проводити не обов'язково, а строк видачі довідки - 5 днів, відповідно до статті 260 Статуту внутрішньої служби ЗС України (див розділ "Довідки про обставини травми").

* Військові і цивільні заклади охорони здоров'я повинні вести облік військовослужбовців, які поступили до них на лікування та інформувати про це військові частини, до яких ці військовослужбовці належать, в тому числі з зазначенням у потребі про довідку про обставини травми⁶. Однак через велике навантаження процес може мати збої, тому контролюй це питання та сам телефонуй своєму командирі.

У військовому госпіталі тебе поставлять на продовольче забезпечення закладу. Якщо в тебе є продовольчий атестат, передай лікуючому лікарю закладу охорони здоров'я. Якщо немає - зауваж, що законодавством не передбачено обов'язкове надавання до закладу охорони здоров'я в системі Міноборони України продовольчого атестату під час дії воєнного стану. У цивільних закладах охорони здоров'я продовольчий атестат взагалі не потрібен.

На період лікування в закладі охорони здоров'я ти підпорядковуєшся його начальнику. Тобто переміщення за межі закладу можливе виключно з дозволу лікуючого лікаря, начальника госпіталю чи директора лікарні.

Лікування у цивільному державному чи комунальному закладі охорони здоров'я

Так, ти маєш право звернутись до державних або комунальних закладів охорони здоров'я та лікуватись за рахунок держави, але виключно:

- якщо за місцем проходження військової служби, навчальних і спеціальних зборів відсутні військово-медичні заклади охорони здоров'я, відповідні спеціалізовані відділення, спеціальне медичне обладнання; тоді ти потребуватимеш направлення від начальника медичної служби з підписом командира військової частини, як було зазначено вище.

6. Наказ Міноборони від 15.09.2022 № 280 (зі змінами) «Про затвердження Інструкції з організації обліку особового складу в системі Міністерства оборони України»

- в екстрених випадках (зокрема, через виклик бригади екстреної (Швидкої) медичної допомоги за номером «103»)⁷.

Якщо звернення до закладу охорони здоров'я відбулось в екстреному випадку, твої дії наступні:

1. Проінформуй працівників закладу, що ти проходиш військову службу.
2. Зроби доповідь своєму безпосередньому командиру⁸.
3. У разі неможливості повідомити командування, звернись до найближчого ТЦК та СП та зроби там відмітку. Також можна звернутися до Військової служби правопорядку ЗСУ (ВСП ЗСУ), щоб повідомити про ситуацію. ВСП ЗСУ передасть цю інформацію до твоєї військової частини. За можливості, з собою слід мати відповідні медичні документи.

Лікування в приватному закладі охорони здоров'я

Так, ти маєш право пройти лікування в приватному закладі охорони здоров'я за погодження командира військової частини та за умови, що послуги приватних медичних закладів будуть надані безоплатно (оплачені самим закладом охорони здоров'я або в рамках Програми медичних гарантій НСЗУ – це варто уточнювати безпосередньо в закладі охорони здоров'я) або оплачені тобою особисто.

Твої дії:

1. Отримай від приватного закладу гарантійний лист – зобов'язання про безкоштовне надання послуг з підтвердженням, що під час лікування заклад буде розміщувати тебе, забезпечувати харчування та санітарно-гігієнічні потреби. Зразок гарантійного листа дивись у Додатку 6.
2. Напиши рапорт на командира в/ч, де чітко опиши суть питання та обставини. Зразок такого рапорту можна знайти в Додатку 1. До рапорту додай гарантійний лист від приватного закладу охорони здоров'я. Якщо оплачуєш послуги самостійно, доклади особисте зобов'язання оплатити послуги приватного закладу. Отримай на рапорті погодження від начальника медичної служби військової частини.

7. Пункт 4 частини 1 статті 11 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей»
8. ст.12 Статуту внутрішньої служби ЗСУ

3. Отримай направлення на стаціонарне лікування до приватного закладу за підписом командира в/ч.

Лікування вдома

Так, ти можеш лікуватись вдома, але виключно, якщо ти офіцер та/або проходиш службу за контрактом, на таке лікування є висновок лікаря⁹ та його погоджено безпосереднім командиром¹⁰.

Твої дії у такому разі:

1. Напиши рапорт на ім'я безпосереднього командира в/ч з проханням клопотати перед вищим командуванням про звільнення тебе від виконання обов'язків на підставі довідки лікаря, додай підстави для домашнього лікування (рішення лікаря) з посиланням на Статут внутрішньої служби ЗСУ (Додаток 1).
2. Безпосередній командир пише у твоєму рапорті клопотання за підпорядкованістю до командира військової частини про задоволення прохання зазначеного тобою в рапорті.
3. Отримай рішення про лікування вдома від командира військової частини.

Лікування за кордоном

Так, відповідно до чинного законодавства ти можеш пройти лікування чи реабілітацію за кордоном^{11,12,13}. Порядок дій для оформлення лікування за кордоном наступний:

1. Проконсультуйся зі своїм лікуючим лікарем щодо того, чи ти належиш до категорії пацієнтів, медична чи реабілітаційна допомога яким може надаватись за кордоном відповідно до критеріїв, визначених у наказі Міністерства охорони здоров'я України №574 від 05.04.2022 року.

9. ч.5 ст.256 Статуту внутрішньої служби ЗСУ

10. ст.12 Статуту внутрішньої служби ЗСУ

11. Постанова Кабінету міністрів №411 від 05.04.2022

12. Наказ Міністерства охорони здоров'я України №574 від 05.04.2022

13. Постанова Кабінету міністрів України № 361 від 21 квітня 2023 «Про внесення змін до Порядку направлення осіб із складових сил оборони та сил безпеки, постраждалих у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, на лікування за кордон»

2. Якщо так, отримай направлення на медогляд ВЛК з метою визначення потреби у тривалому лікуванні за кордоном:
 - a. Від начальника закладу охорони здоров'я якщо ти знаходишся на стаціонарному лікуванні
 - b. Від командира військової частини (якщо ти перебуваєш у військовій частині) або командира ТЦК та СП (якщо ти знаходишся на обліку в ТЦК та СП, наприклад, під час відпустки)
3. Якщо прийняте позитивне рішення щодо тривалого лікування за кордоном, лікарня, у якій ти перебуваєш на лікуванні та/або реабілітації, готує такі документи:
 - згода захисника України або його законного представника на лікування за кордоном з наданням однозначної згоди на обробку персональних даних, що стосуються медичної інформації (Додаток 7);
 - згода на обробку та передачу персональних даних закладам охорони здоров'я іноземних держав відповідно до законодавства у довільній формі (Додаток 8);
 - виписка з медичної карти амбулаторного (стаціонарного) хворого за формою, затвердженою МОЗ;
 - висновок про необхідність направлення на лікування за кордон згідно (Додаток 9).
4. Лікарня надсилає підписані документи до державного органу, що входить до складу сектору безпеки і оборони, в якому проходить службу захисник України (КМС, ДПС, СБУ, ДСНС, Нацгвардія тощо).
5. Державний орган, що входить до складу сектору безпеки і оборони, наприклад, командування Медичних сил ЗСУ, розглядає пакет документів та направляє до Міністерства охорони здоров'я України.
6. Міністерство охорони здоров'я України формує запит до країн ЄС щодо лікування, обговорює умови транспортування. Після підтвердження з боку приймаючої сторони, Міністерство охорони здоров'я України направляє лист підтвердження на командування медичних сил України, Державну прикордонну службу України, Міністерство закордонних справ України.
7. Країна, яка приймає військовослужбовця, оплачує транспортування, супровід та перебування у клініці його та, за потреби, його

супроводжувальну особу. Супроводжувати військовослужбовця можуть: дружина або чоловік, один із батьків, один із дітей (в тому числі усиновлених).

8. Закордонна дипломатична установа України за кордоном (посольство, консульство) здійснює супровід військовослужбовця за кордоном в межах компетенцій.
9. Після завершення лікування, країна, яка приймає, забезпечує повернення військовослужбовця до України. Для цього пацієнту необхідно поінформувати Міністерство охорони здоров'я України або ж звернутись до лікуючого лікаря в закордонній лікарні з проханням сприяти поверненню в Україну.

Якщо необхідно отримати додаткову інформацію, надішліть запит на пошту medevacukraine@gmail.com та залиште контакт для зворотного зв'язку.

Список документів після лікування

Медичний заклад повинен тобі надати:

- Виписку із медичної карти амбулаторного (стаціонарного) хворого (виписний епікриз), оформлену начальником відділення за підписом начальника госпітала (медичного закладу).
- Медичну книжку.
- Медичні довідки, результати оглядів, обстежень.
- Первинну медичну карту (форму 100) (якщо її було передано лікарям).
- Військова частина повинна тобі надати:
- Довідку про обставини травми з підписом командира в/ч.
- Якщо стався нещасний випадок, то копію Акту про нещасний випадок.

З документами тобі необхідно прибути до військової частини самостійно чи з особою, яка супроводжує (якщо її направили з в/ч). У випадку, якщо військово-лікарська комісія прийняла рішення щодо відпустки для лікування, або визнала тебе непридатним до військової служби, фізично прибувати до військової частини за документами для оформлення відпускнуго квитка чи для звільнення з служби, немає

потреби¹⁴ – документи можуть направлятись засобами електронного документообігу Міноборони (більш детально див. розділи «Постанови ВЛК про придатність» та «Постанови ВЛК про потреби військовослужбовця»).

14. Постанова Кабінету міністрів України від 23 серпня 2023 р. № 901 «Про затвердження Порядку здійснення в особливий період обміну медичними та іншими документами військовослужбовців...»

ДОВІДКА ПРО ОБСТАВИНИ ТРАВМИ (ПОРАНЕННЯ, КОНТУЗІЇ, КАЛІЦТВА)

Довідка про обставини травми (поранення, контузії, каліцтва)

Довідка про обставини травми (поранення, контузії, каліцтва)¹⁵ – це документ, в якому міститься інформація про обставини, при яких ти отримав травму, поранення чи каліцтво (зразок довідки в Додатку 3(а)).

Ця довідка допомагає встановити причинний зв'язок між обставинами твого поранення та захистом Батьківщини/виконанням обов'язків військової служби/проходженням військової служби. Її наявність є обов'язковою для проходження ВЛК, огляду експертними командами оцінки повсякденного функціонування (ЕКОПФО), вона впливає на розмір виплати одноразової грошової допомоги в разі встановлення інвалідності або часткової втрати працездатності.

Довідку про обставини травми (поранення, контузію, каліцтво) видають не менш як у двох примірниках, ми рекомендуємо у 4-х примірниках:

1. Перший примірник – до наказу про виплату додаткової винагороди;
2. Другий – до особової справи військовослужбовця;
3. Третій – до госпітальної (гарнізонної) військово-лікарської комісії для визначення причинного зв'язку травми, захворювання, поранення з військовою службою;
4. Четвертий – для оформлення одноразової грошової допомоги.

У довідці обов'язково має бути вказано обставини, за яких було отримано поранення (контузію, травму, каліцтво); чи перебував він/вона в стані алкогольного (наркотичного) сп'яніння; чи пов'язане поранення з вчиненням військовослужбовцем адміністративного (кримінального) правопорушення тощо (зразок довідки в Додатку 3(а)).

15. Додаток 5 до Положення про військово-лікарську експертизу в ЗС України, затвердженої наказом МОУ від 14.08.2008, №402 (зі змінами)

Хто і як формує довідку про обставини травми

Довідка про обставини травми формується начальником медичної служби та затверджується підписом командира в/ч на підставі наказу командира військової частини про отримання поранення (травми, контузії, каліцтва) військовослужбовцем¹⁶.

Наказ командира військової частини про загибель, поранення (контузію, травму, каліцтво) військовослужбовця здійснюється на підставі рапорту командира підрозділу, журналу бойових дій, бойового донесення, картки передового району, первинної медичної картки (Форма 100, Додаток 2 до Настанови з медичного забезпечення ЗС України на особливий період) тощо.

Таким чином, для того, щоб ти міг отримати довідку про обставини травми, командир військової частини повинен видати наказ про поранення військовослужбовця.

Тому, зв'яжись з безпосереднім командиром та переконайся, що він/вона подав рапорт про подію (твою травму, поранення, контузію) до штабу в/ч. Переконайся, що в Журналі бойових дій є відповідний запис.

Якщо цього не було зроблено, тобі потрібно самостійно скласти пояснення і рапорт на ім'я командира в/ч. У рапорті вислови прохання видати довідку про обставини травми (Додаток 3). До рапорту додай пояснення про обставини поранення (Додаток 4). За можливості, але не обов'язково, додай також пояснення 2-3 свідків (інших військовослужбовців, які були з тобою в момент поранення). Відправ рапорт про подію, власні пояснення та пояснення свідків (за наявності) до своєї в/ч в один із способів:

- Особисто. Прибуди до штабу твоєї військової частини та віддай документи у стройову частину. Також зроби копії всіх документів і вимагай від особи, яка приймає документи, поставити підпис, дату та печатку в/ч на твоїй копії документів.
- Через ТЦК та СП або заклад охорони здоров'я (якщо ти знаходишся поза межами в/ч на у відпустці чи на лікуванні): звернись з запитом до посадової особи ТЦК та СП або до лікуючого лікаря госпіталю. Попроси, щоб на оригіналах документів поставили відмітку про відправку документів на в/ч засобами електронного документооб-

16. Стаття 260 Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України

бігу. Збережи оригінали документів з відміткою про відправлення по СЕДО та печаткою – коли будеш у військовій частині, передай оригінали стройовій частині штабу.

- Укрпоштою: потрібно відправити «цінним листом» (листом з оголошеною цінністю) з описом вкладення та з повідомленням про отримання на юридичну адресу пункту постійної дислокації. Кожна військова частина має юридичну адресу ППД. Її можна знайти через сайт YouControl. У разі відсутності інформації про адресу військової частини, можна звернутися до військової частини (командування, управління), якому твоя частина підпорядкована. А також через гарячу лінію Міноборони (15-12) або ж звернутися до ТЦК та СП за місцем перебування.

Ми не радимо просити інших військовослужбовців з твоєї частини, передавати в стройову рапорт та пояснення. Найперше тому, що там можуть не прийняти документи, які подані не особисто. Але навіть якщо стройова прийме їх, ти не матимеш жодних підтверджень. Обов'язково вимагай та зберігай усі корінці та документи, що свідчать про відправлення тобою рапорту на отримання довідки про обставини травми. У випадку оскарження, це матиме велике значення.

Наша порада – скористатись послугами ТЦК та СП або закладу охорони здоров'я для надсилання та отримання документів по системі електронного документообігу.

У разі якщо травма (поранення, контузія, каліцтво) військовослужбовця спричинена діями противника, відповідне розслідування обставин отримання військовослужбовцем травми (поранення, контузії, каліцтва) не проводиться¹⁷.

- а. Термін видачі довідки про обставини травми (поранення, контузії, каліцтва) у цьому випадку - п'ять днів.

Службове розслідування може бути призначене в разі потреби з'ясувати обставини, які мають значення для прийняття рішення командиром та визначення причинно-наслідкового зв'язку загибелі, поранення (контузії, травми, каліцтва) військовослужбовця (перебування в стані алкогольного (наркотичного) сп'яніння, вчинення адміністративного чи кримінального правопорушення, самокаліцтва тощо) відповідно до статті 260 Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України.

17. Стаття 260 Статуту внутрішньої служби ЗС України

- b. Терміни видачі довідки про обставини травми будуть залежати від строків з'ясування обставин, які мають значення для прийняття рішення командиром та видання за фактом поранення наказу командира в/ч про поранення військовослужбовця.

Твої дії для отримання довідки про обставини поранення (травми, контузії, каліцтва)

Отримати довідку про обставини травми можна безпосередньо у військовій частині, або по місцю проходження лікування чи відпустки¹⁸. В залежності від того, де ти перебуваєш, твої дії:

1. Звернися до начальника медичної служби військової частини, він\ вона формує довідку про обставини отримання травми (поранення, контузії, каліцтва), затверджує її у командира військової частини.
2. Звернися до представника закладу охорони здоров'я (секретаря ВЛК тощо), у якому ти проходиш лікування. Медзаклад повинен зробити запит до військової частини на отримання Довідки про обставини травми в іменному переліку військовослужбовців, які прибули на лікування. Після отримання цієї довідки від військової частини, її зареєструють та передадуть тобі. За потреби отримання оригіналу довідки про обставини травми (наприклад, для проходження ЕКОПФО), подай через представника медзакладу рапорт на твою військову частину із зазначенням адреси, куди надіслати оригінал довідки (на ТЦК та СП, медзаклад, чи домашню адресу) та підпиши згоду на обробку даних (див. Додаток 21)
3. Якщо ти вже у відпустці або вдома у процесі звільнення, звернися до найближчого ТЦК та СП (як правило там де стоїш на обліку). В ТЦК та СП напиши рапорт на отримання довідки про обставини травми від військової частини (Додаток 3), в якому обов'язково зазнач форму довідки (електронна копія чи паперовий оригінал) та адресу куди надсилати (на ТЦК та СП, медзаклад, чи домашню адресу).

18. Постанова Кабінету міністрів України від 23 серпня 2023 р. № 901 «Про затвердження Порядку здійснення в особливий період обміну медичними та іншими документами військовослужбовців ...»

Якщо тобі не надають довідку про обставини травми:

1. У тебе має бути підтвердження факту направлення рапорту (Щодо отримання довідки про обставини травми) до в/ч. Наприклад, копії, корінці цінних листів тощо.
2. Напиши скаргу про бездіяльність військової частини чи затягування видання наказу командира військової частини про поранення (контузю, травму, каліцтво) військовослужбовця. Скаргу направ до Штабу оперативного командування, якому підпорядковується твоя військова частина. Звернись до Військової служби правопорядку Збройних Сил України або гарячу лінію Міністерства оборони України (15-12). Зафіксуй своє звернення: збережи копії скарг, номер звернення на гарячу лінію тощо (Додаток 5).
3. У разі відсутності відповіді від оперативного командування чи Міноборони України ти можеш звернутись до адміністративного суду. Він може визнати протиправною відмову командира військової частини в наданні довідки про обставини травми та зобов'язати його видати її. Такі прецеденти в судовій практиці існують.

ЯК ПРОЙТИ ВІЙСЬКОВО-ЛІКАРСЬКУ КОМІСІЮ

■ Що таке медогляд ВЛК?

Медогляд ВЛК – медогляд військово-лікарською комісією – проходить з метою:

- встановлення причинного зв'язку захворювання, травми (поранення, контузії, каліцтва) із захистом Батьківщини/виконанням обов'язків військової служби/проходженням військової служби;
- визначення придатності до військової служби;
- визначення потреби у відпустці для лікування у зв'язку з хворобою або відпустці для лікування після поранення (контузії, травми або каліцтва), у тривалому лікуванні, протезуванні, ортезуванні, звільненні від службових обов'язків.

■ Коли потрібно проходити ВЛК?

1. Потреба у проведенні медогляду ВЛК з метою визначення причинного зв'язку травми, поранення чи захворювання з військовою службою виникає, коли під час медичного огляду військовослужбовців встановлено діагноз щодо будь-якого захворювання, травми, контузії, каліцтва або поранення. В такому випадку ВЛК визначає, чи є причинний зв'язок між цими медичними станами та службою в ЗС України.

Рішення щодо причинного зв'язку між захворюванням, травмою (пораненням, контузією, каліцтвом) та військовою службою буде важливим для тебе при отриманні відповідних грошових виплат, тому подбай про отримання відповідних документів від військової частини, які засвідчують обставини набуття тобою поранень, травми чи захворювання (див. «Довідка про обставини травми»)

2. Потреба в проведенні медичного огляду ВЛК з метою визначення ступеня придатності до військової служби з'являється у разі виявлення під час обстеження або лікування у медзакладі у військово-

вослужбовця захворювання, наслідків травми (поранення, контузії, каліцтва), які зумовлюють непридатність до військової служби. У цьому випадку військовослужбовці и направляються на медичний огляд для встановлення ступеня придатності до військової служби за рішенням начальника (керівника) медзакладу на підставі подання начальника (керівника) лікувального відділення, в якому обстежується лікується військовослужбовець¹⁹.

Якщо захворювання чи отримана травма не призвели до порушення функцій органів і систем органів або призвели до незначних їхніх порушень (що також визначає лікар), то потреба в проходженні медичного огляду ВЛК відсутня, оскільки ступінь придатності до військової служби не змінився.

При ухиленні від призначеного обстеження або порушенні лікарняного (госпітального) режиму особу можуть виписати без проходження ВЛК. Про відмову в обстеженні повідомляється командир в/ч.

3. Потреба в проведенні медичного огляду ВЛК для визначення потреби у продовженні лікування чи у відпустці для лікування, переведенні в інший лікувальний заклад визначає твій лікар під час лікування. Якщо така потреба є, начальник медзакладу (за поданням начальника лікувального відділення або профільного фахівця) направить тебе на медогляд ВЛК для визначення потреби у подальших діях, які допоможуть завершити твоє лікування.

Направлення на медичний огляд ВЛК

Направлення на медичний огляд ВЛК (зразок у додатку 11) може дати прямий начальник (від командира частини і вище), начальники штатних ВЛК, керівники ТЦК та СП, начальники (керівники) закладу охорони здоров'я за місцем лікування, а також органи військового управління/ підрозділи Військової служби правопорядку Збройних Сил України, прокуратура, суд²⁰.

Направлення на медогляд ВЛК під час лікування:

Якщо ти лікуєшся або проходиш обстеження у медзакладі, на медогляд ВЛК тебе може направити начальник медзакладу (за поданням

19. пункт 6.4. глави 6 розділу II Положення, затвердженого наказом МОУ №402 від 14.08.2008

20. Пункт 6.1 статті 6 Наказу Міноборони від 14.08.2008 №402 «Про затвердження Положення про військово-лікарську експертизу в Збройних Силах України»

начальника лікувального відділення або профільного фахівця) у двох випадках:

- Якщо під час обстеження або лікування у медзакладі, лікарем будуть виявлені захворювання чи травми, які зумовлюють непридатність до військової служби;
- Якщо після лікування є потреба у відпустці для лікування у зв'язку з хворобою (після поранення), або у звільненні від виконання службових обов'язків (у тому числі і повторно)

Направлення на медогляд ВЛК з військової частини:

Якщо ти знаходишся у військовій частині, то направлення на медогляд ВЛК формує начальник медичної служби з підписом командира військової частини. В такому випадку, тобі потрібно:

- після прибуття до військової частини після повернення з лікування написати рапорт на ім'я командира в/ч з доповіддю про завершення лікування та запитом про направлення на проходження ВЛК (Додаток 10);
- отримати направлення від начмеда на проходження ВЛК з підписом командира в/ч (Додаток 11).
- Отримати від начальника медичної служби інформацію щодо місця, часу та дати твого прибуття до закладу охорони здоров'я для проходження військово-лікарської комісії (див. розділ «Запис на огляд ВЛК через електронну чергу»).

Направлення на медогляд ВЛК через ТЦК та СП:

Якщо ти знаходишся у відпустці для лікування після захворювання чи поранення, за декілька днів до її завершення звернись до керівника твого ТЦК та СП щодо направлення на повторний медичний огляд за місцем проведення відпустки для визначення придатності до військової служби або для вирішення питання про потребу у продовженні відпустки для лікування у зв'язку із хворобою \ після поранення²¹. Керівник твого ТЦК та СП надає направлення на проходження медогляду ВЛК без повернення до військової частини. Якщо лікування відбувається в іншій територіальній одиниці, ніж твоя в/ч, необхідно тимчасово стати на військовий облік у місцевому ТЦК та СП.

21. Пункт 6.15 статті 6 Наказу Міноборони від 14.08.2008 №402 «Про затвердження Положення про військово-лікарську комісію»

Запис на медогляд ВЛК через е-Чергу

Електронна черга для запису на ВЛК запроваджена для спрощення проходження ВЛК військовослужбовцями, адже маючи завчасно час та дату проходження огляду, не потрібно витратити час на черги та довготривале очікування.

ВАЖЛИВО: запис через електронну чергу на ВЛК не рівнозначний і не замінює направлення на медичний огляд ВЛК – запис через е-чергу дозволяє прийти на огляд ВЛК в заздалегідь визначений час та місце. Але тобі все рівно потрібно направлення командира на медогляд ВЛК.

Для отримання запису на проходження медогляду ВЛК через е-Чергу тобі потрібно зробити наступне:

- звернись до начальника медичної служби з запитом щодо запису тебе через е-Чергу на медогляд ВЛК.
- Начмед в\ч через систему е-Черги обере заклад, в якому ти проходитимеш ВЛК та обере час та день, коли тобі треба прийти до медзакладу.
- З направленням на ВЛК, записом через е-Чергу та документами для проходження ВЛК прибудь до медзакладу для проходження ВЛК у вказаний день та час та звернись до представник закладу охорони здоров'я (в різних медзакладах це може бути секретар ВЛК, начмед поліклініки, терапевт), який розпише необхідних лікарів та обстеження, виходячи з особливостей захворювання, травми чи поранення військовослужбовця, та забронює день та час візиту до цих спеціалістів в електронній черзі медзакладу.

Усі військові частини повинні користуватись системою віддаленого запису (е-Чергою) військовослужбовця на проходження військово-лікарської комісії. Однак, у окремих випадках це може бути неможливо, якщо військова частина знаходиться в зоні без зв'язку.

Якщо начальник медичної служби направляє військовослужбовця без попереднього запису до закладу охорони здоров'я, твій алгоритм дій наступний:

1. Отримай направлення на ВЛК
2. Прибудь до вказаного медзакладу і звернись в реєстратуру закладу охорони здоров'я

3. Посадова особа медзакладу запише тебе до відповідних спеціалістів через е-чергу реєстратури на найближчий час коли буде вільне місце.

Якщо начальник медичної служби твоєї в\ч не знає про те, як користуватись е-Чергою, не знає, як до неї підключитись, йому їй потрібно звернутись до військового медично-клінічного центру свого гарнізону, посадові особи якого зареєструють військову частину в системі е-черги і проведуть навчання щодо користування системою за потреби.

Відмова надати направлення на ВЛК

У разі, якщо військова частина та інші уповноважені особи незаконно, на твою думку, відмовляють тобі в направленні на ВЛК, твої дії:

1. Зателефонуй на гарячу лінію Командування медичних Сил ЗСУ (044 522 83 58) та/або Міністерства оборони України (15-12) та поясни свою проблему.
2. Якщо це не спрацювало, тобі потрібно подати заяву до суду з вимогою зобов'язати командира військової частини надати направлення на ВЛК. Наразі існує практика позитивних рішень у таких питаннях.

Документи для проходження ВЛК

Для проходження ВЛК у воєнний час тобі треба мати з собою наступні документи:

- направлення на медичний огляд ВЛК (зразок дивись у додатку 11);
- медичні документи, які підтверджують початок розвитку, розвиток захворювання або одержання травми (поранення, контузії, каліцтва): медична книжка, медичні карти стаціонарного (амбулаторного) хворого або витяги з них, довідки із закладів охорони здоров'я, свідоцтва про хворобу, витяг із книги обліку хворих в амбулаторії під час первинного звернення по медичну допомогу;
- посвідчення особи (військовий квиток або посвідчення офіцера);
- медична характеристика (у воєнний час надається тільки у випадках направлення на медичний огляд військовослужбовців із захворюваннями психіки та поведінки, а також при повторному направленні на медичний огляд ВЛК з метою визначення ступеню

придатності до військової служби протягом 12 місяців з дня закінчення попереднього медичного огляду);

- службова характеристика (у воєнний час надається тільки у випадках направлення на медичний огляд військовослужбовців із захворюваннями психіки та поведінки, а також при повторному направленні на медичний огляд ВЛК з метою визначення ступеню придатності до військової служби протягом 12 місяців з дня закінчення попереднього медичного огляду);
- довідка про обставини травми від твоєї в/ч (у разі отримання травми, поранення, контузії, каліцтва внаслідок бойових дій) та/або засвідчену копію акту про нещасний випадок (гостре професійне захворювання (отруєння), поранення, контузії, травми, каліцтва, крім тих випадків, що настали внаслідок уражень або дій з боку противника);
- посвідчення ЧБД (за наявністю);
- витяги із особових справ та інші довідкові матеріали для військовослужбовців – учасників бойових дій (можуть бути у вигляді ксерокопій, однак завірені відповідними посадовими особами та печаткою в/ч).
- медичні документи щодо стану твого здоров'я, дані з яких будуть враховуватись лікарями під час формування постанов ВЛК

Порядок проходження ВЛК

В Україні діють штатні ВЛК, до яких належать Центральна військово-лікарська комісія ЗС України (м. Київ) (далі – ЦВЛК); ВЛК регіону (розташовані у м. Львів, м. Харків, м. Дніпро, м. Одеса, м. Вінниця). Також є позаштатні постійно діючі ВЛК, (до яких належать: госпітальні ВЛК; гарнізонні ВЛК; лікарсько-льотні комісії; ВЛК Десантно-Штурмових військ; ВЛК територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки; ВЛК Сухопутних військ Збройних Сил України, ВЛК Сил спеціальних операцій Збройних Сил України, ВЛК державних, комунальних закладів охорони здоров'я з правами госпітальної ВЛК.

До складу ВЛК входять: хірург, терапевт, невропатолог, окуліст, отоларинголог, гінеколог (для жінок), а за медичними показниками і лікарі інших спеціальностей. Обов'язково виконуються загальні аналізи крові та сечі, ЕКГ-дослідження, рентгенологічне обстеження органів грудної клітки.

Порядок проходження ВЛК:

1. Начмед твоєї військової частини повинен надати тобі направлення на ВЛК на бланку військової частини за підписом командира військової частини (зразок дивись у Додатку 11). В окремих випадках (наприклад, якщо військовослужбовець та начмед знаходяться в різних віддалених місцях), направлення на ВЛК може бути надіслано на заклад охорони здоров'я чи ТЦК та СП засобами електронного документообігу²².
2. Начмед твоєї військової частини повинен дистанційно записати тебе через систему Е-черга на прийом до посадової особи військово-лікарської комісії та надати тобі час та дату, на який тобі потрібно прибути до закладу охорони здоров'я для проходження ВЛК. Якщо по якійсь причині це не відбулось (наприклад, вч виконує завдання зоні, де немає зв'язку), тобі потрібно прибути до закладу охорони здоров'я, де ти проходитеши ВЛК з направленням (додаток 11) та звернутись до реєстратури медзакладу.
3. В реєстратурі закладу охорони здоров'я тобі повинні надати:
 - a. картку обстеження та медичного огляду, яку надалі будуть заповнювати лікарі;
 - b. корінці на прийом до усіх необхідних лікарів.
 - c. В реєстратурі тобі дадуть пояснення, де знаходяться потрібні кабінети та запишуть на прийом через е-чергу (в тих закладах і до тих лікарів, для яких уже працює електронна форма запису).
4. Спочатку потрібно здати всі необхідні аналізи та пройти обстеження. Потім пройти лікарів. Кожен з лікарів після огляду пише висновок про стан здоров'я військовослужбовця. Варто зазначити, що під своїм висновком лікар обов'язково має поставити підпис та завірити його печаткою.
5. Комісія ВЛК розглядає медичну справу військовослужбовця та приймає відповідну постанову
6. Секретар ВЛК надає висновок ВЛК військовослужбовцю

22. Пункт 6.3 статті 6 Наказу Міноборони від 14.08.2008 №402 «Про затвердження Положення про військово-лікарську комісію»

Терміни проходження ВЛК

Строки проведення медичних оглядів ВЛК при ТЦК та СП, а також лабораторних та інструментальних досліджень, включно з необхідністю направлення на додаткові методи дослідження, лабораторні обстеження, визначаються з урахуванням необхідності отримання повної та об'єктивно інформації про стан здоров'я людини, та не можуть становити більше 14 днів.

РІШЕННЯ (ПОСТАНОВИ) ВЛК

■ Рішення (постанови), які приймає ВЛК

ВЛК може приймати наступні постанови:

- постанови про придатність до військової служби,
- постанови про причинний зв'язок захворювань (поранень, контузій, травм, каліцтв) зі службою в Збройних Силах України,
- постанови про потребу в лікуванні, відпустці за станом здоров'я, реабілітації, протезуванні тощо.

Постанова (рішення), яке приймається ВЛК, оформлюється одним із документів:

- довідка ВЛК для оформлення постанов про придатність до військової служби та потреб в лікуванні, відпустці за станом здоров'я тощо
- свідоцтво про хворобу у випадку визнання військовослужбовця непридатним до військової служби
- протокол засідання штатної ВЛК у випадках звернення до штатних ВЛК військовослужбовців, осіб, звільнених з військової служби, членів сімей померлих (загиблих) військовослужбовців з питань встановлення (зміни, оскарження) причинного зв'язку поранень (травм, контузій, каліцтв, захворювань) з військовою службою..

■ Оскарження рішення ВЛК

Якщо ти пройшов медичний огляд ВЛК, і у рішенні такої комісії не відображений реальний стан твого здоров'я, то є два способи оскаржити це рішення: у досудовому порядку та через суд. Краще починати оскаржувати рішення з досудового порядку, а якщо це не матиме позитивного результату, то зможеш потім звернутися до суду.

Твої дії для оскарження рішення ВЛК в досудовому порядку:

1. Написати скаргу (додаток 26) щодо непогодження з висновками ВЛК та проханням переглянути вказане рішення вищою ВЛК за підпорядкованістю згідно з адміністративно-територіальними зонами відповідальності (ВЛК регіону²³).
2. Долучити до заяви усі відповідні медичні документи та копію попереднього рішення ВЛК.

Заяву, медичні документи та копію постанови ВЛК необхідно або самостійно принести до вищої ВЛК (регіональної ВЛК) або надіслати Укрпоштою цінним листом з повідомленням про вручення з описом вкладення на адресу відповідної ВЛК.

За результатом розгляду скарги тебе можуть направити на повторний або контрольний медичний огляд до ВЛК. За результатом проходження цієї ВЛК тобі нададуть новий висновок (постанову) про стан здоров'я, який і буде братися до уваги.

Якщо ти не погоджуєшся з рішенням ВЛК регіону, ти можеш його оскаржити в Центральній військово-лікарській комісії (ЦВЛК).

Однак, якщо ти не погоджуєшся із цим висновком ЦВЛК, то можеш оскаржити рішення уже в суді.

Оскарження рішення ВЛК в суді здійснюється в порядку адміністративного судочинства відповідно до вимог Кодексу адміністративного судочинства України.

Оскаржити рішення ВЛК виключно за медичними показниками неможливо, адже це не входить в компетенцію суду. Зі свого боку суд має право перевіряти законність постанови ВЛК лише в межах дотримання процедури її прийняття.

23. Наказ МОУ №608 від 16.11.2016 «Про затвердження адміністративно-територіальних зон відповідальності закладів охорони здоров'я Збройних Сил України за організацію медичного забезпечення»)

ПОСТАНОВИ ВЛК ПРО ПРИЧИННИЙ ЗВ'ЯЗОК ЗАХВОРЮВАНЬ (ПОРАНЕНЬ, КОНТУЗІЙ, ТРАВМ, КАЛІЦТВ) ЗІ СЛУЖБОЮ В ЗБРОЙНИХ СИЛАХ УКРАЇНИ

У разі коли під час медичного огляду військовослужбовців встановлено діагноз щодо будь-якого захворювання, травми, контузії, каліцтва або поранення, то ВЛК також визначає, чи є причинний зв'язок між цими медичними станами та службою в ЗС України.

Постанова ВЛК про причинний зв'язок травми (поранення, контузії, каліцтва) та її наслідків приймається на основі наступних документів:

1. Документ, виданий твоєю військовою частиною, яка зазначає обставини набуття тобою травми, поранення, чи захворювання. Це може бути:
 - Довідка про обставини травми (поранення, контузії, каліцтва),
 - Акт проведення розслідування (спеціального розслідування) нещасного випадку (зникнення, смерті, аварії)
 - Акт про нещасний випадок (зникнення, смерть у разі проведення розслідування обставин отримання військовослужбовцем травми (поранення, контузії, каліцтва).
2. Також до ВЛК надається медична документація про первинне звернення за медичною допомогою військовослужбовця безпосередньо після одержання травми (поранення, контузії, каліцтва).

Зверни увагу, що електронні копії вказаних документів можуть бути надіслані військовою частиною до закладу охорони через систему електронного документообігу Міноборони. Тобі не потрібно повертатись у військову частину, щоб забрати довідку про обставини травми, чи отримати інші документи для проходження ВЛК. Тобі потрібно звернутись до посадової особи госпітала (твій лікар, начальник від-

ділу, секретар ВЛК) і зробити запит на отримання відповідного документу від військової частини в електронному вигляді (див. розділ «Отримання та відправка документів ВЛК в електронному вигляді»).

Згідно змін до Наказу №402 від 14.08.2008, які були прийняті в квітні 2024 року, ВЛК приймає окремі постанови для військовослужбовців, які отримали поранення, травми чи захворювання пов'язані з виконанням обов'язків військової служби під час військової агресії проти України, в період громадянської та Другої світової воєн, при перебуванні в країнах, де велись бойові дії, під час участі в бойових діях у складі Миротворчих Сил ООН чи на ядерному об'єкті. В цьому довіднику ми розглянемо тільки ті постанови ВЛК, що стосуються встановлення причинного зв'язку травм, поранень чи захворювань, отриманих військовослужбовцем під час військової служби в період з 2014 року до сьогодні на території України.

«Поранення (контузія, травма, каліцтво), ТАК, пов'язане із захистом Батьківщини»

Постанова приймається, якщо поранення (травма, контузія, каліцтво) одержане під час захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, безпосередньої участі в антитерористичній операції (операції об'єднаних сил), забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення, під час безпосередньої участі у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів, безпосередньої участі у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією проти України.

«Поранення (контузія, травма, каліцтво), ТАК, пов'язане з виконанням обов'язків військової служби»

Постанова приймається, якщо поранення (травма, контузія, каліцтво) одержане, у разі фактичного виконання службових обов'язків під

час проходження військової служби, крім поранень (контузій, травм, каліцтв), одержаних за обставин фактичного виконання службових обов'язків, передбачених у пункті «Поранення (контузія, травма, каліцтво), ТАК, пов'язане із захистом Батьківщини»..

«Поранення (травма, контузія, каліцтво), одержане в результаті нещасного випадку (вказується вид події, що призвела до нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння), аварії), ТАК, пов'язане з проходженням військової служби».

Постанова приймається, якщо воно одержане військовослужбовцем у результаті нещасного випадку за обставин, не пов'язаних з виконанням обов'язків, або одержане внаслідок вчинення ним правопорушення.

«Захворювання (поранення, травма, контузія, каліцтво), ТАК, пов'язане із захистом Батьківщини».

Постанова приймається, якщо захворювання виникло під час захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, безпосередньої участі в антитерористичній операції (операції об'єднаних сил), забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення, під час безпосередньої участі у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів, безпосередньої участі у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією проти України

«Захворювання (поранення, контузія, травма, каліцтво), ТАК, пов'язане з проходженням військової служби»

Постанова приймається, якщо захворювання виникло в період служби у військових частинах та установах, крім захворювань (поранень, контузій, каліцтв, травм), які виникли (одержані) в періоди служби, передбачені пунктом ««Поранення (контузія, травма, каліцтво), ТАК, пов'язане із захистом Батьківщини» цього довідника, або коли захворювання, що виникло до військової служби, у період служби досягло такого розвитку, який призводить до непридатності (у тому числі тимчасової) до військової служби, служби з військової спеціальності.

«Захворювання (поранення, травма, контузія, каліцтво), НІ, не пов'язане з проходженням військової служби»

Постанова приймається, якщо захворювання виникло в того, хто пройшов медичний огляд, до призову на військову службу, прийняття на військову службу за контрактом (у тому числі і захворювання, яке не діагностовано під час призову (під час прийому на військову службу), але патогенетично їх розвиток почався до призову (до прийому) на військову службу) і військова служба не вплинула на вже наявне захворювання і придатність до військової служби або коли захворювання виникло після звільнення з військової служби, коли початок захворювання не можна віднести на період проходження військової служби.

ПОСТАНОВИ ВЛК ПРО ПРИДАТНІСТЬ (НЕПРИДАТНІСТЬ) ДО ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ

■ Ступені придатності до військової служби

Медичний огляд військовослужбовців, які отримали захворювання, травми (поранення, каліцтва, контузії), з метою визначення ступеня придатності до військової служби проводиться при визначеному лікарсько-експертному наслідку (результаті) захворювання, травми (поранення, каліцтва, контузії).

Визначений наслідок (результат) захворювання, поранення, травми, контузії, каліцтва - це такий стан здоров'я, коли результати обстеження та лікування дають підстави ВЛК (ЛЛК) винести постанову про ступінь придатності до військової служби (служби за військовою спеціальністю), а подальше лікування не призведе до відновлення придатності до військової служби²⁴:

При медичному огляді військовослужбовців, які проходять медогляд ВЛК після травми, поранення чи захворювання, визначають наступні ступені придатності:

1. ПРИДАТНИЙ

- 1.1. ДО ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ - ти і надалі придатний для залучення як до небойових, так і бойових дій. Тебе можна призначити на більшість посад. Категоричні винятки, коли тебе, як придатного, не можна залучити до певних родів військ, можна дізнатись в Додатку 3 Наказу МОУ №402 .
- 1.2. ДО СЛУЖБИ У ВИДІ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ – визначає придатність військовослужбовця до служби на підводних човнах, на надводних кораблях, у морській піхоті, Десантно-Штурмових військах, спеціальних спорудах, підрозділах спеціального призначення

24. Пункт 6.9 наказу МОУ №402 від 14.08.2008 «Про затвердження Положення про військово-лікарську експертизу в Збройних Силах України»

1.3. ДО СЛУЖБИ У ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИНАХ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ – ТЦК та СП, ВВНЗ, навчальних центрах, закладах (установах), медичних підрозділах, підрозділах логістики, зв'язку, оперативного забезпечення, охорони – такі військовослужбовці є непридатними до служби у підрозділах спеціального призначення, на підводних човнах, надводних кораблях, у спецспорудах.

2. НЕПРИДАТНИЙ:

2.1. ДО СЛУЖБИ У ВИДІ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ АБО ЗА ВІЙСЬКОВОЮ СПЕЦІАЛЬНІСТЮ - визначається непридатність військовослужбовця до служби на підводних човнах, на надводних кораблях, у морській піхоті, Десантно-Штурмових військах, спеціальних спорудах, підрозділах спеціального призначення тощо.

2.2. ДО ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ З ПЕРЕОГЛЯДОМ ЧЕРЕЗ 6-12 МІСЯЦІВ – під час дії воєнного стану військовослужбовці, визнані ВЛК непридатними з переоглядом через 6–12 місяців звільняються з військової служби в запас (стаття 26 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу»).

2.3. ДО ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ З ВИКЛЮЧЕННЯМ З ВІЙСЬКОВОГО ОБЛІКУ - такий ступінь придатності надає тобі право на звільнення з військової служби з виключенням з військового обліку. Проте у разі наявності бажання ти можеш писати рапорт на продовження проходження служби на посадах передбачених Переліком²⁵.

Постанова ВЛК про ступінь придатності до військової служби військовослужбовця чинна протягом 12 місяців з моменту проведення медичного огляду. Зауважимо, що постанова ВЛК ТЦК та СП про ступінь придатності до військової служби, яку було прийнято під час призову або прийняття на військову службу, чинна протягом 6 місяців з моменту проведення медичного огляду.

Постанова ВЛК «Придатний до військової служби, до служби у виді ЗС України, за військовою спеціальністю»

25. Наказ МОУ №410 від 14.08.2018 «Про затвердження Переліку посад, що можуть бути заміщені військовослужбовцями, які визнані військово-лікарськими комісіями непридатними до військової служби»

Якщо ВЛК прийняла рішення «Придатний до військової служби», то ти залишаєшся придатним для залучення як до небойових, так і бойових дій, і можеш бути призначений на більшість посад. Єдині винятки визначено в Додатку 3 до Наказу МОУ №402, де перелічено випадки, коли придатного до військової служби військовослужбовця не можна залучити до служби у певних родах військ.

З урахуванням особливостей вимог до стану здоров'я для служби в підрозділах спеціального призначення ВЛК приймає рішення «Придатний до служби на\у» з вказанням виду Збройних Сил України або військової спеціальності, до служби в\на яких військовослужбовець придатний (на підводних човнах, надводних кораблях, у морській піхоті, Десантно-Штурмових військах, спеціальних спорудах та підрозділах спеціального призначення, до участі у МО, національному персоналі тощо).

Якщо згідно з рішенням ВЛК ти визнаний придатним до військової служби (до служби у виді ЗС України, до служби за військовою спеціальністю), твої дії наступні:

1. повернутись до військової частини;
2. негайно після повернення подати рапорт на ім'я командира військової частини з доповіддю про те, що ти повернувся(-лась) з лікування та приступити до виконання службових обов'язків;
3. проконтролювати, що група персоналу штабу підшила довідку про обставини травми в твою особову справу.

Військовослужбовець визнаний придатним до військової служби, але погано себе почуває

Якщо виникла ситуація, у якій, за рішенням ВЛК, ти придатний(-а) до служби, але при цьому маєш скарги на стан здоров'я, ось такими мають бути твої дії в цьому випадку:

1. Якщо ти потребуєш екстреної невідкладної медичної допомоги (наприклад, через травму, нещасний випадок, загрозливий для життя стан):
 - зателефонуй 103 або звернися до найближчого закладу охорони здоров'я;
 - повідом свого безпосереднього командира про захворювання або попроси медичних працівників повідомити найближчий ТЦК

та СП про місце свого перебування із зазначенням облікових даних для подальшого повідомлення у твою військову частину;

- після надання медичної допомоги дотримуйся рекомендацій лікаря: повернутись до служби/звернутися до найближчого закладу охорони здоров'я в системі МОУ з повідомленням безпосереднього командира.

2. При загостренні хронічних захворювань (станах, що не загрожують здоров'ю і життю):

- зв'яжись із безпосереднім командиром і повідом про захворювання та про те, що будеш звертатися до закладу охорони здоров'я;
- того ж дня звернись за консультацією до лікаря;
- повідом свого командира про результати обстеження. Від результатів залежать подальші дії;
- якщо результати обстежень вказують на задовільний стан здоров'я або про необхідність планового лікування, необхідно повертатись до в/ч та за необхідності звертатися до начмеда військової частини;
- якщо ж результати обстежень підтверджують необхідність надання екстреної медичної допомоги керуйся пунктом 1.

Якщо командир не дозволяє тобі залишитись за місцем перебування для подальшого медичного обстеження.

- Повернись до військової частини, де повідом командира про наявні проблеми зі здоров'ям, відвідай медпункт в/ч. У разі необхідності, напиши рапорт з проханням отримати направлення на лікування.
- У разі необхідності, терміново звернись до лікаря за своїм місцем перебування у відпустці та отримай рекомендації щодо необхідності обстеження, лікування, госпіталізації чи оперативного втручання.
- З відповідними медичними довідками необхідно звернутись до ТЦК та СП.
- ТЦК та СП чи ВСП на основі рекомендації лікаря надає довідку про законність твого перебування за межами в/ч. А також передає твому командуванню інформацію про необхідність твого лікування.

Продовження військової служби на виконання постанови ВЛК «Непридатний до служби в ідї Збройних Сил України або за військовою спеціальністю»

Такою постановою визначається непридатність військовослужбовця до служби на підводних човнах, на надводних кораблях, у морській піхоті, Десантно-штурмових військах, спеціальних спорудах, підрозділах спеціального призначення тощо. Одночасно приймається постанова про придатність до військової служби.

Якщо ти визнаний ВЛК непридатним до служби у ідї ЗС України або за військовою спеціальністю, твої дії наступні:

1. Звернись до безпосереднього начальника та до начальника кадрової служби військової частини з метою визначення посади, на яку тебе можна перемістити. Для доукомплектування Збройних Сил України в умовах особливого періоду військовослужбовці можуть призначатися на посади, передбачені штатами воєнного часу, за новою спеціальністю з урахуванням набутого досвіду.
2. Якщо у військовій частині немає можливості для переміщення, командир військової частини повинен написати відповідний рапорт вищому командуванню (бригади, оперативного управління і далі по вертикалі) для знаходження посади, що відповідає стану здоров'я, професійному досвіду та навичкам військовослужбовця.
3. Після визначення нової посади, командир військової частини перед переміщенням тебе на цю посаду може направити на медичний огляд ВЛК. Мета медичного огляду - визначення придатності до військової служби за військовою спеціальністю (з зазначенням посади, на яку переміщується військовослужбовець, виду та роду військ (сил)).

ЗВІЛЬНЕННЯ З ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ ЗА СТАНОМ ЗДОРОВ'Я

Звільнення з військової служби в запас на виконання постанови ВЛК «Непридатний до військової служби з переоглядом через 6-12 місяців»

ВЛК може винести постанову, що військовослужбовець непридатний до військової служби з переоглядом через 6-12 місяців, у випадках, коли для відновлення придатності до військової служби необхідний термін від 6 до 12 календарних місяців. На період непридатності, вказаної у довідці ВЛК, військовослужбовець звільняється з військової служби в запас з наступним проходженням ВЛК²⁶. У разі наявності бажання ти можеш писати рапорт на продовження проходження служби на посадах передбачених Переліком²⁷.

Військовослужбовцям, які були визнані ВЛК непридатними до військової служби з переоглядом через 6-12 місяців, направляються із закладу охорони здоров'я до ТЦК та СП, в якому військовослужбовець перебуватиме на обліку після звільнення (наприклад за місцем проживання). Військовослужбовцю, звільненому в запас, не потрібно повертатися до військової частини для оформлення документів для звільнення. Отримати документи від військової частини можна у ТЦК та СП за місцем проживання, а свідоцтво про хворобу (довідку ВЛК) та інші документи на військову частину та ТЦК та СП направить медичний заклад, де військовослужбовець лікувався^{28,29,30}, в електронному вигляді.

26. Стаття 26 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу»
27. Наказ МОУ №410 від 14.08.2018 «Про затвердження Переліку посад, що можуть бути заміщені військовослужбовцями, які визнані військово-лікарськими комісіями непридатними до військової служби»
28. Стаття 262 Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України
29. Постанова КМУ від 23 серпня 2023 р. № 901 «Про затвердження Порядку здійснення в особливий період обміну медичними та іншими документами військовослужбовців...»
30. Наказ Міноборони від 15.09.2022 №280 «Про затвердження Інструкції з організації обліку особового складу в системі Міністерства оборони України»

Якщо ти визнаний ВЛК непридатним до військової служби з переглядом через 6-12 місяців, твої дії наступні:

1. Безпосередньо у закладі охорони здоров'я, в якому ти проходив ВЛК, напиши рапорт на звільнення (додаток 12), вказуючи назву ТЦК та СП, до якого військова частина надсилатиме витяги з наказів на виключення з особового складу, особову справу та решту документів, що повертаються військовослужбовцям при звільненні з військової служби. Точну назву ТЦК та СП шукай за назвою населеного пункту тут lookerstudio.google.com
2. Рапорт передай представнику лікувального закладу для його відправки до військової частини та ТЦК та СП. Медзаклад направить рапорт разом з медичними документами у електронному вигляді до військової частини, після чого поверне тобі оригінали документів з помітками про їх відправку.
3. Прибудь з медзакладу до ТЦК та СП з оригіналами документів протягом 2 діб. Усі документи від медзакладу та військової частини будуть направлятись одразу до твого ТЦК та СП. Якщо на момент твого прибуття ТЦК та СП не отримає від твоєї військової частини документи на звільнення, ТЦК та СП поставить тебе на облік тимчасово відсутнього і тимчасово прибулого до військової частини особового складу.
4. Очікуй поки військова частина оформить наказ по особовому складу та по стройовій частині. Здача справ та посади відбувається без твоєї особистої присутності (комісійно)³¹. По завершенню цього процесу командир видає наказ по стройовій частині про виключення військовослужбовця зі списків особового складу, після чого військова частина направить електронні копії та фізичні оригінали особової справи та решти документів до ТЦК та СП, вказаного в рапорті військовослужбовця.
5. Проконтролюй отримання грошових виплат, які військова частина зобов'язана зробити при звільненні з військової служби (з переліком таких грошових виплат можна ознайомитися в розділі «Виплати»).
6. Після надходження документів до ТЦК та СП, який ти вказував в рапорті, оригіналу особової справи та решти документів військово-

31. Пункт 9.1.5 розділу 9 Наказу Міністерства оборони України від 16.07.97 N 300 (зі змінами) «Про затвердження Положення про військовоє (корабельне) господарство Збройних Сил України»

вослужбовця, що надають при звільненні, прибудь до ТЦК та СП для завершення передбачених процедур по звільненню з військової служби в запас.

- По завершенню терміну непридатності, вказаного у свідоцтві про хворобу, прибудь до ТЦК та СП та отримай направлення на повторне проходження ВЛК для визначення придатності до військової служби.

Звільнення з військової служби на виконання постанови ВЛК «Непридатний до військової служби з виключенням з військового обліку»

Отже, у тебе на руках є постанова ВЛК про визнання тебе непридатним до військової служби з виключенням з військового обліку. Це є підставою для звільнення з військової служби в Збройних Силах України, однак, у разі наявності бажання ти можеш писати рапорт на продовження проходження служби на посадах передбачених Переліком³².

Якщо ти визнаний ВЛК непридатним до військової служби з виключенням з військового обліку, твій порядок дій наступний:

- Безпосередньо у закладі охорони здоров'я, в якому ти проходив ВЛК, напиши рапорт на звільнення (додаток 12), вказуючи назву ТЦК та СП, до якого військова частина надсилатиме витяги з наказів на виключення з особового складу, особову справу та решту документів, що повертаються військовослужбовцям при звільненні з військової служби. Точну назву ТЦК та СП шукай за назвою населеного пункту тут lookerstudio.google.com
- Рапорт передай представнику лікувального закладу для його відправки до військової частини та ТЦК та СП. Медзаклад направить рапорт разом з медичними документами у електронному вигляді до військової частини, після чого поверне тобі оригінали документів з помітками про їх відправку.
- Прибудь з медзакладу до ТЦК та СП з оригіналами документів протягом 2 діб. Усі документи від медзакладу та військової частини

32. Наказ МОУ №410 від 14.08.2018 «Про затвердження Переліку посад, що можуть бути заміщені військовослужбовцями, які визнані військово-лікарськими комісіями непридатними до військової служби»

будуть направлятись одразу до твого ТЦК та СП. Якщо на момент твого прибуття ТЦК та СП не отримає від твоєї військової частини документи на звільнення, ТЦК та СП поставить тебе на облік тимчасово відсутнього і тимчасово прибулого до військової частини особового складу. Очікуй поки військова частина оформить наказ по особовому складу та по стройовій частині.

4. Не потрібно їхати до військової частини для здачі справ та посади – це відбувається без твоєї особистої присутності (комісійно)³³. По завершенню цього процесу командир видає наказ по стройовій частині про виключення військовослужбовця зі списків особового складу, після чого військова частина направить електронні копії та фізичні оригінали особової справи та решти документів до ТЦК та СП, вказаного в рапорті військовослужбовця.
5. Після надходження документів до ТЦК та СП, який ти вказував в рапорті, оригіналу особової справи та решти документів військовослужбовця, що надають при звільненні, прибудь до ТЦК та СП для завершення передбачених процедур по виключенню з військового обліку та здійснення запису у службовому документі, що посвідчує особу військовослужбовця (напр. військовий квиток).

Звільнення з військової служби за наявності інвалідності

Військовослужбовці, які визнані особами з інвалідністю першої, другої або третьої групи, мають право на звільнення з військової служби у запас відповідно до статті 26 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу" від 25 березня 1992 року № 2232-XII (зі змінами). Застосування цього права не залежить від часу або обставин набуття інвалідності, чи це сталося під час служби або до введення воєнного стану. Право на звільнення надається як військовослужбовцям контрактної служби, так і тим, хто служить за мобілізацією, незалежно від часу або причини виникнення інвалідності.

За бажанням, військовослужбовці з інвалідністю можуть продовжити службу у Збройних силах.

33. Пункт 9.1.5 розділу 9 Наказу Міністерства оборони України від 16.07.97 N 300 (зі змінами) «Про затвердження Положення про військове (корабельне) господарство Збройних Сил України»

Документи для звільнення за наявності інвалідності:

- Рапорт про звільнення з військової служби за наявності інвалідності (див. додаток 30)
- Довідка до акту огляду МСЕК
- Посвідчення особи з інвалідністю (в тому числі особи з інвалідністю внаслідок війни) або пенсійне посвідчення з відміткою про інвалідність

Рапорт на звільнення разом з нотаріально засвідченими копіями документів подайте своєму безпосередньому командирю. Рапорт має бути розглянутий у строк до 30 днів.

ПОСТАНОВИ ВЛК ПРО ПОТРЕБИ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯ ПІСЛЯ ЛІКУВАННЯ

Види постанов ВЛК про потреби військовослужбовця після лікування

Після завершення стаціонарного лікування, у тебе може бути потреба пройти реабілітацію, протезуватись та ін. Відповідно, після медогляду ВЛК може приймати постанови про потреби військовослужбовця:

- 1. Потребує відпустку для лікування у зв'язку з хворобою чи після поранення (контузії, травми або каліцтва) на ___ календарних днів** – такі постанови приймаються після закінчення стаціонарного лікування у випадках, коли для повного відновлення функції і працездатності необхідний термін не менше одного місяця. В інших випадках приймається постанова про потребу у звільненні від службових обов'язків або про направлення в батальйон одужуючих. У випадках, якщо є наявні незаперечні дані, що здатність до несення військової служби не відновиться, постанова ВЛК про потребу військовослужбовців у відпустці для лікування не приймається, а вирішується питання про придатність їх до військової служби.
- 2. Потребує лікування (реабілітацію) у (закладі охорони здоров'я) на термін ___** – така постанова буде прийнята, якщо тобі потрібно додаткове лікування (реабілітація), в тому числі з переведенням в інший заклад охорони здоров'я. У такому випадку, в постанові вказується заклад охорони здоров'я та термін лікування (реабілітації). Якщо військовослужбовець потребує тривалого строку лікування (4 місяці підряд, враховуючи відпустку для лікування у зв'язку з хворобою (або після поранення)), приймається постанова щодо потреби у тривалому лікуванні. ВЛК також можуть приймати постанови щодо потреби у стаціонарному обстеженні, переведенні до закладу охорони здоров'я.

3. **Потребує тривалого лікування** - якщо військовослужбовець потребує тривалого строку лікування (4 місяці підряд, враховуючи відпустку для лікування у зв'язку з хворобою (або після поранення)), приймається постанова щодо потреби у тривалому лікуванні. У випадку відсутності потреби у продовженні тривалого лікування приймається постанова у формулюванні «не потребує тривалого лікування». Медичний огляд ВЛК з метою визначення потреби у тривалому лікуванні проводиться не пізніше ніж через чотири місяці від початку лікування.
4. **Потребує тривалого лікування за кордоном** - постанова приймається щодо військовослужбовців, які потребують тривалого лікування за кордоном, та направляються для лікування за кордон з метою отримання медичної та/або реабілітаційної допомоги, а також тих, які перебувають на такому лікуванні.
5. ВЛК також можуть приймати **постанови щодо потреби у стаціонарному обстеженні, переведенні до закладу охорони здоров'я**.
6. **Потребує звільнення від виконання службових обов'язків за станом здоров'я** – ВЛК може приймати постанову про потребу у звільненні від службових обов'язків на термін, необхідний для оформлення звільнення, або на строк необхідний для оформлення та затвердження свідоцтва про хворобу, але не більше 30 календарних днів.
7. **Потребує направлення у батальйон (команду) видужуючих** (постанова приймається на военний час)
8. **Потребує протезування та/або ортезування**. Військово-лікарська комісія може надавати висновок про необхідність забезпечення військовослужбовця допоміжними засобами реабілітації, які включають протезно-ортопедичні вироби, у тому числі ортопедичне взуття; спеціальні засоби для самообслуговування та догляду; допоміжні засоби для особистої рухомості, переміщення та підйому; засоби для пересування; меблі та оснащення; спеціальні засоби для орієнтування, спілкування та обміну інформацією, та інших допоміжні засоби реабілітації, які передбачені Переліком (окрім електроскутерів)^{34,35}.

34. Постанова КМУ від 07.12.2023 року №1306 «Деякі питання забезпечення допоміжними засобами реабілітації»

35. Закон України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні» від 06.10.2005 № 2961-IV

9. Потребує супроводжуючого (вказати кількість), потребує проїзду (вказується вид транспорту та категорію місць);

Відпустка для лікування у зв'язку з хворобою або після поранення

На підставі постанови ВЛК може надаватись відпустка для лікування у зв'язку з хворобою або відпустка для лікування після травм (поранень, контузій):

- відпустка для лікування у зв'язку з хворобою надається військовослужбовцям на 30 календарних днів
- відпустка для лікування після поранення, травми, контузії або після оперативного лікування - на 30, 45 або 60 календарних днів.
- За наявності медичних показань відпустка для лікування у зв'язку з хворобою або відпустка для лікування після поранення (контузії, травми або каліцтва) продовжується ВЛК на 30 календарних днів, а в окремих випадках - на 45 або на 60 календарних днів.

Загальний термін безперервного перебування військовослужбовців на лікуванні у військових (цивільних) лікувальних закладах, включаючи відпустку за станом здоров'я, не повинен перевищувати 12 місяців поспіль. Прийняття рішення лікарем щодо необхідного для лікування терміну залежить від кожного окремого клінічного випадку з обов'язковим дотриманням вимог щодо діагностичних та лікувальних методів надання медичної допомоги, визначених клінічними протоколами, стандартами медичної допомоги, адаптованими клінічними настановами.

Після закінчення визначеного терміну перебування на безперервному лікуванні та у відпустці для лікування у зв'язку з хворобою (або після поранення) тобі потрібно повторно пройти ВЛК для визначення ступеня придатності до військової служби. Якщо після продовження відпустки для лікування у зв'язку з хворобою або відпустки для лікування після поранення (контузії, травми або каліцтва) військовослужбовець не може приступити до виконання службових обов'язків, то він оглядається ВЛК для визначення ступеня придатності до військової служби.

Якщо ВЛК прийняло рішення щодо надання тобі відпустки лікування у зв'язку з хворобою або відпустки для лікування після травм (поранень, контузій) твої дії наступні:

1. Перебуваючи в закладі охорони здоров'я, напиши рапорт на відпустку за станом здоров'я (Додаток 13) вказуючи місце її проходження та назву ТЦК та СП за місцем проведення відпустки, до якого військова частина має надсилати відпускний квиток, та передай лікуючому лікарю.
2. Отримай від лікуючого лікаря оригінали документів (довідка ВЛК, рапорт на відпустку та виписку з медкарти стаціонарного хворого), які заклад охорони здоров'я відправив засобами електронного документообігу до твоєї військової частини з відміткою «відправлено в СЕДО», номером вихідного листа в СЕДО, датою його відправки, і штампом для повірення документа
3. Прибуди до ТЦК та СП, який вказав у рапорті, і стань на облік.
4. Очікуй поки військова частина оформить наказ на відпустку та відпускний квиток, який направить через систему електронного документообігу до ТЦК та СП, який ти вказав у рапорті.
5. Отримай в ТЦК та СП відпускний квиток

Враховуй, що тривалість відпустки у зв'язку з хворобою або для лікування після поранення повинна бути саме такою, яка вказана в довідці ВЛК³⁶. Командир, з урахуванням місця розташування військової частини та місця проходження відпустки, може надати до 2 додаткових днів на дорогу.

Якщо командир надав меншу кількість днів на відпустку, ніж вказано у довідці ВЛК і ти не згодний(-а) з цим рішенням, апелюй до вищого командування. Якщо й це не дає результату, зателефонуй на гарячу лінію Командування медичних Сил ЗСУ (044 522 83 58) або Міністерства оборони України (15-12).

6. За кілька днів до завершення відпустки прибудь до ТЦК та СП і візьми повторне направлення на ВЛК за місцем проведення відпустки з метою визначення придатності до військової служби або для вирішення питання про потребу у наданні повторної відпустки для лікування у зв'язку з хворобою або відпустки для лікування після поранення (контузії, травми або каліцтва)³⁷.

36. П. 2.1 гл.2 Розділу I Наказу МОУ №402

37. Пункт 6.15 розділу 6 Наказу Міноборони від 14.08.2008 №402 «Про затвердження Положення про військово-лікарську комісію»

Якщо відпустка для лікування завершилась, а ти не отримав від командира ТЦК та СП направлення на ВЛК для визначення придатності до в/с або для визначення потреби у наданні повторної відпустки для лікування, направлення на ВЛК надає командир твоєї військової частини, яке можна отримати через систему електронного документообігу в ТЦК та СП.

Продовження відпустки для лікування

Щоб отримати продовження відпустки для лікування у зв'язку з хворобою або відпустки для лікування після поранення (контузії, травми або каліцтва) тобі потрібно зробити наступне:

1. Звернись до ТЦК та СП за місцем проведення відпустки або у військовий лікувальний заклад за 2-3 дні до завершення відпустки.
2. Отримай від начальника медичної служби ТЦК та СП направлення на ВЛК з метою вирішення питання про потребу у продовженні відпустки. Якщо ти звернувся до військового лікувального закладу, керівник відділення, в якому ти проходив лікування, або головний профільний фахівець направлять тебе на медогляд.
3. Проінформуй по телефону, месенджеру чи будь-яким іншим способом командира/медика своєї військової частини про отримання направлення на ВЛК.
4. Пройди медичний огляд ВЛК, в обсязі, необхідному для прийняття рішення про потребу у продовженні відпустки.
5. Після отримання рішення про продовження відпустки для лікування, напиши рапорт про відпустку для лікування (Додаток 13) слідує порядку дій визначених в розділі «Відпустка для лікування у зв'язку з хворобою або після поранення».
6. Після отримання відпускового квитка в ТЦК та СП, прямуй до місця проведення відпустки.

Якщо після продовження відпустки для лікування у зв'язку з хворобою або відпустки для лікування після поранення (контузії, травми або каліцтва) ти не можеш приступити до виконання службових обов'язків, то тобі буде призначено медогляд ВЛК для визначення ступеня придатності до військової служби.

Потреба у лікуванні (реабілітації) в Україні

Продовження лікування\реабілітації після стаціонарного лікування

Якщо ти отримав(-ла) рішення ВЛК про продовження лікування\реабілітацію після стаціонарного лікування, то з лікувального закладу за рішенням ВЛК тебе переведуть до закладу охорони здоров'я, де є реабілітаційне лікування³⁸ або до реабілітаційного госпіталю в системі Міністерства оборони України.

Лікування після амбулаторного медогляду ВЛК

Якщо ти отримав(-ла) рішення ВЛК про необхідність лікування після амбулаторного медогляду ВЛК, і стан твого здоров'я дозволяє, повернись у військову частину, після чого тобі необхідно:

- Написати рапорт з проханням надати направлення на лікування (реабілітацію) до закладу охорони здоров'я, де вказати терміни лікування, зазначені в рішенні ВЛК (див. додаток 27).
- Отримати у військової частини направлення на реабілітацію\лікування.

Якщо ти потребуєш негайного початку лікування і стан твого здоров'я не дозволяє повернутись у військову частину, тобі потрібно:

- Напиши рапорт з проханням надати направлення на лікування до закладу охорони здоров'я, де вкажи термін лікування, зазначений в рішенні ВЛК (див. додаток 27). В рапорті вкажи, куди відправити направлення на лікування – ТЦК та СП за місцем проживання, чи медзаклад, де ти проходитемеш лікування, якщо він підключений до системи СЕДО (військові госпіталі) або СЕДО Онлайн (цивільні медзаклади).
- Звернутись до лікуючого лікаря медзакладу або секретаря ВЛК з запитом про відправку документів ВЛК через СЕДО. Медзаклад повинен відправити на військову частину в електронному вигляді твій рапорт, довідку ВЛК та інші документи за потреби.
- Отримай направлення на лікування від військової частини засоба-

38. Наказ МОЗ України від 16.03.2022 № 495 "Про організацію надання відновного лікування та реабілітаційної допомоги у сфері охорони здоров'я військовослужбовцям сил оборони"

ми СЕДО у ТЦК та СП за місцем проживання або у медзакладі, відповідно до того, що було вказано в рапорті.

Потреба у тривалому лікуванні за кордоном

Медичний огляд ВЛК обов'язково проводиться військовослужбовцям, які потребують тривалого лікування за кордоном та направляються для лікування за кордон з метою отримання медичної та/або реабілітаційної допомоги.

Потреба у тривалому лікуванні визначається наступним чином:

- Якщо ти перебуваєш на стаціонарному лікуванні, начальник (керівник) лікувального відділення робить подання на начальника (керівника) закладу охорони здоров'я щодо направлення тебе на медичний огляд ВЛК для визначення потреби у тривалому лікуванні
- Якщо ти не перебуваєш на стаціонарному лікуванні в закладах охорони здоров'я (установах) на медичний огляд ВЛК для визначення потреби в тривалому лікуванні тебе направить прямий начальник.
- В твоїй медкарті буде зроблено відповідний запис, завірений підписом начальника медзакладу

Після отримання рішення ВЛК щодо потреби у тривалому лікуванні твій порядок дій для відправки за кордон на лікування має бути такий самий, як описано в розділі «Лікування за кордоном».

Проходження ВЛК дистанційно військовослужбовцями на лікуванні за кордоном

Медичний огляд ВЛК військовослужбовців, які проходять лікування за кордоном, і які потребують продовження тривалого лікування за кордоном може проводитись дистанційно.

Такий медогляд проводиться гарнізонними ВЛК НВМКЦ «ГВКГ», ВМКЦ регіонів за направленням командирів військових частин за місцем їх служби або посадових осіб, у розпорядженні яких перебувають військовослужбовці. У таких випадках до ВЛК разом з направленням на медичний огляд подаються медичні документи військовослужбовця (документи, що підтверджують направлення на лікування за кордон, виписки із медичних карт стаціонарного хворого, консультативні ви-

сновки лікарів-спеціалістів, результати додаткових методів досліджень, довідка про обставини травми (поранення, контузії, каліцтва), медичні документи іноземних закладів охорони здоров'я (завірені в установленому законодавством порядку копії, перекладені українською мовою) та військово-облікові документи (довідки про проходження військової служби, у тому числі за кордоном, про безпосередню участь у бойових діях тощо).

Постанова ВЛК про продовження тривалого лікування оформляється довідкою ВЛК, затвердженню штатною ВЛК не підлягає та направляється посадовій особі, яка видала направлення на медичний огляд.

Після повернення із лікування з-за кордону військовослужбовці підлягають медичному огляду ВЛК закладів охорони здоров'я в системі Міністерства оборони України для визначення придатності до військової служби або потреби у тривалому лікуванні, за направленням керівника закладу охорони здоров'я (установи) або інших осіб.

ОТРИМАННЯ ТА ВІДПРАВКА ДОКУМЕНТІВ ВЛК В ЕЛЕКТРОННОМУ ВИГЛЯДІ

Відправка документів ВЛК в системі електронного документообігу (СЕДО)

Військові і цивільні заклади охорони здоров'я, в яких розміщені гарнізонні та госпітальні ВЛК, можуть обмінюватися документами ВЛК з військовими частинами ЗСУ й територіальними центрами комплектування та соціальної підтримки через захищену систему електронного документообігу СЕДО Міноборони^{39,40}.

Документи, які передаються військовою частиною, медзакладом чи ТЦК та СП по СЕДО:

- довідка про обставини травми,
- пакети документів, необхідні для оформлення відпустки для лікування чи продовження відпустки для лікування (рапорт на оформлення відпустки для лікування, виписки з медичної карти, та інші документи військовослужбовця).
- пакети документів для звільнення з військової служби (рапорт на звільнення з військової служби, свідоцтво про хворобу та інші документи військовослужбовця)

Тобто від поранених військових більше не вимагається привозити оригінали перелічених документів в лікарню, ТЦК і СП чи військово-частину особисто. За бажанням, військовослужбовець завжди має можливість та право подати документи до в/ч особисто.

-
39. Постанова Кабінету міністрів України від 23 серпня 2023 р. № 901 «Про затвердження Порядку здійснення в особливий період обміну медичними та іншими документами військовослужбовців...»
 40. Наказ Міноборони України 15.09.2022 № 280 «Про затвердження Інструкції з організації обліку особового складу в системі Міністерства оборони України {із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства оборони № 614 від 23.10.2023}»

Як скористатись послугою електронного документообігу для проходження ВЛК

- Якщо ви знаходитесь в медзакладі – зверніться до лікаря, який вас веде або секретаря ВЛК. Якщо в військовій частині – до начальника медичної служби військової частини. Якщо в ТЦК та СП – до представника відділу обліку персоналу;
- Напишіть рапорт щодо отримання потрібного документу засобами електронного документообігу з вказанням назви документу, номеру військової частини, яка повинна надати дані документи та куди відповідні документи потрібно надіслати;
- Підпишіть інформовану згоду на обробку персональних та медичних даних та їх передачу до відповідних установ у електронному вигляді.

Детальний порядок дій для оформлення відпустки для лікування – див. в розділі «Відпустка для лікування у зв'язку з хворобою або після поранення»

Детальний порядок дій для оформлення звільнення з військової служби з виключенням з військового обліку чи в запас – дивіться в розділах «Звільнення з військової служби..» даного Довідника.

Дії військовослужбовця, якщо військова частина чи ТЦК та СП вимагають оригінали документів для виконання рішення ВЛК

Якщо тобі не повідомили про можливість електронного обміну документами, відмовляють у наданні послуги з електронного документообігу або вимагають особисто везти документи до військової частини, звернись до керівництва Шпиталю або поговори з представниками своєї військової частини щодо законної можливості здійснення в особливий період обміну медичними та іншими документами військовослужбовців між закладами охорони здоров'я, військовими частинами і територіальними центрами комплектування та соціальної підтримки відповідно до Постанови Кабінету міністрів України від 23.08.2023 № 901. Якщо відповідь на запит негативна – телефонуй на гарячу лінію Міноборони 15-12.

ПРОТЕЗУВАННЯ

■ Протезування в Україні

Ти маєш право самостійно обрати підприємство, де виготовлятиметься протез. Сучасні протези виготовляють в Україні (на основі комплектуючих провідних світових компаній) за рахунок держави.

Переваги протезування в Україні, як порівняти з протезуванням за кордоном:

1. Виготовлення протезного виробу – це кропіткий та індивідуальний процес, який потребує кількох примірок, підгонок тощо. Це зручніше робити ближче до дому.
2. Через стрімкий розвиток протезної галузі в Україні з 2014-го року значна кількість українських фахівців опанували новітні техніки та технології і вміють їх ефективно застосовувати.
3. Життя з протезом кінцівки передбачає регулярне обслуговування виробу. Якщо протез виготовлено за кордоном, то після повернення в Україну необхідно шукати фахівця, який зможе обслуговувати цей виріб, переоформить документацію... або постійно їздити за кордон за свій рахунок за найменшої проблеми (щось натирає, щось не працює, щось потрібно відрегулювати тощо).
4. Коли протезист опікується пацієнтом від моменту виготовлення виробу, він знає, що і як працює, які потрібно підібрати комплектуючі для оптимізації функціональності, як в подальшому вдосконалити протез згідно діяльності пацієнта.

Протезування кінцівок в Україні є більш ефективним та раціональним, ніж протезування за кордоном.

■ Коли розпочинати протезування?

Все індивідуально. Зазвичай протезування розпочинається через 6-8 тижнів після ампутації, але у пацієнтів із захворюваннями периферичних судин та травматичною ампутацією може бути пізніше.

Протезування розпочинається за умов готовності кукси до протезування:

- форма кукси без надлишку або нестачі м'яких тканин;
- рана кукси повністю загоїлася;
- післяопераційний рубець спроможний, еластичний, безболісний;
- відсутні будь-які пошкодження шкірних покривів кукси;
- зменшується набряк кукси;
- кукса є опороспроможною;
- покращується сила м'язів кукси, спини, інших кінцівок, рівновага, тощо.

Рішення про початок протезування приймається мультидисциплінарною командою (лікар, фізичний терапевт, протезист, пацієнт).

Часто ампутація поєднується з травмами інших кінцівок, внутрішніх органів, тощо. При цьому, якщо пацієнт стабільний, кукса готова до протезування, то попри, наприклад, фіксований перелом кісток контралатеральної кінцівки, потрібно починати протезування. Завдання – максимально швидко вертикалізувати пацієнта з ампутацією. Відтермінування початку протезування негативно впливає на результат у подальшому, оскільки швидше настає гіпотрофія м'язів, утворюються контрактури тощо. Це ускладнює протезування, значно знижує прихильність до користування протезом⁴¹.

Безкоштовне протезування

Якщо ти втратив(-ла) кінцівку, то для отримання якісного протезу необхідно здійснити низку кроків та взяти до уваги деякі важливі моменти.

1. Протягом першого тижня після ампутації необхідно розпочати компресійну терапію та формування кукси. Якщо в медичному закладі, де ти знаходишся, цього не роблять – вимагай щоб робили, адже це важливий компонент успішного протезування.
2. Для того, щоб отримати протез за державні кошти, необхідно подати заяву онлайн на первинну реєстрацію в Електронному кабінеті

41. О.Щеглюк- невролог, старший ординатор відділення реабілітації пацієнтів з ампутуваними кінцівками (Військово-медичний клінічний лікувально-реабілітаційний центр)

неті Централізованого банку даних з проблем інвалідності (Далі-ЦБІ) (<https://ek-cbi.msp.gov.ua/>) та зібрати такі документи:

- заяву на забезпечення протезним виробом (Додаток 14);
- копію паспорта громадянина України;
- копію ідентифікаційного коду;
- висновок ВЛК про необхідність забезпечення протезним виробом за формою, затвердженою постановою КМУ від 07.12.2023 №1306⁴² (див. Додаток 25);
- витяг з наказу командира в/ч або довідка про обставини травми;
- копію довідки про безпосередню участь в бойових діях.

3. Зібрані документи необхідно завантажити в електронному кабінеті ЦБІ.
4. Обери підприємство, на якому ти будеш протезуватися. Це рішення обговори з лікуючим лікарем або отримай консультацію на гарячій лінії Protez Hub (050 1776839). Обирати підприємство краще за місцем постійного проживання, оскільки протез потім доведеться регулярно обслуговувати. Перелік протезних підприємств можна знайти тут: <https://protez.msp.gov.ua/#section-dashboard>.
5. Разом з реабілітологом та техніком-протезистом визнач можливу комплектацію протезного виробу.
6. Якщо тобі пропонують протезування за кордоном, переконайся, що розумієш умови протезування та поцікався, який план подальшого обслуговування протезу. Протягом першого року об'єм кукси змінюється і часто необхідно регулярно підлаштовувати протез.

Де б не відбувалось протезування, з'ясуй, як відбуватиметься обслуговування та гарантійний ремонт протеза⁴³.

42. Додаток до Порядку забезпечення допоміжними засобами реабілітації (технічними та іншими засобами реабілітації) осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю та інших окремих категорій населення і виплати грошової компенсації вартості за самостійно придбані такі засоби згідно постанови Кабінету Міністрів України від 7 грудня 2023 р. № 1306 «Деякі питання забезпечення допоміжними засобами реабілітації»

43. <https://protez.msp.gov.ua/>

Протезування за кордоном

Можлива ситуація, в якій тобі потрібен протез та/або ортез підвищеної функціональності, які не виробляються в Україні. За рахунок держави протезування та/або ортезування виробами підвищеної функціональності та/або спеціальними виробами здійснюється закордонним надавачем спеціалізованої допомоги лише у разі відсутності в Україні спеціалістів, які мають відповідну кваліфікацію і позитивний практичний досвід виготовлення конструкцій (технологій) таких виробів.

Учасник/учасниця бойових дій може звернутися із заявою про забезпечення відповідним виробом через 12 місяців після проведення первинного протезування. Однак, якщо у нього\неї ампутація верхньої кінцівки на рівні плечового суглоба, середньої та верхньої третини плеча, первинне протезування може бути забезпечене виробами підвищеної функціональності (наприклад, біонічним протезом руки). Твої дії наступні⁴⁴:

1. Збери документи:

- заяву учасника бойових дій про забезпечення виробом підвищеної функціональності за новітніми технологіями та/або спеціальним виробом для занять спортом із зазначенням інформації про вибране вітчизняне протезно-ортопедичне підприємство;
- копію паспорта громадянина України;
- копію ідентифікаційного коду;
- рішення ВЛК або ЛКК про потребу у протезуванні та/або ортезуванні;
- витяг із історії хвороби;
- фото- та відеоматеріали кукси та наявного об'єму рухів;
- копію довідки про безпосередню участь в бойових діях.
- Якщо тобі потрібен виріб для занять спортом:

44. Постанова КМУ від 1 жовтня 2014 р. № 518 «Деякі питання протезування та ортезування виробами підвищеної функціональності за новітніми технологіями та технологіями виготовлення, які відсутні в Україні, та/або спеціальними виробами для занять спортом окремих категорій громадян, які втратили функціональні можливості кінцівки або кінцівок»

- висновок щодо забезпечення спеціальним виробом для занять спортом за формою (див. Додаток 24), виданий лікарем фізичної та реабілітаційної медицини або фахівцем з фізичної реабілітації, або лікарем-ортопедом-травматологом лікувальним закладом, який має відповідну кваліфікацію щодо спортивного протезування про можливість використання спеціального виробу для занять спортом для систематичних занять відповідним видом (видами) спорту з урахуванням результатів оцінки функціональних можливостей особи;
 - лист центрального органу виконавчої влади щодо необхідності забезпечення спеціальним виробом для занять спортом учасника операції, який систематично займається відповідним видом (видами) спорту (у разі забезпечення участі у спортивних змаганнях всеукраїнського або міжнародного рівня).
 - Якщо тобі потрібен виріб для забезпечення фізкультурно-спортивної реабілітації:
 - висновок щодо забезпечення спеціальним виробом для занять спортом за формою (див. Додаток 24), що виданий лікарем фізичної та реабілітаційної медицини або фахівцем з фізичної реабілітації лікувальної установи, яка має відповідну кваліфікацію щодо спортивного протезування, про можливість використання спеціального виробу для занять спортом для фізкультурно-спортивної реабілітації з урахуванням результатів оцінки функціональних можливостей осіб;
 - рекомендаційний лист Уповноваженого Президента України з питань реабілітації учасників бойових дій щодо необхідності забезпечення спеціальним виробом для занять спортом учасника операції з метою його фізкультурно-спортивної реабілітації.
2. Відправ зібрані документи до Фонду соціального захисту (далі Фонд).
 3. Фонд протягом 10 робочих днів з дати отримання (надходження поштою) зазначених документів опрацьовує та вносить їх на розгляд експертної групи.

- Строк розгляду документів експертною групою не може перевищувати 25 робочих днів з дати їхнього отримання (надходження поштою) Фондом.
 - **ВАЖЛИВО!** Якщо подано не всі документи, Фонд повідомляє в 3-денний термін про документи, які необхідно подати додатково. У такому разі днем звернення вважається дата, зазначена на поштовому штампелі (у разі надсилання документів поштою), або дата їхнього фактичного отримання Фондом (у разі особистого подання).
4. Фонд укладає із закордонним надавачем спеціалізованої допомоги і учасником операції або його законним представником тристоронній письмовий договір, в якому визначаються умови:
- надання такому учасникові грошової допомоги та безготівкового перерахування коштів закордонному надавачеві спеціалізованої допомоги;
 - подальшого гарантійного і післягарантійного обслуговування виробів;
 - надання закордонним надавачем спеціалізованої допомоги технічного опису конструкції та комплектації виробу підвищеної функціональності та/або спеціального виробу для занять спортом за технологіями виготовлення, які відсутні в Україні;
 - надання інформації про етапи протезування, технології виготовлення, застосування комп'ютерної діагностики та моделювання, необхідні види робіт під час підготовки;
 - навчання користуванню таким виробом;
 - навчання ходінню на остаточній конструкції в разі протезування нижніх кінцівок;
 - відповідальність сторін;
 - надання закордонним надавачем спеціалізованої допомоги акта виконаних робіт.
5. Виріб підвищеної функціональності, що виготовлений закордонним надавачем спеціалізованої допомоги, буде тобі виданий на 4,5 роки.
6. Для оплати твого проїзду, проживання та харчування (а також за потреби й особи, яка тебе супроводжує) за кордоном Фонд пере-

раховує кошти на твій рахунок або на рахунок закордонного надавача спеціалізованої допомоги.

7. Після повернення з-за кордону та для остаточного розрахунку тобі або твоєму законному представнику протягом 10 робочих днів потрібно подати Фонду відповідні документи, що підтверджують усі дії і процедури.
8. Для заміни приймальної гільзи (куксоприймача) та здійснення післягарантійного ремонту протезно-ортопедичного виробу підвищеної функціональності та/або спеціального виробу для заняття спортом за технологіями виготовлення, які відсутні в Україні, тобі потрібно подати до Фонду відповідну заяву, на підставі якої Фонд звертається до закордонного лікувального закладу.
9. Заміна приймальної гільзи та післягарантійний ремонт здійснюються на підставі рішення експертної групи та відповідного договору, укладеного Фондом і закордонним надавачем спеціалізованої допомоги, за кордоном або за твоєю згодою в офіційному представництві закордонного надавача спеціалізованої допомоги чи на іншому підприємстві на території України.

ВСТАНОВЛЕННЯ ГРУПИ ІНВАЛІДНОСТІ. ЯК ПРОЙТИ ЕКОПФО?

■ Ліквідація МСЕК з 1 січня 2025 року

З 1 січня 2025 року на зміну МСЕК (медико-соціальним експертним комісіям) були створені експертні команди з оцінювання повсякденного функціонування особи (ЕКОПФ), мета яких підвищити прозорість та ефективність процесу встановлення групи інвалідності чи втрати працездатності. Створення ЕКОПФО є частиною масштабного процесу трансформації державної підтримки для осіб з інвалідністю чи потребами в реабілітації, що триватиме весь 2025 рік і яка передбачає співпрацю різних відомств, де кожне міністерство працює на єдиний результат – допомогти людині мати максимально можливе активне та повноцінне життя у суспільстві.

■ Що таке ЕКОПФО

Експертні команди з оцінювання повсякденного функціонування особи (ЕКОПФО) встановлюють інвалідність, визначають потребу у подальшій медичній допомозі чи соціальній підтримці, а також ухвалюють рішення щодо подальших кроків реабілітації або лікування.

Військовослужбовці можуть звертатись до ЕКОПФО для встановлення:

- групи інвалідності (I, II, III група);
- ступеню втрати працездатності (у відсотках);
- визначення потреби в протезуванні, ортезуванні та інших допоміжних засобах реабілітації;
- рекомендацій до індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю;
- медичних показань на право одержання автомобіля з ручним керуванням або пристосованого автомобіля.

Тобі потрібно пройти оцінювання повсякденного функціонування у випадку, якщо у тебе після травми, захворювання чи поранення від-

булась значна втрата працездатності та загалом фізичне чи психічне здоров'я зазнало змін. У тому числі, якщо є підозра на набуття групи інвалідності чи є потреба у протезуванні. Наслідки перенесених черепно-мозкових травм, зокрема контузії, також є підставою для проходження такого оцінювання. [ОН1]

Перелік медичних інтервенцій та діагнозів, що є підставою для направлення на оцінювання повсякденного функціонування є в додатку 1 і 2 до постанови КМУ від 15 листопада 2024 р. № 1338 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1338-2024-%D0%BF#n453>

Рішення експертної команди з оцінювання повсякденного функціонування є підставою для нарахування одноразової грошової допомоги, виплати пенсії та оформлення інших соціальних пільг.

Документи для проходження ЕКОПФО

1. паспорт або ID картка з витягом з Єдиного державного демографічного реєстру щодо реєстрації місця проживання;
2. копія ідентифікаційного коду;
3. військово-облікові документи (довідка про проходження військової служби, витяг з послужного списку) або їхні копії;
4. свідоцтво про хворобу або довідка ВЛК, або витяг з протоколу засідання штатної ВЛК про встановлення причинного зв'язку захворювань, травм (поранень, контузій, каліцтв);
5. медична документація, оригінали (виписки з амбулаторної карти ф. 025/о, виписки з історії хвороби стаціонарного хворого ф. 027/о, результати лабораторних, інструментальних, променевих обстежень, консультативні висновки профільних обласних спеціалістів тощо) та амбулаторна картка хворого;
6. у випадку, якщо ти є учасником ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС (або особою, яка потерпіла від Чорнобильської катастрофи, чи постраждала від радіоактивного опромінення внаслідок будь-якої аварії):
 - посвідчення учасника ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС (посвідчення потерпілого від Чорнобильської катастрофи або посвідчення учасника ліквідації ядерних аварій відповідної категорії або посвідчення потерпілого від радіаційного опромінення) відповідної категорії;

- експертний висновок міжвідомчої експертної комісії з установаження причинного зв'язку хвороби, інвалідності та смерті з дією іонізуючого випромінювання та інших шкідливих чинників внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС про причинний зв'язок захворювання з Чорнобильською катастрофою.
7. індивідуальний реабілітаційний план (ІРП), якщо ти проходив реабілітацію в сфері охорони здоров'я.

Направлення на ЕКОПФО

Щоб пройти оцінювання повсякденного функціонування, тобі потріб-но отримати направлення.

Твої дії:

1. Якщо ти проходиш стаціонарне лікування після поранення чи захворювання, на оцінювання повсякденного функціонування тебе направить твій лікуючий лікар або голова ВЛК після проведення військово-лікарської експертизи.
 - a. Звернись до свого профільного лікуючого лікаря (якщо лікувався з приводу травми – до травматолога, якщо з приводу поранення – до хірурга або до травматолога (залежно від ураження кісток скелету), якщо з приводу серцево-судинних захворювань – до кардіолога тощо);
 - b. Підготуй документи, яких ще немає в електронній системі (наприклад, старі виписки чи висновки).
 - c. Лікар сформує електронне направлення, зазначивши в ньому всю необхідну інформацію та додасть всі документи для розгляду експертною командою.
2. Якщо ти знаходишся у військовій частині, то маєш звернутися з рапортом до безпосереднього командира для проходження обстеження та подальшого направлення на оцінювання повсякденного функціонування особи.
 - a. Подай рапорт про направлення на оцінювання повсякденного функціонування (зразок у Додатку 15) особисто або через мобільний додаток Армія+ <https://aplus.mod.gov.ua/>.
 - b. Після розгляду рапорту командир в/ч надасть тобі дозвіл на залишення військової частини для проходження оцінювання повсякденного функціонування.

- c. Підготуй документи та прибудь до закладу охорони здоров'я, та звернись до профільного лікуючого лікаря відповідно до специфіки травми чи захворювання.
 - d. Лікар сформує електронне направлення, зазначивши в ньому всю необхідну інформацію та додасть всі документи для розгляду експертною командою.
3. Якщо тебе звільнено з військової служби, направлення на оцінювання повсякденного функціонування тобі дасть сімейний лікар. Порядок дій наступний:
 - a. Звернись до сімейного лікаря або у районній лікарні, або в місцевому воєнному госпіталі звернись до профільного лікаря (травматолог, невропатолог тощо) з проханням дати направлення на оцінювання. Підготуй усі необхідні документи.
 - b. Лікар сформує електронне направлення, зазначивши в ньому всю необхідну інформацію та додасть всі документи для розгляду експертною командою.

■ Процес проходження ЕКОПФО

Отже, ти звернувся до лікуючого лікаря щодо направлення на оцінювання повсякденного функціонування та підготував усі документи для направлення до розгляду експертними командами. Далі відбуватиметься наступне:

- Лікар сформує електронне направлення, зазначивши в ньому всю необхідну інформацію та мету направлення.
- Спільно з лікарем обери заклад охорони здоров'я, де тобі буде зручніше пройти оцінювання, і де є експертна команда за потрібним профілем, а також на цьому етапі лікар вказує форму розгляду справи (очну, заочну, дистанційну чи виїзну) .
- Адміністратор команд отримає сформоване лікарем направлення через електронну систему, перевірить його та додані до нього документи на повноту та відповідність затвердженим вимогам. Після перевірки адміністратор поставить справу в чергу на найближчий доступний час.
- Ти отримаєш сповіщення на електронну пошту про місце і час оцінювання. Особі та лікарю повідомлятимуть лише дату та час

розгляду; склад експертної команди залишається невідомим для всіх учасників. Якщо електронної пошти немає, інформацію буде надіслано рекомендованим листом на адресу фактичного перебування військовослужбовця. Ти можеш вказати довірену особу, тоді інформація прийде на пошту цієї людини.

- У день оцінювання членам експертної команди відкривається доступ до даних пацієнта. У призначений час експертна команда проводить оцінювання повсякденного функціонування, у разі потреби направляє на додаткове медичне обстеження (така можливість дозволяється лише один раз, щоб не затягувати прийняття рішення); приймає рішення щодо встановлення чи не встановлення інвалідності.

Ти або твій уповноважений представник мають право здійснювати відео-, аудіофіксацію розгляду справи експертною командою. Запис може бути долучений до матеріалів, що подаються під час оскарження прийнятого рішення.

- Експертна команда спільно формує рішення, кожен лікар його підписує, і це рішення замінює собою довідки МСЕК. Воно буде містити не тільки статус інвалідності, а й рекомендації та призначення, зокрема, щодо індивідуальної програми реабілітації (ІПР).
- Розгляд справи експертною командою повинен бути завершений не пізніше 30 календарних днів з дня прийняття медзакладом електронного направлення до розгляду.
- Рішення експертної команди ти отримаєш на вказану електронну пошту. Якщо у тебе немає електронної пошти, ти зможеш отримати рішення експертної команди рекомендованим листом, також інформація буде доступна твоєму лікуючому лікарю. Додатково необхідна інформація буде автоматично передаватися до Міністерства соціальної політики для використання при призначенні виплат, допоміжних засобів реабілітації чи соціальних послуг.

Вибір форми огляду: очна, заочна, дистанційна чи виїзна

В залежності від стану здоров'я військовослужбовця, огляд експертною командою може бути проведено очно, заочно, дистанційно чи у форматі виїзного огляду.

- Очна форма. Військовослужбовець особисто прибуває до закладу охорони здоров'я для огляду та співбесіди.
- Заочна форма. Експертна команда розглядає документи без особистої присутності військовослужбовця, якщо подано достатній обсяг інформації.
- Дистанційна форма. Застосовується телемедицина для взаємодії з військовослужбовцем.
- Виїзна форма. Оцінювання здійснюється за місцем лікування або фактичного перебування, якщо військовослужбовець не може самостійно прибути до закладу.

Терміни проходження ЕКОПФО

У разі отримання поранення чи захворювання у зв'язку з:

- захистом Батьківщини, виконання обов'язків військової служби – немає обмежень щодо проходження оцінювання повсякденного функціонування протягом 3-х місяців після звільнення з військової служби, тому можна пройти ОПФО і пізніше;
- проходженням військової служби – бажано пройти ОПФО протягом 3-х місяців після дати звільнення зі служби, але це не критично, оскільки дозволяється і після 3-х місяців, головне, щоб інвалідність була пов'язана саме з проходженням військової служби;

З моменту подання електронного направлення - оцінювання повсякденного функціонування має бути проведене у строк до 30 днів. Адміністратор закладу охорони здоров'я, де працює експертна команда, протягом 5 днів із моменту отримання направлення має розглянути подану справу, щоб або поставити справу в чергу і система визначить дату та час оцінювання, або повернути справу на доопрацювання через неточності.

Рішення ЕКОПФО

Після завершення оцінювання експертною командою військовослужбовець отримає рішення щодо результатів оцінювання. Це рішення формується в електронній системі, що забезпечує його доступність для всіх зацікавлених сторін.

Військовослужбовець отримає його у вигляді електронного повідом-

лення, надісланого на зазначену адресу електронної пошти. У разі відсутності електронної пошти рішення направляється рекомендованим листом на адресу фактичного перебування.

У паперовому вигляді за бажанням, яке експертна команда може видати безпосередньо після завершення оцінювання. Рішення друкується, підписується членами команди, за потреби засвідчується печаткою.

Документ також буде доступний у кабінеті лікаря, який ініціював направлення на оцінювання.

Рішення експертної команди з оцінювання повсякденного функціонування є підставою для нарахування одноразової грошової допомоги та оформлення інших соціальних пільг.

Експертна команда сформує Витяг з рішення для ТЦК СП і направить для інформування та подальших оформлень в ТЦК СП.

Оскарження рішення ЕКОПФО

Рішення експертних команд щодо результатів оцінювання можуть бути оскаржені тобою або твоїм уповноваженим представником. Розгляд скарг здійснює Центр оцінювання функціонального стану особи.

Що має містити скарга:

- ПІБ скаржника.
- Адреса проживання або перебування.
- Контактні дані (телефон, email).
- Вимоги та їх обґрунтування.
- Дата складання скарги.

Подати скаргу можна:

- у паперовій формі, яку можна відправити рекомендованим листом до Центру оцінювання функціонального стану особи за адресою Україна, 49005, м. Дніпро, провулок Феодосія Макаревського, 1-А.

Строки подачі скарги:

- Скаргу потрібно подати протягом 40 календарних днів з моменту надсилання витягу з рішення експертної команди, що оскаржується, скаржнику (його уповноваженому представнику).

- Якщо строк подання скарги пропущено з поважних причин (від-рядження, тимчасова непрацездатність, проходження військової служби), можна подати клопотання про його поновлення до Цен-тру оцінювання.
 - В клопотанні зазнач ПІБ, адресу зареєстрованого місця про-живання, номер телефону, електронну пошту, обґрунтування наявності поважних причин пропуску строку подання скарги та дату.
 - До клопотання додаються копії документів, що підтверджують наявність поважних причин.
 - Клопотання можна відправити у паперовій формі, рекомендо-ваним листом до до Центру оцінювання функціонального ста-ну особи за адресою Україна, 49005, м. Дніпро, провулок Фео-досія Макаревського, 1-А.
 - Клопотання можеш подати особисто, або ж через твого упов-новаженого представника.

Розгляд скарги експертною командою Центру оцінювання повинен бути завершений не пізніше 30 календарних днів із дня її отримання.

■ Чи залишаються чинні документи, видані МСЕК?

Усі попередньо видані індивідуальні програми реабілітації будуть дійсними, якщо не потребують змін і доповнень.

Решта документів, прийнятих рішень та довідок, виданих МСЕК до 31 грудня 2024 року, також будуть чинними та залишатимуться підстава-ми для продовження надання послуг, пільг, пенсій, допомог, компен-сацій, надбавок, відстрочок тощо.

Якщо ти втратив документи або довідки МСЕК через бойові дії чи під час переїзду/евакуації тощо, для їх відновлення звернись до органу соціального захисту чи територіального органу Пенсійного фонду.

■ Повторні огляди військовослужбовців

Якщо ти вже маєш статус інвалідності

Повторний огляд відбудеться відповідно до строків, встановлених у попередньому рішенні МСЕК.

Якщо не можеш пройти вчасно повторний огляд в зв'язку з військовою службою

Незалежно від дати прийняття рішення про встановлення інвалідності (із зазначенням строку повторного огляду) для осіб з інвалідністю з числа військовослужбовців Збройних Сил та інших утворених відповідно до законів України військових формувань, а також правоохоронних органів спеціального призначення з правоохоронними функціями, осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту інвалідність та ступінь втрати професійної працездатності (у відсотках) продовжується на період проходження ними військової служби та протягом 60 календарних днів з дати звільнення з військової служби або до дати проведення оцінювання повсякденного функціонування особи.

Переогляд з метою підвищення групи інвалідності

Переогляд з метою підвищення групи інвалідності відбувається після заяви особи або її законного представника при змінах у стані здоров'я і працездатності особи з інвалідністю або за рішенням суду (ст. 7 ЗУ «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні»).

На процес проходження ОПФ впливає наявність групи інвалідності, навіть якщо її набуто в цивільних обставинах. У випадку, якщо травми, поранення, контузії, одержані при виконанні бойових завдань, призвели до ампутації кінцівок, втрати внутрішніх органів чи повної стійкої втрати органом його функцій, то ОПФ може здійснити переогляд та призначити інвалідність на ступінь вище попередньої, але не вище I групи.

Якщо інвалідність встановлена безстроково

У тебе немає потреби проходити оцінювання повторно. Проте, якщо виникне така необхідність через погіршення стану здоров'я, то ти можеш звернутись до лікаря, і він скерує тебе на оцінювання.

Якщо документи вже в МСЕК і призначена дата засідання у 2025 році

У такому випадку справу буде передано до визначеного закладу охорони здоров'я, де працюватимуть експертні команди. Розгляд справи відбудеться в день, який був призначений до цього МСЕК. При цьому обов'язково повідомлять дату час та місце розгляду справи експерт-

ними командами. Дізнатися від якої МСЕК до якого закладу було передано справу можна на сайті МОЗ за посиланням

■ **Адреси та контакти ЕКОПФ**

Актуальний перелік експертних команд з оцінювання повсякденної функціональності можна знайти на сайті МОЗ <https://moz.gov.ua/uk/ekopf>

ВИДИ ВИПЛАТ ПОРАНЕНИМ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯМ

Якщо ти отримав поранення (травму, контузію, каліцтво) внаслідок участі в бойових діях, тобі належать наступні види грошової виплати:

1. Щомісячне грошове забезпечення в розмірі за останньою займаною посадою перед пораненням (контузією, травмою, каліцтвом).
2. Додаткова винагорода – виплата в розмірі 100 000 грн за поранення (контузію, травму, каліцтво), пов'язане із захистом Батьківщини (при виконанні бойових завдань по БР), яка здійснюється щомісяця протягом всіх періодів лікування в стаціонарі або перебування у відпустці для лікування після тяжкого поранення.
3. Одноразова грошова допомога – одноразова грошова компенсація за будь-яке ушкодження здоров'я (інвалідність, часткова втрата працездатності внаслідок поранення, контузії, травми, каліцтва або захворювання), яке призвело до втрати працездатності чи групи інвалідності, отримані при захисті Батьківщини або виконанні обов'язків військової служби.
4. Матеріальна допомога для вирішення соціально-побутових питань – виплата, яка здійснюється військовослужбовцям щороку в розмірі, що дорівнює розміру їхнього місячного грошового забезпечення.
5. Грошова допомога для оздоровлення – виплата в розмірі місячного грошового забезпечення, яка здійснюється щороку, незалежно від матдопомоги для вирішення соціально-побутових питань.

ДОДАТКОВА ГРОШОВА ВИНАГОРОДА

Якщо ти отримав(-ла) поранення, пов'язане із захистом Батьківщини і перебуваєш на лікуванні або ж у відпустці для лікування після тяжкого поранення, то маєш право щомісяця отримувати 100 000 грн додаткової грошової винагороди та щомісячне грошове забезпечення. Тобто в період лікування у стаціонарі чи відпустки після тяжкого поранення за тобою зберігається виплата грошового забезпечення в розмірі за останньою посадою перед пораненням та додаткової винагороди в розмірі 100 тис грн, незалежно від того, де перебуває твій підрозділ (на передовій, чи ні).

Твої дії для отримання додаткової грошової винагороди:

1. Отримай довідку про обставини травми (як це зробити, описано в розділі «Проходження лікування» – «Довідка про обставини травми»), зроби копію та передай її до стройової частини.
2. На підставі наказу командира щомісячно отримуй виплату додаткової винагороди протягом лікування на стаціонарі чи перебування у відпустці після тяжкого поранення.
3. У випадку неотримання додаткової винагороди напиши рапорт на ім'я командира щодо включення тебе до наказу про виплату додаткової винагороди в розмірі 100 тис. грн та їхню виплату. До рапорту додай копію довідки про обставини травми (Додаток 16).

Вимагай виплати додаткової грошової винагороди за весь період лікування.

Якщо у в/ч, на твою думку, незаконно відмовили у виплаті, подай скаргу до Штабу оперативного командування, якому підпорядковується твоя частина або на гарячу лінію Міноборони (15-12).

Якщо лікування триватиме понад 4 місяці, твої дії наступні:

- Отримай висновок ВЛК, де вказано, що лікування продовжено понад 4 місяці.
- Проінформуй про продовження лікування свого безпосереднього командира.

- Передай до військової частини вказаний висновок ВЛК.

Примітка: Під час відпустки за станом здоров'я, грошове забезпечення зберігається для всіх поранених, а додаткова винагорода в розмірі 100 тис грн – тільки після важкого поранення за висновком (постановою) ВЛК.

Порядок дій у випадку припинення виплати додаткової винагороди

Якщо виплата не відбувається або її раптово припинено після твого проходження ВЛК, подавай рапорт командуванню військової частини. Вимагай виплати додаткової грошової винагороди за весь період лікування. Якщо у в/ч, на твою думку, незаконно відмовили у виплаті, подай скаргу до Штабу оперативного командування, якому підпорядковується твоя частина або до Департаменту фінансів МО чи на гарячу лінію Міноборони (15-12).

У випадку відсутності результату – звертайся до суду.

Розмір додаткової винагороди

Розмір додаткової винагороди залежить від кількості днів виконання бойових (спеціальних) завдань, кількості днів лікування на стаціонарі та перебування у відпустці після важкого поранення.

У випадку важкого поранення (травма/поранення визначені як «тяжке» висновком (постановою) ВЛК).

- За кожен день виконання бойових (спеціальних) завдань, згідно з бойовими наказами, а також за кожен день лікування на стаціонарі або у відпустці після важкого поранення, розмір додаткової винагороди становитиме мінімум 3 225,8 грн/день (залежно від кількості днів у місяці), а за повний місяць – 100 000 грн.

У випадку нетяжкого поранення:

- За кожен день лікування на стаціонарі – мінімум 3 225,80 грн (залежно від кількості днів у місяці).

Приклад: з 1 по 16 січня військовослужбовець брав участь у бойових діях. 16 січня отримав поранення. З 16 по 25 січня знаходився на лікуванні (травма нетяжка), а з 25 по 31 січня перебував на ППД і був звіль-

нений на кілька днів від виконання службових обов'язків. В такому разі додаткова грошова допомога в лютому становитиме:

$100\,000/31 = 3\,225,80$ грн за один день

$(16 \text{ днів} \times 3\,225,8 \text{ грн}) + (9 \text{ днів} \times 3\,225,8 \text{ грн}) = 80\,645,00$ грн

ОДНОРАЗОВА ГРОШОВА ДОПОМОГА

Держава гарантує виплату одноразової грошової допомоги за будь-яке ушкодження здоров'я (контузія, поранення, обмороження, мінно-вибухова травма, вивих, струс, розтягнення, розрив, перелом, отруєння тощо), отримане при виконанні обов'язків військової служби, зокрема під час захисту Батьківщини, якщо таке ушкодження призвело до встановлення групи інвалідності, або його наслідком стала часткова втрата працездатності без установаження інвалідності⁴⁵.

■ Терміни отримання одноразової грошової допомоги

Варто зазначити, що виплата одноразової грошової допомоги можлива як під час проходження служби, так після звільнення зі служби. При цьому врахуй, що виплата одноразової грошової допомоги в разі часткової втрати працездатності без установаження інвалідності здійснюється за умови, якщо ступінь втрати працездатності у відсотках встановлено кспертними командами оцінки повсякденного функціонування особи (ЕКОПФО) протягом трьох місяців після звільнення з військової служби. Часові обмеження щодо встановлення групи інвалідності відсутні (крім військовослужбовців строкової служби, у яких також існує обмеження тримісячним терміном), терміни виплати одноразової грошової виплати законодавчо не визначено.

Виплата допомоги здійснюється після розгляду документів Комісією Міністерства оборони України з розгляду питань, пов'язаних із призначенням і виплатою одноразової грошової допомоги та компенсаційних сум та прийняття рішення щодо призначення одноразової грошової допомоги.

■ Розмір одноразової грошової допомоги

На розмір одноразової грошової допомоги впливає ступінь втрати працездатності, який визначається у відсотках або встановлена група ін-

45. Стаття 16 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей»

валідності, а також причинний зв'язок травми/поранення із військовою службою (пов'язана з виконанням обов'язків військової служби, зокрема із захистом Батьківщини, чи з проходженням військової служби).

- Якщо ВЛК визначила, що травма, захворювання, поранення чи контузія отримані при «захисті Батьківщини», то одноразову грошову виплату можна отримати як при втраті працездатності, так і при встановленні групи інвалідності.
- Якщо ВЛК визначила, що травма, захворювання чи поранення отримані при «виконанні обов'язків військової служби», то одноразову грошову допомогу можна отримати як при втраті працездатності, так і при встановленні групи інвалідності.
- Якщо ВЛК визначила, що травма, поранення, контузія, пов'язані з «проходженням військової служби» (наприклад, нещасний випадок), то одноразову грошову допомогу можна отримати тільки в разі встановлення інвалідності. При встановленні часткової втрати працездатності у відсотках (без встановлення інвалідності) виплату не передбачено.

Розмір виплат залежно від ступеня втрати працездатності та групи інвалідності:

1. У випадку встановлення ступеня втрати працездатності у відсотках (без установаження інвалідності):
 - розмір допомоги визначається у відсотках, які встановлено експертними командами оцінки повсякденного функціонування особи (ЕКОПФО), від 70-кратного прожиткового мінімуму для працездатних осіб;
 - на 1 січня календарного року відповідно до дати, зазначеної в рішенні ЕКОПФО (на 1 січня 2025 року прожитковий мінімум для працездатних осіб становить 3 028 грн.);
 - Наприклад: $25\% \times 70 \times 3\,028 = 52\,990$ грн.
2. У випадку встановлення групи інвалідності:
 - Розмір допомоги визначається залежно від групи інвалідності та її причинного зв'язку (з виконанням обов'язків військової служби, зокрема із захистом Батьківщини, чи з проходженням військової служби), виходячи з розміру прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб на 1 січня календарного року.

- У 2025 році одноразову грошову допомогу в разі встановлення інвалідності, що пов'язана із захистом Батьківщини чи виконанням обов'язків військової служби визначено в таких розмірах:
 - 1 група інвалідності 400-кратний прожитковий мінімум (1 211 200 грн);
 - 2 група інвалідності 300-кратний прожитковий мінімум (908 400 грн);
 - 3 група інвалідності 250-кратний прожитковий мінімум (757 000 грн).
- У 2025 році одноразову грошову допомогу у разі встановлення інвалідності, що пов'язана з проходженням військової служби визначено в таких розмірах:
 - 1 група інвалідності 120-кратний прожитковий мінімум (363 360 грн);
 - 2 група інвалідності 90-кратний прожитковий мінімум (272 520 грн);
 - 3 група інвалідності 70-кратний прожитковий мінімум (211 960 грн).

Порядок дій для отримання одноразової грошової допомоги

1. Пройди ЕКОПФО для визначення ступеня втрати працездатності та/або встановлення групи інвалідності (детально описано в розділі «ЕКОПФО: встановлення інвалідності для військовослужбовців»).
2. Подай до ТЦК та СП, в якому ти перебуваєш на обліку (якщо тебе звільнено зі служби), чи до військової частини (якщо ти продовжуєш службу) наступні документи:
 - заяву для виплати одноразової грошової допомоги у зв'язку з установленням інвалідності або часткової втрати працездатності без встановлення інвалідності (Додаток 19);
 - згоду на обробку персональних даних.
3. До заяви додай копії:

- завірену копію рішення ЕКОПФО про встановлення групи інвалідності або відсотка втрати працездатності із зазначенням їхнього причинного зв'язку (детальніше як пройти ЕКОПФО під час війни читай в розділі «ЕКОПФО: встановлення інвалідності для військовослужбовців»);
 - постанови ВЛК щодо встановлення причинного зв'язку поранення (контузії, травми або каліцтва), захворювання;
 - документа, що свідчить про причини та обставини поранення (контузії, травми або каліцтва), зокрема про те, що воно не пов'язане із вчиненням особою кримінального чи адміністративного правопорушення або не є наслідком вчинення нею дій у стані алкогольного, наркотичного чи токсичного сп'яніння, або навмисного спричинення собі тілесного ушкодження. Таким документом може бути акт службового розслідування, довідка про обставини отримання травми, поранення, контузії, яка видається військовою частиною. При встановленні відсотка втрати працездатності або групи інвалідності у зв'язку з захворюванням, такий документ не подається;
 - документа, що посвідчує особу (паспорт громадянина України, тимчасове посвідчення громадянина України, посвідка на постійне проживання, посвідка на тимчасове проживання, посвідчення біженця, посвідчення особи, яка потребує додаткового захисту), з даними про прізвище, ім'я та по батькові (за наявності) особи і про реєстрацію місця проживання (за наявності);
 - документа, що засвідчує реєстрацію фізичної особи у Державному реєстрі фізичних осіб – платників податків, виданого органом доходів і зборів (для фізичної особи, яка через свої релігійні переконання відмовляється від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків, офіційно повідомила про це відповідний орган доходів і зборів та має відмітку в паспорті громадянина України, – копію сторінки паспорта з такою відміткою); довідка про банківські реквізити для зарахування коштів.
4. Вказані документи подаються особисто до центру комплектування та соціальної підтримки (особами, звільненими з військової служби) чи до військової частини (діючими військовослужбовцями). При собі необхідно мати оригінали вказаних документів для засвідчення копій посадовими особами. У разі, якщо немає мож-

ливості особистої подачі документів, заяву разом з додатками необхідно направити через найближче відділення «Укрпошти» цінним листом з описом вкладення.

Виплата ОГД у випадку наявності групи інвалідності, отриманої до поранення/захворювання

Ти маєш право на одноразову грошову допомогу у таких випадках:

- якщо травма, захворювання чи поранення були отримані під час «захисту Батьківщини» і вони призвели до втрати працездатності чи встановлення інвалідності, ти маєш право на ОГД;
- якщо травма, захворювання чи поранення були отримані під час «виконання обов'язків військової служби» або «проходження військової служби» і вони призвели до інвалідності, ти маєш право на ОГД;
- якщо травма, захворювання чи поранення були отримані під час «виконання обов'язків військової служби» і вони призвели до часткової втрати працездатності без установаження групи інвалідності, ти маєш право на ОГД (за умови, що ступінь втрати працездатності у відсотках встановлено не пізніше, ніж через три місяці після звільнення з військової служби); однак, ти не отримаєш допомогу за травму, поранення чи захворювання, наслідком яких стала часткова втрата працездатності без установаження інвалідності, яка пов'язана з «проходженням військової служби»
- Право на отримання ОГД у разі встановлення інвалідності виникає з дати, зазначеної у рішенні ЕКОПФО. У разі повторного огляду та зміни групи інвалідності – з дати, зазначеної у рішенні ЕКОПФО про первинне встановлення інвалідності.

Повторна виплата ОГД у випадку отримання травми\поранення, що призвела до втрати ще більшого відсотку працездатності

Якщо військовослужбовцю після первинного встановлення інвалідності під час наступного огляду (переогляду) буде встановлено вищу

групу інвалідності або змінено її причинний зв'язок, що дає право на отримання ОГД, виплата здійснюється з урахуванням раніше виплачених сум (зокрема, внаслідок різних, не пов'язаних між собою, захворювань, поранень, травм, контузій, каліцтв).

У разі встановлення більшого ступеня втрати працездатності без встановлення інвалідності у відсотках чи зміни його причинного зв'язку, що дає право на отримання одноразової грошової допомоги в більшому розмірі, виплата допомоги здійснюється з урахуванням раніше виплачених сум (крім випадків поранення, травми, контузії, каліцтва, отриманих у різний період часу, за якими виплата допомоги здійснюється окремо, без урахування раніше виплачених сум).

У разі якщо під час первинного огляду було встановлено ступінь втрати працездатності без встановлення інвалідності у відсотках, а під час наступного огляду (переогляду) встановлено інвалідність, виплата одноразової грошової допомоги здійснюється з урахуванням раніше виплачених сум (зокрема, внаслідок різних, не пов'язаних між собою, захворювань, поранень, травм, контузій, каліцтв).

Випадки, коли виплата ОГД не здійснюється

Призначення і виплата одноразової грошової допомоги не здійснюються, якщо загибель (смерть), поранення (контузія, травма або каліцтво), захворювання, інвалідність або часткова втрата працездатності без встановлення інвалідності військовослужбовця, військовозобов'язаного або резервіста є наслідком:

- a. вчинення ним кримінального або адміністративного правопорушення;
- b. вчинення ним дій у стані алкогольного, наркотичного чи токсичного сп'яніння;
- c. навмисного спричинення собі тілесного ушкодження, іншої шкоди своєму здоров'ю або самогубства (крім випадку доведення особи до самогубства, встановленого судом);
- d. подання особою завідомо неправдивих відомостей для призначення і виплати одноразової грошової допомоги.

МАТЕРІАЛЬНА ДОПОМОГА ДЛЯ ВИРІШЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ПОБУТОВИХ ПИТАНЬ

Матеріальна допомога для вирішення соціально-побутових питань – це виплата, що здійснюється щороку в розмірі, який не перевищує місячне грошове забезпечення.

У 2023 році, згідно з дорученням Міністра оборони, ці кошти, в розмірі місячного грошового забезпечення, одноразово виплачуються військовослужбовцям, які:

- отримали поранення при виконанні завдань під час воєнного стану;
- отримали інвалідність внаслідок поранення, пов'язаного із захистом Батьківщини;
- безперервно перебувають на лікуванні, реабілітації або у відпустці для лікування, у зв'язку з хворобою, пов'язаною із захистом Батьківщини (більше 30 днів поспіль), внаслідок травм, захворювань нервової, серцево-судинної систем, опорно-рухового апарату та інших захворювань органів і систем з тяжким перебігом або наслідками, що потребують проведення багатоетапного хірургічного лікування, протезування втраченої кінцівки (кінцівок), органів, індивідуального ендопротезування, трансплантації догляду, протирецидивного лікування з довготривалим застосуванням дорогих лікарських засобів.

Твої дії для отримання матеріальної допомоги для вирішення соціально-побутових питань:

- подай особисто (за можливості) або через бойових побратимів рапорт на ім'я безпосереднього командира (Додаток 17).

ГРОШОВА ДОПОМОГА ДЛЯ ОЗДОРОВЛЕННЯ

Грошова допомога для оздоровлення – це виплата в розмірі місячного грошового забезпечення відповідно до займаної військовослужбовцем посади, яка виплачується щороку, незалежно від матеріальної допомоги для вирішення соціально-побутових питань.

Грошова допомога для оздоровлення надається в разі вибуття в щорічну основну відпустку повної тривалості або в другу частину щорічної основної відпустки (зокрема в дозволених випадках за невикористану відпустку за минулі роки), або без вибуття у відпустку на підставі наказу командира військової частини.

Для її отримання необхідно подати рапорт на ім'я безпосереднього командира (Додаток 18).

ВИПЛАТИ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯМ, ЯКІ ЗВІЛЬНЯЮТЬСЯ З ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ ЗА СТАНОМ ЗДОРОВ'Я

При звільненні з військової служби, тобі повинні зробити наступні грошові виплати:

- компенсацію за невикористані щорічні відпустки, зокрема за минулі роки;
- у разі наявності УБД компенсацію за невикористану додаткову відпустку – 14 діб за кожний рік служби (включаючи рік отримання УБД та рік звільнення);
- одноразову грошову допомогу при звільненні (для мобілізованих це одноразова грошова допомога в розмірі 4 % від місячного грошового забезпечення за кожен місяць служби, але не менше 25 % грошового забезпечення);
- компенсацію за недоотримане речове майно;
- матеріальну допомогу для вирішення соціально-побутових питань, якщо її не виплатили за рік служби;
- одноразову допомогу для оздоровлення, якщо в поточному році її не було виплачено.

Для отримання цих виплат зазнач їх у рапорті на ім'я командира військової частини щодо звільнення з військової служби, як описано в розділі «Рішення ВЛК» – «Непридатність до військової служби з виключенням з військового обліку».

ГРОШОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ЗАРАХОВАНИХ У РОЗПОРЯДЖЕННЯ КОМАНДИРА

Командир військової частини може прийняти рішення про зарахування військовослужбовців, які отримали травми, поранення, чи захворювання, у розпорядження командира військової частини для вирішення питання щодо подальшого їх службового використання у таких випадках⁴⁶:

- Якщо військовослужбовець був визнаний військово-лікарською комісією непридатним до військової служби.

В такому випадку, рішення щодо виведення військовослужбовця в розпорядження командира може бути прийняте до звільнення з військової служби військовослужбовця (якщо ВЛК визнало його непридатним до в\с) або до переміщення на посаду, яка відповідає рівню здоров'я військовослужбовця;

- якщо військовослужбовець перебуває на тривалому лікуванні у зв'язку з отриманим пораненням або хворобою, отриманою в особливий період.

В такому випадку, військовослужбовець може бути у розпорядженні командир до його\її повернення на службу.

Якщо тебе зарахували у розпорядження командира військової частини, тобі належить наступне грошове забезпечення:

- протягом двох місяців після зарахування у розпорядження буде виплачуватись грошове забезпечення за останньою займаною посадою у повному обсязі.
- після перебування у розпорядженні понад два місяці та до за-

46. пункт 116 Указу Президента України «Про Положення про проходження громадянами України військової служби в Збройних силах України» від 10.12.2008 №1153\2008

кінчення перебування в розпорядженні тобі буде виплачуватись оклад за військовим званням, надбавка за вислугу років та додаткова винагорода у розмірі 20 100 гривень⁴⁷

Військовослужбовці звільняються з посад та зараховуються в розпорядження посадових осіб наказами командирів (начальників), які мають право призначення на ці посади.

Військовослужбовці, які зараховані в розпорядження (за виключенням тим, хто перебуває на тривалому лікуванні), продовжують проходити військову службу, виконуючи обов'язки військової служби в межах, визначених посадовою особою, у розпорядженні якої вони перебувають.

Якщо ти лікуєшся у зв'язку з пораненням, отриманим під час захисту Батьківщини, то навіть перебуваючи на лікуванні більше 2-х місяців, все одно маєш отримувати за час стаціонарного лікування чи відпустки за станом здоров'я у разі тяжкого поранення додаткову винагороду в розмірі 100 тис грн та щомісячне грошове забезпечення в розмірі, в якому ти його отримував(-ла) за останньою займаною посадою до зарахування в розпорядження⁴⁸.

47. абзац 5 пункту 2 частини 2 Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо окремих питань, пов'язаних із проходженням військової служби під час дії воєнного стану» від 28.06.2023 №3161-IX

48. Наказ Мініоборони України від 07.06.2018 № 260 від 07 червня 2018 року «Про затвердження Порядку виплати грошового забезпечення військовослужбовцям Збройних Сил України та деяким іншим особам» (розділ 12 «Порядок виплати грошового забезпечення військовослужбовцям Збройних Сил України та деяким іншим особам», затверджений наказом Міністерства оборони України від 07.06.2018 № 260)

ПОСВІДЧЕННЯ УЧАСНИКА БОЙОВИХ ДІЙ

■ Хто може отримати статус ЧБД

Учасниками бойових дій визнаються військовослужбовці (резервісти, військовозобов'язані, добровольці Сил територіальної оборони ЗС України (інших військових формувань), які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України (далі – Заходи)⁴⁹.

Статус учасника бойових дій надається особам, які брали безпосередню участь у Заходах, за умови виконання ними особисто або у складі військової частини (органу, підрозділу), установи та закладу бойових (службових) завдань, проведення розвідувальних заходів, зокрема які отримали поранення, контузії, каліцтва⁵⁰.

■ Перелік документів для отримання статусу ЧБД

Для отримання статусу ЧБД тобі потрібні наступні документи:

1. Довідка про безпосередню участь особи у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України (див. Додаток 22)

Довідка про безпосередню участь у заходах оборони України має бути встановленого зразка⁵¹. Довідка видається кожному військовослужбовцю індивідуально на підставі рапорту з проханням видати таку довідку (Додаток 20). Довідка видається тим органом, у складі якого

49. Пункт 19 ст. 6 Закону України № 3551-ХІІ "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту"

50. Постанова КМ України від 20.08.2014 р. № 413 "Про затвердження Порядку надання та позбавлення статусу учасника бойових дій ...".

51. Додаток 6 Постанови КМУ від 20.08.2014 №413 Про затвердження Порядку надання та позбавлення статусу учасника бойових дій ..."

ти проходив службу. Тобто, якщо ти був офіційно відряджений до іншого військового формування саме вони мають видати тобі Довідку.

2. Копія паспорта.
3. Копія ідентифікаційного коду.
4. Заява про отримання статусу учасника бойових дій (див. Додаток 23).
5. Згода на обробку персональних даних (див. Додаток 28).
6. Дві кольорові фотокартки розміром 3x4 см на матовому папері, зображення обличчя має займати 65-70% фотокартки.

До зазначених документів можуть додаватись інші документи, які містять докази та підтверджують факт виконання особою особисто або в складі військової частини (органу, підрозділу), установи та закладу бойових (службових) завдань.

Щодо визначення періоду участі в Заходах, то для осіб, які брали безпосередню участь у Заходах, кількість днів перебування в районі ведення воєнних (бойових) дій жодним нормативно-правовим актом не визначено.

Перелік⁵² комісій з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій, які утворені у:

1. Міністерстві оборони України	13. Військовій частині А1314
2. Генеральному штабі Збройних Сил України	14. Військовій частині А0515
3. Адміністрації Державної спеціальної служби транспорту	15. Військовій частині А0105
6. Військовій частині А0215	16. Військовій частині А5833
7. Військовій частині А0456	17. Військовій частині А5509

52. Наказ Міністерства оборони України від 10 листопада 2022 року № 369 "Про затвердження Положення про комісії Міністерства оборони України з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій, учасниками війни та вирішення спірних питань щодо зарахування окремих періодів служби до вислуги років та Інструкції про порядок видачі в Міністерстві оборони України посвідчень учасника бойових дій, нагрудних знаків "Ветеран війни - учасник бойових дій" та листів талонів на право одержання ветеранами війни проїзних квитків з 50-відсотковою знижкою їх вартості", зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 21 листопада 2022 року за № 1441/38777, за № 1441/3878.

8. Військовій частині А3771	18. Військовій частині А5617
9. Військовій частині А0987	19. Військовій частині А3369
10. Військовій частині А1155	20. Військовій частині А4655
11. Військовій частині А0796	21. Військовій частині А4767
12. Військовій частині А2393	

Комісія розглядає надходження документів відповідно до своїх повноважень.

Порядок отримання посвідчення ЧБД

Документи на розгляд відповідної комісії можуть бути подані:

1. Командиром (начальником) військової частини (органу, підрозділу) або іншим керівником підприємства, установи чи організації (за місцем проходження військової служби військовослужбовця).
 - 1.1. Командир (начальник) за підпорядкованістю, подає на розгляд відповідної комісії документи, які визначені у Переліку, на підлеглий особовий склад.
 - 1.2. Комісії з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій після отримання клопотання командира (начальника) військової частини (органу, підрозділу) з документами, зобов'язані:
 - зареєструвати їх у спеціальній книзі обліку;
 - у місячний строк з дня отримання розглянути та довести прийняте комісією рішення до відповідного командира (начальника);
 - передають посвідчення ЧБД до військової частини.
 - 1.3. Командир (начальник) організує видачу отриманих посвідчень ЧБД особисто військовослужбовцям, про що інформує комісію.
2. Військовослужбовцем (особою звільненою з військової служби) особисто в паперовій або електронній формі.

- 2.1. Військовослужбовець подає заяву (звернення) (див. додаток 23) в паперовій або електронній формі до Комісії із зазначенням відомостей, необхідних для надання статусу учасника бойових дій, або додає копії відповідних документів (за наявності), засвідчених підписом суб'єкта звернення.
- 2.1.1. З накладанням підпису в порталі Дія Військовослужбовець (особа, звільнена з військової служби) може підписати заяву (звернення) (див. додаток 23) до Комісії, використовуючи Портал Дія, шляхом накладення віддаленого кваліфікованого електронного підпису "Дія.Підпис" ("Дія ID") особи та подати їх на адресу електронної пошти: zvern mou@post.mil.gov.ua.
- 2.1.2. Через мережу Інтернет, з накладанням електронного цифрового підпису, згенерованого встановленим порядком, на адресу електронної пошти для надсилання звернень: zvern mou@post.mil.gov.ua.
- 2.1.3. Через поштові відділення національних операторів поштового зв'язку заяву (звернення) в паперовій формі на адресу відповідної Комісії. Заява (звернення) (див. додаток 23) подається на адресу Комісії того органу військового управління (далі – ОВУ), якому підпорядкована військова частина, де військовослужбовець проходить або проходив військову службу. Якщо Ви не знаєте якому ОВУ підпорядкована Ваша військова частина, заява (звернення) направляється не на Комісію, а на адресу виду (роду) військ, якому вона підпорядкована або Міністерства оборони України.

Адреси комісій з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій:

№ з/п	Назва відповідної комісії	Поштова адреса
1	Міністерство оборони України	Повітрофлотський проспект, 6, м. Київ, 03168
2	Генеральний штаб	Повітрофлотський проспект, 6, м. Київ, 03168
3	Адміністрація Державної спеціальної служби транспорту	м. Київ, 02094

4	Військова частина А0515	Повітрофлотський проспект, 6, м. Київ, 03168
5	Військова частина А0215	м. Вінниця, 21001
6	Військова частина А0456	м. Одеса, 65013
7	Військова частина А3771	м. Житомир, 10014
8	Військова частина А0987	Повітрофлотський проспект, 6, м. Київ, 03168
9	Військова частина А0105	м. Київ, 04119
10	Військова частина А4583	м. Чернігів, 14030
11	Військова частина А2393	м. Одеса, 65012
12	Військова частина А0796	м. Рівне, 33000
13	Військова частина А1314	м. Дніпро, 49006
14	Військова частина А3369	смт. Ірдинь, Черкаська обл., 19630
15	Військова частина А4655	м. Умань, Черкаська обл., 20300
16	Військова частина А4767	м. Полтава, 36007

3. Через уповноваженого представника військовослужбовця в паперовій або електронній формі.

3.1. Представник військовослужбовця може подати заяву (див. додаток 29) в паперовій або електронній формі до Комісії із зазначенням відомостей, необхідних для надання статусу учасника бойових дій, або додає копії відповідних документів (за наявності), засвідчених своїм підписом.

3.1.1. З накладанням підпису в порталі Дія Представник військовослужбовця може підписати заяву (звернення) (див. додаток 29) до Комісії, використовуючи Портал Дія, шляхом накладення віддаленого кваліфікованого електронного підпису "Дія.Підпис" ("Дія ID") особи та подати їх на адресу електронної пошти: zvern mou@post.mil.gov.ua.

3.1.2. Через мережу Інтернет, з накладанням електронного цифрового підпису, згенерованого встановленим порядком, на адресу електронної пошти для надсилання звернень: zvern mou@post.mil.gov.ua.

- 3.1.3. Через поштові відділення національних операторів поштового зв'язку заяву (звернення) в паперовій формі на адресу відповідної Комісії. Заява (звернення) (див. додаток 29) подається на адресу Комісії того органу військового управління (далі – ОВУ), якому підпорядкована військова частина, де військовослужбовець проходить або проходив військову службу. Якщо Ви не знаєте якому ОВУ підпорядкована Ваша військова частина, заява (звернення) направляється не на Комісію, а на адресу виду (роду) військ, якому вона підпорядкована або Міністерства оборони України.
- 3.1.4. До документів для отримання статусу ЧБД у випадку подачі документів уповноваженим представником також додається згода від військовослужбовця на збір та обробку персональних даних в 1 прим та довіреність, видана в порядку, встановленому законодавством в 1 прим.
4. Через територіальні центри комплектування та соціальної підтримки за його місцем реєстрації (перебування на військовому обліку).
 - 4.1. Звільнений з військової служби військовослужбовець подає до ТЦК та СП за місцем реєстрації (перебування на військовому обліку) заяву та комплект документів, які визначені у Переліку.
 - 4.2. Відповідні підрозділи соціального забезпечення ТЦК та СП після отримання від військовозобов'язаного заяви з документами:
 - реєструють їх в спеціальній книзі обліку;
 - перевіряють чи документи містять достатні докази та підтверджуючі факти виконання особисто заявником або у складі військової частини бойових (службових) завдань, проведення розвідувальних заходів та їх відповідність вимогам нормативно-правових актів (керівним документам);
 - за потреби, роблять запити до військових частин або до архівних установ;
 - після оформлення направляють їх на розгляд відповідної комісії.

4.3. Комісії після отримання заяви особи з документами зобов'язані:

- зареєструвати їх в спеціальній книзі обліку;
- у місячний строк з дня отримання розглянути їх та довести прийняте комісією рішення до особи через ТЦК та СП.

4.4. Підрозділи соціального забезпечення ТЦК та СП після отримання рішення комісії про надання особі статусу учасника бойових дій:

- організують доведення рішення комісії до відповідної особи;
- організують роботу з видачі посвідчення УБД особисто заявнику;
- інформують про видачу посвідчення УБД до відповідної комісії.

Відмова у наданні статусу УБД

Комісія може у разі відсутності підстав для визнання осіб учасниками бойових дій, що підтверджуються документами, відмовляти таким особам у визнанні їх учасниками бойових дій.

Рішення комісії може бути оскаржене у судовому порядку⁵³.

У разі встановлення судом факту участі особи в бойових діях чи інших подіях, що надає право на визнання її учасником бойових дій, відповідно до частини першої ст. 6 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», таке рішення суду є підставою для визнання особи учасником бойових дій.

Рішення стосовно визнання особи учасником бойових дій на підставі рішення суду приймається Комісією протягом тридцяти робочих днів з дати отримання заяви особи із документами, на підставі яких судом було прийнято таке рішення.

53. Постанова КМ України від 20.08.2014 р. № 413 "Про затвердження Порядку надання та позбавлення статусу учасника бойових дій осіб..."

ПОСВІДЧЕННЯ ОСОБИ З ІНВАЛІДНІСТЮ ВНАСЛІДОК ВІЙНИ

Хто має право отримати статус особи з інвалідністю внаслідок війни?

Такий статус надають особам, які дістали інвалідність внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання під час безпосередньої участі в бойових діях чи заходах із забезпечення національної безпеки й оборони у війні з росією.

До таких відносять:

- військових ЗСУ (зокрема, добровольчі формування територіальних громад), Нацгвардії, СБУ, поліції, представників інших силових структур і відомств;
- працівників підприємств та організацій, яких залучали до участі в забезпеченні оборони України;
- регулярних добровольців у складі добровольчих формувань, яких надалі було включено до складу ЗСУ, та інших військових формувань;
- нерегулярних добровольців у складі добровольчих формувань, яких не включали до складу ЗСУ;
- волонтерів, які забезпечували національну безпеку й оборону та отримали інвалідність безпосередньо в районах бойових дій;
- людей, залучених до конфіденційної співпраці з розвідувальними органами України на окупованих територіях, у зоні АТО, в районах проведення бойових дій.

Порядок дій для отримання статусу особи з інвалідністю внаслідок війни

Порядок дій для отримання статусу особи з інвалідністю внаслідок війни:

1. Збери наступні документи:

- довідку командира військової частини про причини та обставини поранення;
- довідку військово-лікарської комісії (ВЛК);
- рішення експертної команди оцінки повсякденного функціонування особи (ЕКОПФО);
- витяг із наказу командира військової частини про виключення зі списків особового складу частини.

Як пройти ВЛК та ЕКОПФО зазначено в довіднику вище.

2. Коли інвалідність буде встановлено, для отримання відповідного статусу потрібно подати заяву та рішення ЕКОПФО до органу соціального захисту населення за місцем реєстрації⁵⁴.

Особі з інвалідністю внаслідок війни видають відповідне посвідчення та нагрудний знак.

Цей статус дає право на отримання пільг, передбачених законом «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», зокрема й на одноразову грошову допомогу.

ВАЖЛИВО! Якщо особа з посвідченням учасника бойових дій отримує статус особи з інвалідністю внаслідок війни, то попереднє посвідчення вилучають і залишають на зберіганні в органах соціального захисту населення.

54. Постанова КМУ № 685 від 08.09.2015 р. "Про затвердження Порядку надання статусу особи з інвалідністю внаслідок війни особам, які отримали інвалідність внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх проведення, під час безпосередньої участі у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України"

ВІДНОВЛЕННЯ ДОКУМЕНТІВ

Будь-який втрачений документ підлягає відновленню або заміні тим державним органом, який здійснив його видачу.

Відновлення військового квитка або посвідчення офіцера

У разі втрати військового квитка або посвідчення офіцера:

1. негайно звернись до безпосереднього командира з рапортом та додай до рапорту свої пояснення, в яких вкажи обставини втрати військово-облікового документу.
2. З приводу втрати військового квитка командир військової частини має призначити службове розслідування.
3. Після проведення службового розслідування у військовій частині мають зібрати пакет документів:
 - заява/рапорт, у якій вказано обставини втрати військового квитка та прохання про повторну його видачу;
 - паспорт;
 - матове фото 3 × 4 см без куточка;
 - пошкоджений документ або його залишки (за наявності);
 - витяг з наказу про результати службового розслідування (якщо документ втрачено).
4. Зазначений пакет документів необхідно направити до ТЦК та СП, де ти стоїш на обліку, оскільки тільки начальник ТЦК та СП уповноважений повторно видати військовий квиток або ж посвідчення офіцера.

Відновлення посвідчення УБД

Підставою для заміни посвідчення⁵⁵ є Рішення (витяг із протоколу) Комісії, яка надавала статус учасника бойових дій відповідній особі, або завірені в установленому законодавством порядку їхні копії.

Якщо ти проходиш військову службу, то звернись до служби персоналу військової частини. Якщо звільнений – до ТЦК та СП за місцем реєстрації (перебування на військовому обліку).

До рапорту (заяви) особи для отримання нового посвідчення додаються:

- a. Якщо посвідчення стало непридатним до використання
 - рішення (витяг із протоколу) про визнання учасником бойових дій;
 - копія посвідчення;
 - непридатне до використання посвідчення;
 - лист талонів та його копія;
 - копія першої сторінки паспорта (паспорта у формі картки);
 - дві кольорові фотокартки розміром 3 × 4 см на матовому папері, зображення обличчя має займати 65-70 % фотокартки.
- b. У зв'язку із втратою (викраденням)
 - рішення (витяг із протоколу) про визнання учасником бойових дій;
 - документ, що підтверджує прийняття та реєстрацію заяви до Національної поліції щодо втрати (викрадення) посвідчення;
 - опубліковане оголошення в друкованих засобах масової інформації про недійсність втраченого (викраденого) посвідчення (із зазначенням прізвища, імені та по батькові (за наявності) особи, а також серії та номера посвідчення);
 - копія втраченого (викраденого) посвідчення (за наявності);

55. Інструкція про порядок видачі в Міністерстві оборони України посвідчень учасника бойових дій, нагрудних знаків "Ветеран війни - учасник бойових дій" та листів талонів на право одержання ветеранами війни проїзних квитків з 50-відсотковою знижкою їх вартості, затверджена наказом Міністерства оборони України від 10 листопада 2022 року № 369, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 21 листопада 2022 року за № 1441/3878

- лист талонів та його копія;
- копія першої сторінки паспорта (паспорта у формі картки);
- дві кольорові фотокартки розміром 3 × 4 см на матовому папері, зображення обличчя має займати 65-70 % фотокартки.

Відновлення паспорта

1. Зверніться до найближчого відділу поліції. Там треба подати заяву про втрату документа та отримати витяг з Єдиного реєстру досудових розслідувань.
2. Далі слід звернутися до однієї з трьох установ:
 - підрозділ ДМС України;
 - центр надання адміністративних послуг (ЦНАП);
 - центр обслуговування громадян «Паспортний сервіс» (він же ДП «Документ»).
3. Перелік документів, які необхідно подати для відновлення паспорта громадянина або ID-картки:
 - заява про втрату паспорта;
 - витяг з Єдиного реєстру досудових розслідувань (особливо актуально у разі викрадення паспорта);
 - документ, що підтверджує сплату адмінзбору;
 - копія або оригінал ідентифікаційного коду.

Відновлення втраченого номеру мобільного телефону

Київстар

Для поновлення номера потрібно звернутися до одного з магазинів «Київстар». Для відновлення SIM- карти достатньо буде показати спеціалісту свій паспорт та ІПН. Процедура поновлення безкоштовна, якщо з моменту анулювання номера минуло не більше 90 днів. В іншому разі його можна поновити через послугу «Ексклюзивний номер». Це коштуватиме від 300 до 3 000 гривень.

Vodafone

Тут усе можна зробити дистанційно. Спочатку придбай нову SIM/ eSIM-картку (або ж замов на сайті оператора). Після того, як отримаєш її, зателефонуй за номером 222 (безкоштовно для абонентів Vodafone Україна) або 0 800 400 222 (безкоштовно для всіх) та назви співробітнику номер, який потрібно відновити.

Якщо ти анонімний клієнт передплати, то доведеться назвати PUK-код, два номери, з якими ти найчастіше спілкувався за останній місяць та IMEI пристрою, в якому знаходилася стара SIM-картка (або ж профіль eSIM). Після цього надай персональні дані: ПІБ та серію і номер документа, що засвідчує особу. Ці дані зафіксують у заявці на заміну SIM-картки. Важливо: якщо за номером підключено послугу «Обмеження віддаленої заміни SIM-картки», то співробітники проведуть додаткову перевірку. Тож доведеться надати їм свій контактний номер, аби з тобою зв'язалися пізніше.

У зареєстрованих клієнтів передплати подача запиту відбувається в інший спосіб. Потрібно надати дані документа, на який зареєстровано номер, вказати контактний номер для зв'язку та надіслати своє фото з документом та аркушем у руках, а також фото тих документів, які попросить співробітник.

Далі (як для анонімних, так і для зареєстрованих клієнтів) потрібно надати співробітнику серійний номер нової SIM-картки чи ваучера eSIM та номер телефону, який вказано на стартовому пакеті (якщо ти придбав пакет із новим номером). Старий номер перенесуть на нову картку протягом чотирьох годин. Після цього встанови SIM-картку в телефон або активуй eSIM за інструкцією на ваучері.

Оператор попереджає, що при відновленні номера та заміні SIM-картки можливі додаткові перевірки. Тому потрібно відповідати на запитання співробітників і брати слухавку, якщо вони телефонують.

Lifecell

Щоб відновити номер і отримати нову SIM-картку потрібно звернутися до найближчого магазину мережі. Цей процес можливий лише за наявності документа, що посвідчує особу. Для заміни SIM-картки необхідно назвати співробітнику секретне слово (якщо воно було попередньо встановлене. Якщо ні – баланс на рахунку) і два номери, на які ти найчастіше телефонуєш. За необхідності тобі можуть ставити інші запитання.

Якщо все пройде успішно і тебе ідентифікують, ти отримаєш нову SIM-картку зі старим номером. Тобі збережуть тарифний план, баланс на рахунку та замовлені послуги. Вартість нової (заміненої) SIM-картки становить 50 грн з урахуванням усіх податків. Сплатити їх потрібно в магазині Lifecell.

Відновлення банківської карти

Послідовність дії наступна:

1. Якщо ти впевнений, що справді втратив банківську карту, її потрібно негайно заблокувати. Зробити це можна в різний спосіб.
 - Звернись до найближчого відділення свого банку з паспортом та відповідною заявою про втрату та блокування картки.
 - Зателефонуй на гарячу лінію банку. Оператор поставить кілька контрольних запитань (ПІБ, дата народження, кодове слово, номер рахунку), які дадуть йому змогу ідентифікувати тебе як справжнього власника втраченої картки. У жодному разі не надавай операторові інформацію про ПІН-код, CVV-код чи CVC-код.
 - Заблокуй картку самостійно в мобільному додатку або через бота.
2. Замов перевипуск картки. Для цього необхідно звернутися до відділення банку з посвідченням особи або залишити заявку через інтернет-банкінг чи мобільний додаток. Водночас банківський картковий рахунок не зміниться, а просто прив'яжеться до нової картки. Зазвичай її випуск триває від 2 до 14 днів і коштує від 15 до 100 грн залежно від банку.

Якщо ти втратив попередній фінансовий номер телефону, можна встановити новий після відеозв'язку зі співробітником банку. У кожного банку існує детально розписана процедура того, як це відбувається. Завжди варто почати з дзвінка до банку та з'ясування/уточнення деталей. При цьому в разі втрати фінансового номера рекомендується телефонувати саме з того номера, який планується встановити як фінансовий. Після ідентифікації клієнта його можна замінити.

Забрати нову пластикову карту можна у відділенні банку. Якщо ти не можеш пересуватись самостійно, це може зробити за довіреністю член твоєї родини або друг. Для цього довірителю потрібно звернутись до відділення банку, маючи при собі:

- паспорт;
- ідентифікаційний код;
- нотаріальну довіреність, де вказано відповідні повноваження, а саме: право оформлення та отримання карток до рахунку клієнта (довірителя) або право повного розпорядження рахунком клієнта (довірителя).

Також, в окремих банках є можливість замовити послугу виїзду їхнього працівника до закладу охорони здоров'я для отримання пластикової картки.

КОРИСНІ КОНТАКТИ

Сайт довідника військовослужбовця після поранення, травми, захворювання: turbota.mil.gov.ua

■ **Гарячі лінії державних органів влади:**

Міністерство оборони України

Інформаційна підтримка військовослужбовців ЗСУ з питань отримання направлення на лікування, проходження ВЛК, отримання соціальних гарантій, процедури оскарження рішень ВЛК та інших питань.
15-12

Командування Медичних Сил Збройних Сил України

Медичне забезпечення військовослужбовців ЗСУ
(044) 522 83 58

Сили Територіальної Оборони ЗСУ

Інформаційна підтримка військовослужбовців Сил ТрО ЗСУ з питань отримання направлення на лікування, проходження ВЛК, отримання соціальних гарантій, процедури оскарження рішень ВЛК та інших питань.
0 800 507 028

Міністерство охорони здоров'я України

Підтримка військовослужбовців з питань проходження ЕКОПФО, ВЛК у цивільних закладах охорони здоров'я, прийом скарг на обслуговування в цивільних закладах охорони здоров'я.
0 800 60 20 19

Міністерство у справах ветеранів України

Підтримка ветеранів війни
(063) 227 14 27
(з питань встановлення статусів та соціального захисту);
(063) 035 54 68
(з питань психологічної допомоги, оздоровлення, освіти)

Національне інформаційне бюро з питань військовополонених, примусово депортованих та зниклих осіб

Підтримка родин військовополонених, примусово депортованих та зниклих осіб

+38 (044) 287 81 65 (дзвінки з-за кордону)

Урядовий контактний центр

Гаряча лінія Уряду України

1545 - загальна урядова гаряча лінія

1545 (на IVR кнопка 9) –Гаряча лінія з питань ветеранів війни та членів їх сімей

Громадські організації, які підтримують військовослужбовців та ветеранів:

Психологічні консультації:

Вільний вибір

Безоплатні індивідуальні психологічні консультації

(063) 64 64 991

vilnyi.vybir@gmail.com

vvybir.org.ua

Програма СЕТА

Центр психічного здоров'я та психосоціального супроводу НаУКМА

(068) 283 20 98

(066) 147 43 17

facebook.com/cetaukraine

kmarehab.com/ceta

Допомога родинам полонених, зниклих з безвісти і людям, що пережили полон:

Блакитний птах

Допомога родинам полонених, зниклих безвісти і людям, що пережили полон

(050) 657 20 89

p.o.bluebird@gmail.com

hostage.org.ua

(068) 283 20 98

(066) 147 43 17

facebook.com/cetaukraine

kmarehab.com/ceta

Правова допомога військовослужбовцям:**Принцип**

Правова допомога військовослужбовцям

info@pryncyp.com

<https://navigator.pryncyp.com/>

Юридична сотня

Безоплатна правова допомога військовослужбовцям та їх родинам

0 800 308 100

volunteerslh@gmail.com

legal100.org.ua

Підтримка протезування в Україні:**Protez Hub**

+38 0501 PROTEZ

contact@protezhub.com

ДОДАТКИ

ДОДАТОК 1. РАПОРТ ПРО НАПРАВЛЕННЯ ДО ЗАКЛАДУ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Командиру за безпосереднім
підпорядкуванням

РАПОРТ

Прошу Вашого клопотання перед вищим командуванням надати мені (звання, ПІП, посада) направлення на проходження лікування до медичного закладу (вказати медичний заклад).

Я, (ПІП, звання, посада) вже неодноразово усно повідомляв про різке погіршення стану мого здоров'я, що унеможливило подальше належне виконання обов'язків військової служби. Зокрема, у мене (детально вказати всі симптоми). Мій стан хвороби прогресує та загострюється.

Відповідно до ч. 1 ст. 11 Закону України «Про соціальний та правових захист військовослужбовців та членів їх сімей» турбота про збереження та зміцнення здоров'я військовослужбовців – обов'язок командирів (начальників).

У зв'язку з вищевказаним, прошу забезпечити надання мені законної можливості отримати належне лікування для чого направити мене до лікувального закладу для отримання медичної допомоги.

Додатки:

(якщо маєте бажання долучити якісь підтверджувальні документи)

Посада _____

Військове звання _____

Підпис

ПІБ

" ____ " _____ 202__ року

ДОДАТОК 3. РАПОРТ ПРО ВИДАЧУ ДОВІДКИ ПРО ОБСТАВИНИ ТРАВМИ (ПОРАНЕННЯ, КОНТУЗІЇ)

Командиру в/ч

РАПОРТ

Я, (звання, ПІБ) _____, прошу Вас видати наказ про видачу мені довідку про обставини травми (поранення, контузії), отриманої мною під час виконання обов'язку військової служби _____ (дата та приблизний час поранення) під час _____ (опис обставин, за яких отримано поранення) в районі _____ (вказати місце, де сталося) згідно Додатку 5 до Положення про військово-лікарську експертизу в Збройних Силах України, затвердженого Наказом Міністра Оборони України №402 від 14.08.2008 р.

До рапорту додаю:

- Копію виписного епікризу з _____ № _____ від _____ 202__р
- Копію висновку ВЛК № _____ від _____ 202__р
- Пояснення про обставини отримання поранення

Посада _____

Військове звання _____

Підпис

ПІБ

" ____ " _____ 202__ року

ДОДАТОК 3 (а).

ЗРАЗОК ДОВІДКИ ПРО ОБСТАВИНИ ТРАВМИ

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ
УКРАЇНИ

Додаток 3
до Положення про військово-лікарську
експертизу в Збройних Силах України

ВІЙСЬКОВА ЧАСТИНА
№ [REDACTED]

№ [REDACTED]
" [REDACTED] " 12 2022 р.

ДОВІДКА
про обставини травми (поранення, контузії, каліцтва)

солдат призваний по мобілізації [REDACTED]
(військове звання, прізвище, ім'я, по батькові)

(три зареєстровано)

"16" 10 2022 року одержав Мінно-вибухову травму, вогнепальне осколкове сліпе
(вказати вид, характер і локалізацію поранення, травми, контузії, каліцтва)
поранення передньої черевної стінки, вогнепальне осколкове сліпе поранення
верхньої третини лівого плеча та нижньої третини лівого передпліччя.

За обставин При безпосередній участі військовослужбовця у бойових діях, під час
(вказати місце, за яких обставин від час виконання роботи, де на службі та не, у відпустці, в стані вжитогоного об'єктивного чи не об'єктивного захисту батьківщини, в саме виконанні бойових завдань у складі підрозділу
військової частини А [REDACTED], поблизу населеного пункту [REDACTED]
області внаслідок підриву на міні отримав поранення. Перебував в засобах
індивідуального захисту (шолом, бронжилет). У стані алкогольного чи
наркотичного сп'яніння не перебував.

Наказ командира військової частини А [REDACTED] від "24" 11 2022 року № [REDACTED]

Видає для пред'явлення
(вказати заклад, організації, куди надіється довідка)

Тис. [REDACTED] ай обов'язки командира військової частини А [REDACTED]
під [REDACTED]

ДОДАТОК 4. ПОЯСНЕННЯ ПРО ОБСТАВИНИ ОТРИМАННЯ ПОРАНЕННЯ

*Направляється з Рапортом на проведення розслідування по факту поранення та підшивається до розслідування справи

Замість «СЕПАРАТИСТИ» писати «НЕВІДОМІ ОЗБРОЄНІ ОСОБИ».

Не вживати точних назв зброї, яка проти вас застосовувалась (наприклад, замість «Град» писати, що стріляли з механізованих артилерійських установок).

За можливості вказувати свідків та подавати їхні пояснення.

Командиру за безпосереднім
підпорядкуванням

ПОЯСНЕННЯ

Я, (звання)(ПІБ) _____, (посада) _____ (номербригади), з приводу отримання мною _____ (вказати поранення) _____ 20__р в районі _____ (населений пункт, область) під час виконання мною обов'язків військової служби та участі у в заходах оборони національної безпеки, можу пояснити наступне:

Опис:

Коли отримав травму? (дата та час)

Де саме знаходився (ППД, на завданні, у транспорті)?

Під час якого завдання та на підставі якого наказу отримане поранення?

Що відбулося? Хто був поруч? Хто допоміг вибратись або як був доставлений в госпіталь, і в який? Діагноз в госпіталі? Хронологія переміщення між госпіталями?

До пояснення додаю такі документи:

Копія виписного епікризу з _____ госпіталю № _____
від _____ 202__р

Копія висновку ВЛК № _____ від _____ 202__р

Копія пояснення свідка (звання, ПІБ) _____

Посада _____

Військове звання _____

Підпис

ПІБ

" ____ " _____ 202__ року

ДОДАТОК 5. СКАРГА ДЛЯ ОТРИМАННЯ ДОВІДКИ ПРО ОБСТАВИНИ ТРАВМИ

Штабу оперативного командування

_____ (адреса)

Управління Військової служби правопорядку
(територіальна назва управління)

_____ (адреса)

_____ (ПІП, посада, звання, рік народження,
контактний номер телефону)

СКАРГА

Я, _____ (ПІБ, посада, звання,) під час виконання обов'язків військової служби та виконання бойового завдання _____ (дата та приблизний час поранення) отримав поранення в районі _____ (вказати місце де сталося поранення).

За наслідками даного поранення я проходив лікування в _____ (назва медичного закладу) в період з _____ року по _____ року, що підтверджується виписним епікризом № _____ від _____ року.

Зазначений діагноз також підтверджується і постановою військово-лікарської комісії № _____ від _____ 202_____ р.

З метою встановлення наслідково-причинного зв'язку поранення із виконанням завдань пов'язаних із захистом Батьківщини, неодноразово звертався до командира військової частини № _____ із рапортами про отримання Довідки про обставини травми (поранення, контузії).

На мої численні рапорти, командування військової частини № _____ жодного разу не відреагувало та Довідку не надало.

Таким чином, наявні прямі порушення вимог Положення про військово-лікарську експертизу в Збройних силах України, затвердженого Наказом Міністра оборони України №402 від 14.08.2008 р. Щодо обов'язку видати відповідну довідку.

Зважаючи на вищевикладене, існують підстави вважати, що в діях службових осіб військової частини № _____ наявний склад кримінального правопорушення, відповідальність за яке передбачена ст. 425 КК України (недбале ставлення до військової служби).

ПРОШУ:

1. Провести службову перевірку діяльності керівництва військової частини № _____ на предмет недбалого ставлення до військової служби та можливих інших порушень норм чинного законодавства.
2. Видати довідку про обставини травми (поранення, контузії).
3. Про результати розгляду заяви повідомити листом на ім'я _____ за адресою: _____, чи по тел. _____.

Додатки

1. Пояснення про обставини поранення.
2. Копія постанови військово-лікарської комісії № _____ від _____ 202__ р. (за наявності).
3. Копія виписного епікризу (за наявності).
4. Інші підтверджуючі документи (за наявності).

Посада _____

Військове звання _____

Підпис

ПІБ

" ____ " _____ 202__ року

ДОДАТОК 6. ЗРАЗОК ГАРАНТІЙНОГО ЛИСТА ВІД ПРИВАТНОГО ЗАКЛАДУ

Командиру військової частини

Звання

Ім'я, прізвище

Гарантійний лист

Назва закладу гарантує надання послуг з вид послуги звання, ПІБ, військовослужбовцю в/ч _____ терміном на _____ днів та зобов'язується безкоштовно надавати медичні послуги, розміщувати, харчувати та забезпечувати санітарно-гігієнічні потреби.

Назва закладу зобов'язується не витребувати кошти з Міністерства оборони України (КМС), які будуть витрачені на лікування, розміщення та харчування військовослужбовців.

Директор

Ім'я, прізвище

Дата

ДОДАТОК 7. ЗГОДА НА ЛІКУВАННЯ ЗА КОРДОНОМ ТА ОБРОБКУ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ МЕДИЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

ІНФОРМОВАНА ЗГОДА

на лікування за кордоном та обробку персональних даних, що стосуються медичної інформації

Я, _____ р. н.
(прізвище, власне ім'я, по батькові)

надаю свою добровільну згоду на проходження лікування (обстеження, реабілітації тощо) за кордоном в закладах охорони здоров'я іноземних держав.

Також надаю згоду на обробку моїх персональних даних, що стосується медичної інформації (тобто вчинення дій, пов'язаних із збиранням, реєстрацією, накопиченням, зберіганням, адаптуванням, зміною, поновленням, оновленням, використанням та поширенням (передачею), знеособленням та знищенням, а також вчинення інших дій, пов'язаних з обробкою моїх персональних даних щодо медичної інформації. Надані мною персональні дані, що стосуються медичної інформації, можуть поширюватись та передаватись, в тому числі закладам охорони здоров'я іноземних держав, третім особам, органам державної влади та місцевого самоврядування, а також іншим особам, яких володілець/розпорядник визначає самостійно.

Я погоджуюсь з тим, що така передача моїх персональних даних, що стосується медичної інформації, не потребуватиме отримання окремої згоди або надання окремого повідомлення мені.

_____ 20____ р.

(прізвище, власне ім'я, по батькові)

ДОДАТОК 8. ЗГОДА НА ОБРОБКУ ТА ПЕРЕДАЧУ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ ЗАКЛАДАМ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ІНОЗЕМНИХ ДЕРЖАВ

ІНФОРМОВАНА ЗГОДА

на обробку та передачу персональних даних

Я, _____ р. н.
(прізвище, власне ім'я, по батькові)

надаю згоду на обробку моїх персональних даних (тобто вчинення дій, пов'язаних із збиранням, реєстрацією, накопиченням, зберіганням, адаптуванням, зміною, поновленням, оновленням, використанням та поширенням (передачею), знеособленням та знищенням, а також вчинення інших дій, пов'язаних з обробкою моїх персональних даних. Надані мною персональні дані можуть поширюватись та передаватись, в тому числі закладам охорони здоров'я іноземних держав, органам державної влади та місцевого самоврядування, а також іншим особам, яких володілець/розпорядник визначає самостійно.

Я погоджуюсь з тим, що така передача моїх персональних даних не потребуватиме отримання окремої згоди або надання окремого повідомлення мені.

_____ 20____ р.

(прізвище, власне ім'я, по батькові)

ДОДАТОК 9. ВИСНОВОК ПРО НЕОБХІДНІСТЬ НАПРАВЛЕННЯ ОСОБИ ІЗ СКЛАДОВИХ СИЛ ОБОРОНИ АБО СИЛ БЕЗПЕКИ, ПОСТРАЖДАЛОЇ У ЗВ'ЯЗКУ З ВІЙСЬКОВОЮ АГРЕСІЄЮ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ, НА ЛІКУВАННЯ ЗА КОРДОН

ВИСНОВОК

про необхідність направлення особи із складових сил оборони або сил безпеки, постраждалої у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, на лікування за кордон

_____ (прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) особи)

_____ (рік народження)

_____ (адреса місця проживання)

Діагноз/діагнози та ускладнення відповідно до НК 025:2021 "Класифікатор хвороб та споріднених проблем охорони здоров'я":

Висновок: необхідне направлення особи із складових сил оборони або сил безпеки, постраждалої у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, на лікування за кордон.

_____ (посада керівника закладу охорони здоров'я, прізвище, ініціали (ініціал) власного імені) _____ (підпис) _____ 20__ р.

_____ (посада лікуючого лікаря закладу охорони здоров'я, визначеного керівником закладу або уповноваженою на прийняття відповідних рішень особою, прізвище, ініціали (ініціал) власного імені) _____ (підпис) _____ 20__ р.

ДОДАТОК 10. РАПОРТ НА ПРОХОДЖЕННЯ ВЛК

_____ (посада, ПІП безпосереднього командира)

_____ (ваше ПІП, посада, звання, рік народження,
контактний номер телефону)

РАПОРТ

Я проходив(-ла) лікування в назва закладу від дата до дата у зв'язку з отриманою травмою/пораненням/хворобою під час виконання обов'язків військової служби з діагнозом:

У зв'язку з вищевказаним, та згідно вимог «Положення про військово-лікарську експертизу в Збройних силах України», що затверджене Наказом Міністерства оборони України від 14 серпня 2008 р. № 402, прошу забезпечити надання мені законної можливості проходження військово-лікарської комісії з метою встановлення придатності/непридатності до військової служби, для чого видати мені у встановленому порядку направлення на медичний огляд ВЛК; службову характеристику для проведення медичного огляду ВЛК та пакет інших необхідних документів.

Додатки (за наявності):

1. Медична характеристика.
2. Довідка лікаря від _____ № _____
3. Виписка з історії хвороби.
4. Інші підтверджуючі документи.

Посада _____

Військове звання _____

Підпис

ПІБ

" ____ " _____ 202__ року

ДОДАТОК 11. ЗРАЗОК НАПРАВЛЕННЯ НА ВЛК

Кутовий штамп
військової частини
(закладу)

Начальнику (командиру)

(вказати військовий лікувальний заклад,
військову частину)

НАПРАВЛЕННЯ

на медичний огляд військово-лікарською комісією з метою

(вказати мету медичного огляду)

№ з/п	Військове звання	Прізвище, ім'я, по батькові	Дата народження	Місяць і рік прийняття (призову) на військово-ву службу	Яким ТЦК та СП прийнятий (призваний) на військово-ву службу	Попередній діагноз
1	2	3	4	5	6	7

Командир військової частини

(вказати номер військової частини)

(військове звання, підпис, прізвище та ініціали посадової особи)

М. П.

ДОДАТОК 12. ЗРАЗОК РАПОРТУ НА ЗВІЛЬНЕННЯ ЗА РІШЕННЯМ ВЛК

Командиру за безпосереднім
підпорядкуванням

Рапорт

Прошу вашого клопотання перед вищим командуванням щодо звільнення з військової служби мене,

ПІБ, звання, посада,

керуючись законом України "Про військовий обов'язок і військову службу" на підставі висновку військово-лікарської комісії № _____, про непридатність до військової служби з виключенням з військового обліку (або про непридатність до військової служби з переоглядом через 6-12 місяців).

Відповідно до постанови Кабінету міністрів України від 23 серпня 2023 року №901 «Про затвердження Порядку здійснення в особливий період обміну медичними та іншими документами військовослужбовців між закладами охорони здоров'я державної та комунальної власності, державними установами Національної академії медичних наук, в яких військовослужбовці перебували (перебувають) на лікуванні, військовими частинами і територіальними центрами комплектування та соціальної підтримки» документи для оформлення звільнення з військової служби надсилаються через систему електронного документообігу, а саме:

1. Рапорт на звільнення з військової служби;
2. Виписка із медичної карти стаціонарного хворого;
3. Свідоцтво про хворобу (довідка ВЛК) (№ _____).

Витяги з наказу по особовому складу та по стройовій частині прошу направити через систему електронного документообігу на

(вкажи назву ТЦК та СП (або його відділу), або назву закладу охорони здоров'я, якщо ти в ньому знаходишся. Точну назву ТЦК та СП, яка підходить для офіційного листування в системі Аскод Онлайн дивись за назвою населеного пункту ось тут: <http://tinyurl.com/CEDOname>

Посада _____
Звання _____
Дата _____

ДОДАТОК 13. РАПОРТ НА ВІДПУСТКУ ЗА СТАНОМ ЗДОРОВ'Я НА ПІДСТАВІ ДОВІДКИ ВЛК

Командиру за безпосереднім
підпорядкуванням

Рапорт

Прошу Вашого клопотання перед вищим командуванням щодо надання мені,

ПІБ, звання, посада,

, відпустки для лікування у зв'язку з хворобою (відпустки для лікування після поранення (контузії, травми або каліцтва), на підставі рішення військово-лікарської комісії № _____, відповідно до Закону України "Про внесення змін до пункту 18 статті 10 Закону України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей" терміном на _____ (дні прописом) календарних днів з _____ .2024.

Відпустку буду проводити за адресою: _____

Контактний телефон: _____

Відповідно до постанови Кабінету міністрів України від 23 серпня 2023 року №901 «Про затвердження Порядку здійснення в особливий період обміну медичними та іншими документами військовослужбовців між закладами охорони здоров'я державної та комунальної власності, державними установами Національної академії медичних наук, в яких військовослужбовці перебували (перебувають) на лікуванні, військовими частинами і територіальними центрами комплектування та соціальної підтримки» документи для оформлення відпустки надсилаються через систему електронного документообігу, а саме:

1. Рапорт на надання відпустки;
2. Виписний епікріз № _____;
3. Довідка військово-лікарської комісії (№ _____).

Відпускний квиток прошу направити через систему електронного документообігу на

вкажи назву районного, міського, об'єднаного міського ТЦК та СП, або його відділу, який відповідає за ОТГ до якої належить населений пункт або район міста у якому, ви будете перебувати; точну назву ТЦК та СП, яка підходить для офіційного листування в системі Аскод Онлайн дивись за назвою населеного пункту ось тут <http://tinyurl.com/CEDOname>)

Зі статтями ККУ та статутів ЗСУ щодо неповернення вчасно до частини після закінчення відпустки ознайомлений.

Посада _____

Військове звання _____

Підпис

ПІБ

" ____ " _____ 202__ року

ДОДАТОК 14. ЗРАЗОК ЗАЯВИ НА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОТЕЗНИМ ВИРОБОМ

_____ (повне найменування підприємства)

_____ (прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) заявника)

_____ (прізвище, ім'я, по батькові (за наявності)
законного представника / уповноваженої особи)

_____ місце проживання (zareєстроване):

_____ місце проживання/перебування (фактичне):

_____ Контактні телефони

_____ Електронна адреса

ЗАЯВКА

про намір забезпечення протезно-ортопедичним виробом, у тому числі ортопедичним взуттям, допоміжними засобами для особистого догляду та захисту

Прошу забезпечити _____

_____ (найменування виробу)

Мені роз'яснено, що відповідно до Порядку забезпечення допоміжними засобами реабілітації (технічними та іншими засобами реабілітації) осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю та інших окремих категорій населення і виплати грошової компенсації вартості за самостійно придбані такі засоби, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 05.04.2021 № 321 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 14.04.2021 № 362) забезпечення протезно-ортопедичними виробами, у тому числі ортопедичним взуттям, допоміжними засобами для особистого догляду та захисту (далі - індивідуальний засіб реабілітації), надання послуг з їх післягарантійного ремонту

проводиться згідно з договорами, укладеними територіальним відділенням Фонду соціального захисту інвалідів з підприємством у межах бюджетних призначень, у порядку черговості;

я маю право звернутись до іншого підприємства протягом 14 календарних днів;

підвид індивідуального засобу реабілітації та мої функціональні можливості визначає лікар підприємства у замовленні на індивідуальний засіб реабілітації відповідно до Порядку визначення функціональних можливостей особи з інвалідністю, дитини з інвалідністю, іншої особи, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України від 20 січня 2015 року № 37, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 30 січня 2015 року за № 99/26544;

функціональність протезно-ортопедичного виробу, яким мене буде забезпечено, має відповідати ступеню моїх функціональних можливостей;

на індивідуальний засіб реабілітації за моїм бажанням може оформлюватися спеціалістами підприємства за місцем мого проживання (перебування);

у разі зміни медичних показань у період між поданням заявки про намір забезпечення індивідуальним засобом реабілітації та фактичним його виготовленням я можу відмовитися від замовленого засобу та замовити інший;

замовлення на виготовлення необхідного мені індивідуального засобу реабілітації передається на виробництво після обов'язкового уточнення моїх антропометричних даних, яке проводиться не пізніше ніж за 30 днів до дня його передання;

за письмовим зверненням (моїм чи мого законного представника) підприємство може надіслати поштою лише обтуратори та ортези із текстильних матеріалів;

право на забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації призупиняється на наступний строк експлуатації у разі виявлення факту продажу, дарування або передачі до закінчення строку експлуатації виданих за кошти державного бюджету технічних та інших засобів реабілітації; неповернення засобів, що підлягають поверненню, відповідно до Переліку виданих особам з інвалідністю, дітям з інвалідністю та іншим окремим категоріям населення технічних та інших

засобів реабілітації, що підлягають поверненню до структурних підрозділів з питань соціального захисту населення районних, районних у містах Києві та Севастополі держадміністрацій, виконавчих органів міських, районних у містах рад у разі смерті зазначених осіб та з інших причин, якщо строк їх експлуатації не закінчився, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України від 10 серпня 2018 року № 1138, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06 вересня 2018 року за № 1014/32466;

виявлення, зокрема за результатами моніторингу технічних та інших засобів реабілітації, виданих за рахунок коштів державного бюджету, факту умисних пошкодження, втрати, продажу, обміну та/або дарування технічних та інших засобів реабілітації іншій особі протягом строку, на який вони видаються, може бути також підставою для відмови в забезпеченні технічними та іншими засобами реабілітації на наступний строк;

я, мій законний представник чи уповноважена особа повинні забрати індивідуальний засіб реабілітації протягом чотирьох місяців із дня його виготовлення.

Я даю згоду на використання моїх (та/або особи, інтереси якої я представляю) персональних даних, які буде внесено до Централізованого банку даних з проблем інвалідності з метою забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації

Заяву та документи на _____ аркушах прийнято _____ 20__ р.
та зареєстровано за № _____

Додатково для розгляду заяви необхідно до _____ 20__ р. подати такі документи: _____

(підпис, Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ
особи, що прийняла документи)

Ознайомився(лась) _____
(підпис заявника / законного
представника /
уповноваженої особи)

* Оброблення персональних даних проводиться відповідно до Закону України „Про захист персональних даних“.

ДОДАТОК 15. РАПОРТ НА ПРОХОДЖЕННЯ ЕКОПФО

Командиру за безпосереднім
підпорядкуванням

РАПОРТ

Я,

ПІБ, звання, посада,

військової частини № _____ згідно постанови військово-лікарської комісії № _____ від _____ є непридатним до військової служби, стан мого здоров'я не дозволяє здійснювати обов'язки військової служби. Керуючись Критеріями встановлення інвалідності, затвердженими постановою Кабінету міністрів України від 15 листопада 2024 р. № 1338 «Деякі питання запровадження оцінювання повсякденного функціонування особи» та з метою встановлення групи інвалідності/визначення відсотку втрати працездатності/визначення потреби в допоміжних засобах реабілітації прошу видати мені у встановленому порядку направлення на проходження оцінювання повсякденного функціонування..

Додатки

1. Копія постанови військово-лікарської комісії № _____ від _____ 202__ р.
2. Інші підтверджуючі документи (за наявності).

Посада _____

Військове звання _____

Підпис

ПІБ

" ____ " _____ 202__ року

ДОДАТОК 16. РАПОРТ ЩОДО ВИПЛАТИ ДОДАТКОВОЇ ВИНАГОРОДИ

_____ (Посада, ім'я та прізвище
безпосереднього командира)

_____ (Ваше ПІБ, посада, звання, рік народження,
контактний номер телефону)

РАПОРТ

Я, _____
(ПІБ, посада, звання, військової частини №)

після отриманого поранення/контузії/ушкодження, починаючи з
_____ (дата) перебуваю на стаціонарному лікуванні
у _____ (назва медичного закладу).

Обставини, місце та час поранення підтверджуються Довідкою про
обставини травми № _____ від _____.

На даний час я не отримую додаткову винагороду у розмірі 100 тис.
грн, відповідно до положень абзацу 5 п. 1 Постанови Кабінету Міністрів
України від 28.02.2022 № 168.

Керуючись Постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2022
№ 168 від 28.02.2022 та Наказом Міністра оборони України № 260 від
07.06.2018 «Про затвердження Порядку виплати грошового забезпе-
чення військовослужбовцям Збройних Сил України та деяким іншим
особам» прошу передати відповідні накази до фінансового органу
військової частини та організувати виплату мені додаткової винаго-
роди на період лікування після отриманого поранення.

Додатки

1. Копія довідки про обставини травми № _____ 202 ____ р.;
2. Копія документів з медичного закладу про лікування військового;
3. Інші підтверджуючі документи (за наявності).

Посада _____

Військове звання _____

Підпис

ПІБ

" ____ " _____ 202__ року

ДОДАТОК 17. РАПОРТ НА ОТРИМАННЯ МАТЕРІАЛЬНОЇ ДОПОМОГИ ДЛЯ ВИРІШЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ПОБУТОВИХ ПИТАНЬ

(Посада, звання, ім'я та прізвище
безпосереднього командира)

РАПОРТ

Прошу Вашого клопотання перед вищим командуванням на виплату мені матеріальної допомоги для вирішення соціально-побутових питань за 2024 рік

у зв'язку (наприклад: з пораненням, отриманого при виконанні завдань під час воєнного стану), відповідно до п. 6 окремого доручення Міністра оборони України від 01.02.2023 року № 2683/з та розділу XXIV наказу Міністерства оборони України від 07.06.2018 № 260 "Про затвердження Порядку виплати грошового забезпечення військовослужбовцям Збройних Сил України та деяким іншим особам" (із змінами).

До рапорту додаю:

1. Копія висновку військово-лікарської комісії про причинний зв'язок отриманого поранення з проходження військової служби.

Посада _____

Військове звання _____

Підпис

ПІБ

" ____ " _____ 202__ року

ДОДАТОК 18. РАПОРТ НА ОТРИМАННЯ ГРОШОВОЇ ДОПОМОГИ ДЛЯ ОЗДОРОВЛЕННЯ

(Посада, звання, ім'я та прізвище
безпосереднього командира)

РАПОРТ

Прошу Вас виплатити мені грошову допомогу для оздоровлення за 202____рік, згідно розділу XXIII Порядку виплати грошового забезпечення військовослужбовцям Збройних Сил України та деяким іншим особам, затвердженого наказом Міністерства оборони України від 07.06.2018 № 260 "Про затвердження Порядку виплати грошового забезпечення військовослужбовцям Збройних Сил України та деяким іншим особам" (із змінами).

Посада _____

Військове звання _____

Підпис

ПІБ

" ____ " _____ 202__ року

ДОДАТОК 19.**ЗАЯВА ПРО ВИПЛАТУ ОГД**

Командиру військової частини

твоє ПІБ

Адреса

Тел.

Ідентифікаційний код**ЗАЯВА**

Прошу Вас виплатити мені одноразову грошову допомогу у зв'язку із встановленням:

ідстава для виплати (інвалідність, часткова втрата працездатності внаслідок поранення, контузії, травми, каліцтва або захворювання та зв'язок з проходженням чи виконанням обов'язків військової служби).

Виплату прошу здійснити через:

(найменування та реквізити банку, номер рахунку)

Мене поінформовано про можливе стягнення комісії (плати) установою банку, що зазначений мною у цій заяві, з перерахованої Міністерством оборони України мені одноразової грошової допомоги.

До заяви додаю такі документи (згідно з пунктом 11 Порядку призначення і виплати одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті), інвалідності або часткової втрати працездатності без встановлення інвалідності військовослужбовців, військовозобов'язаних та резервістів, які призвані на навчальні (або перевірочні) та спеціальні збори чи для проходження служби у військовому резерві, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 грудня 2013 року № 975 (зі змінами), та пунктом 4.7 розділу IV Положення про організацію в Міністерстві оборони України роботи з обчислення вислуги років

для призначення пенсій військовослужбовцям і забезпечення соціальними виплатами осіб, звільнених з військової служби у Збройних Силах України, та членів їх сімей, затвердженого наказом Міністерства оборони України від 14 серпня 2014 року № 530, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 20 жовтня 2014 року за № 1294/26071 (зі змінами)):

- згоду на обробку персональних даних;
- копію паспорта;
- копію ідентифікаційного номера платника податків;
- копію довідки МСЕК (рішення ЕКОПФО) від _____ № _____ ;
- копію постанови ВЛК від _____ № _____ ;
- копію довідки про обставини травми;
- копію реквізитів банківського рахунку.

" ____ " _____ 202__ року

Підпис

ДОДАТОК 20. РАПОРТ НА ОТРИМАННЯ ДОВІДКИ ПРО БЕЗПОСЕРЕДНЮ УЧАСТЬ У ЗАХОДАХ НЕОБХІДНИХ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Командиру за безпосереднім
підпорядкуванням

РАПОРТ

Я, _____
(ПІБ, звання)

який проходить військову службу за посадою у (вказати підрозділ), з метою отримання мною статусу учасника бойових дій, керуючись правом, передбаченим у п.8 Порядку надання статусу учасника бойових дій особам, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, затвердженого Постановою КМУ №413 від 20.08.2014, прошу надати мені Довідку про мою безпосередню участь особи у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України протягом _____, згідно з Додатком 6 до Постанови КМУ 413 від 20.08.2014 р. в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2023 р. № 887;

У разі відмови прошу надати письмову вмотивовану відповідь з посиланням на норми чинного законодавства.

" ____ " _____ 202__ року

Підпис/ звання, прізвище, ініціали

Військове звання _____

Підпис

ПІБ

" ____ " _____ 202__ року

ДОДАТОК 21. ЗРАЗОК ЗГОДИ НА ОБРОБКУ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ ДЛЯ ПЕРЕДАЧІ МЕДИЧНИХ ДАНИХ ПО СЕДО

ЗГОДА на обробку персональних даних

Я, _____
(ПІБ, звання)

(народилася " _____ " 19__ року, паспорт серія № _____,
виданий _____ 20__ року)

відповідно до вимог частини першої статті 11 Закону України "Про захист персональних даних" даю згоду:

_____ (назва установи, організації)

на обробку моїх персональних даних/відомостей про мене в моїх інтересах з метою: повідомлення про випуску із закладу охорони здоров'я/отримання відпустки для лікування у зв'язку з хворобою (відпустки для лікування після важкого поранення)/ підготовки документів на звільнення з військової служби, виключення із списків особового складу військової частини та своєчасного здійснення розрахунків, зняття з усіх видів забезпечення, шляхом їх передачі на паперових носіях та/або через інформаційно-телекомунікаційні системи Міністерства Оборони (СЕДО) до

_____ (назва установи, організації)

у такому обсязі:

прізвище, ім'я, по батькові; дата і місце народження; паспортні дані (або дані іншого документа, що посвідчує особу), дата видачі та орган, що видав паспорт (або документ, що посвідчує особу); про фактичне місце проживання; номери телефонів; фотозображення; відомості про проходження військової служби, військове звання, та інші відомості, що містяться в особовій справі, посвідченні офіцера (генерала), військовому квитку осіб рядового, сержантського і старшинського складу, довідці про обставини травми (поранення, контузії, каліцтва), відомості про стан здоров'я, діагноз, а також про відомості,

одержані при медичному обстеженні, у тому числі відомості про стан психічного здоров'я та надання психіатричної допомоги (крім відомостей про результати тестування особи з метою виявлення ВІЛ, про наявність або відсутність в особі ВІЛ-інфекції), що містяться у виписці з медичної карти амбулаторного (стаціонарного) хворого, свідоцтві про хворобу, довідці ВЛК, інші персональні дані, які дають змогу ідентифікувати особу та необхідність обробки яких визначена чинним законодавством.

Відповідно до частини першої статті 16 Закону України "Про захист персональних даних", надаю згоду на доступ третіх осіб до моїх персональних даних/відомостей про мене, якщо такий доступ здійснюється в моїх інтересах, з дотриманням вимог щодо запиту, передбачених частиною четвертою статті 16 зазначеного Закону, без додаткового повідомлення мене про надання такого доступу/передачі.

Зобов'язуюсь у разі зміни моїх персональних даних надавати у найкоротший строк уточнену, достовірну інформацію та оригінали відповідних документів для оновлення моїх персональних даних.

Підпис

Дата

Прізвище та ініціали

ДОДАТОК 22. ДОВІДКА ПРО БЕЗПОСЕРЕДНЮ УЧАСТЬ У ЗАХОДАХ ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Кутовий штамп військової частини
(органу, підрозділу), підприємства,
установи, організації

ДОВІДКА

про безпосередню участь особи у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України

(військове (спеціальне) звання, прізвище, власне ім'я, по батьков)

(у разі наявності) у називному відмінку)

назва посади, яку обіймає, згідно з штатом _____

число, місяць, рік народження _____

реквізити документа, що посвідчує особу
(назва документа, серія та/або номер) _____

реєстраційний номер
облікової картки платника податків _____

адреса задекларованого/
зареєстрованого місця проживання
(перебування) (не обов'язково) _____

номер контактного телефону
(не обов'язково) _____

адреса електронної пошти
(не обов'язково) _____

дійсно в період з _____ по _____ брав (брала) участь у
заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, перебуваючи в

(найменування областей, районів, населених пунктів)

Підстава:

(назва, дата реєстрації та реєстраційний номер (індекс) не менш як одного з документів, які підтверджують безпосередню участь особи у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, – бойових донесень, журналів бойових дій (оперативних завдань, ведення оперативної обстановки), вахтових журналів, польотних листів, книг служби, наказів про залучення до таких заходів, відомостей про виконання розвідувальних заходів, або довідка про обставини травми (поранення, контузії, каліцтва)

Ця довідка є підставою для надання особі статусу учасника бойових дій (особи з інвалідністю внаслідок війни).

(найменування посади, військово (спеціальне) звання командира (начальника) військової частини (органу, підрозділу), іншого керівника підприємства, установи, організації або уповноваженої ним посадової особи)

МП (за наявності)

підпис

власне ім'я та прізвище

Зворотний бік

Підтверджую достовірність внесення персональних даних

найменування посади, військово (спеціальне) звання керівника служби персоналу(кадрового центру) військової частини (органу, підрозділу), іншої посадової особи підприємства, установи чи організації)

підпис

власне ім'я та прізвище

ДОДАТОК 23. ЗАЯВА ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯ ПРО НАДАННЯ СТАТУСУ ЧБД

Комісія назва відповідної комісії
з питань розгляду матеріалів
про визнання учасниками бойових дій

прізвище, власне ім'я, по батькові

ЗАЯВА (ЗВЕРНЕННЯ)

Я, _____
(військове звання, прізвище, власне ім'я, по батькові)

дійсно в період із по брав (брала) участь у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України, перебуваючи в військовій частині (органі, підрозділі)

(найменування військової частини (органу, підрозділу)

(зазначати найменування областей, районів та населених пунктів, де особа виконує (виконувала) службові (бойові) завдання)

Назва посади, яку обіймаю,
згідно з штатом, найменування
військової частини (органу, підрозділу)
(для осіб, звільнених з військової
служби найменування РТЦК та СП,
де перебуваю на військовому обліку) _____

число, місяць, рік народження _____

реквізити документа, що посвідчує особу
(назва документа, серія та/або номер) _____

реєстраційний номер облікової картки _____

платника податків _____

адреса задекларованого/
зареєстрованого місця проживання

(перебування) (не обов'язково) _____

номер контактного телефону (не обов'язково) _____

адреса електронної пошти (не обов'язково) _____

Прошу розглянути мою заяву (звернення) на засіданні Комісії Щодо надання статусу учасника бойових дій за безпосередню участь у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України, відповідно до частини першої статті 6 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту".

Шляхом підписання цієї заяви, відповідно до Закону України "Про захист персональних даних" надаю згоду Міністерству оборони України на обробку моїх особистих персональних даних на паперових носіях та/або за допомогою інформаційно-комунікаційних систем для вивчення Міністерством оборони України та Міністерством у справах ветеранів України документів щодо надання мені статусу учасника бойових дій для ведення Міністерством у справах ветеранів України Єдиного державного реєстру ветеранів війни відповідно до вимог статті 31 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту".

Ознайомлений про те, що інформація про мене буде поширена Міністерству у справах ветеранів України відповідно до статті 14 Закону України "Про захист персональних даних" з метою включення її до Єдиного державного реєстру ветеранів війни, для реалізації Міністерством у справах ветеранів України державної політики у сфері соціального захисту ветеранів війни відповідно до вимог Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", а також відомості про мої права, визначені Законом України "Про захист персональних даних"

До заяви (звернення) додаю:

1. Довідку про безпосередню участь особи у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України
2. Копію паспорта громадянина України
3. Копію ідентифікаційного коду

4. Згоду на обробку персональних даних
5. Дві кольорові фотокартки розміром 3×4 см на матовому папері, зображення обличчя має займати 65-70% фотокартки
6. Інші документи, які містять докази та підтверджують факт виконання мною особисто або у складі військової частини (органу, підрозділу), установи та закладу бойових (службових) завдань (необхідно перерахувати)

Про прийняте рішення прошу повідомити мене на адресу (електронну пошту): _____

Дата

Підпис ("Дія.підпис")

Прізвище, Власне Ім'я

ДОДАТОК 24. ВИСНОВОК ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СПЕЦІАЛЬНИМ ВИРОБОМ ДЛЯ ЗАНЯТЬ СПОРТОМ

ВИСНОВОК

Щодо забезпечення спеціальним виробом для занять спортом

(найменування закладу охорони здоров'я, реабілітаційної установи)

(дані про відповідну кваліфікаційну підготовку фахівця)

(прізвище, ім'я, по батькові учасника операції, який втратив функціональні можливості кінцівок та потребує забезпечення спеціальним виробом для занять спортом (далі - учасник операції))

(дата народження, місце проживання/перебування
учасника операції)

(діагноз учасника операції)

1. Інформація про проведене оцінювання функціональних можливостей учасника операції з порушеннями:

функцій нижньої кінцівки/кінцівок _____

функцій верхньої кінцівки/кінцівок _____

2. Інформація про медичні показання/протипоказання для занять

(вид спорту)

за станом опорно-рухового апарату та кукси без обмежень для використання спеціального виробу

3. Висновок

показано використання спеціального виробу (прізвище та ініціали
учасника операції)

для занять _____
(вид спорту)

МП Керівник закладу охорони здоров'я, реабілітаційної установи

(підпис) (ініціали та прізвище)

_____ 20__ року

Лікар фізичної та реабілітаційної медицини/лікар-ортопед-травматолог (необхідне підкреслити)

(підпис) (ініціали та прізвище)

_____ 20__ року

ДОДАТОК 25. ВИСНОВОК ПРО НЕОБХІДНІСТЬ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОПОМІЖНИМИ ЗАСОБАМИ РЕАБІЛІТАЦІЇ

ВИСНОВОК

про необхідність забезпечення особи з обмеженнями повсякденного функціонування допоміжними засобами реабілітації (технічними та іншими засобами реабілітації) № _____

Сформований _____
(найменування суб'єкта, що сформував висновок із зазначенням найменування закладу охорони здоров'я, в якому він функціонує, коду згідно з ЄДРПОУ)

Пацієнт _____
(прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності))

Дата народження _____
(число, місяць, рік)

Стать _____

Документ, що посвідчує особу _____
(паспорт громадянина України, тимчасове посвідчення громадянина України, посвідка на постійне проживання, посвідчення біженця, посвідчення особи, яка потребує додаткового захисту, свідоцтво про народження (для дітей віком до 14 років), свідоцтво про народження іноземного зразка (зазначити необхідне))

Унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі (за наявності) _____

Реєстраційний номер облікової картки платника податків (не зазначається для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків) _____

Номер телефону _____

Зареєстроване/задеклароване місце проживання (перебування) пацієнта _____
(область, район, населений пункт, вулиця, будинок, квартира)

Адреса, за якою фактично проживає (перебуває) пацієнт

(область, район, населений пункт, вулиця, будинок, квартира)

Родичі пацієнта або його законні представники

(прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності), родинний зв'язок, адреса, номер телефону)

Внаслідок хвороби _____

(коди згідно з Міжнародною статистичною класифікацією хвороб та споріднених проблем охорони здоров'я, пов'язані з обмеженням повсякденного функціонування)

Результати функціонального обмеження повсякденного функціонування

(перелік кодів Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (заповнюється за наявності інформації про попередню оцінку згідно із зазначеною Міжнародною класифікацією)

Висновок: відповідно до реабілітаційного обстеження фахівця

(прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності), спеціальність фахівця)

від _____ 20____ р. призначено допоміжний засіб реабілітації

(назва допоміжного засобу реабілітації залежно від потреби особи (пацієнта), зокрема з урахуванням антропометричних даних. У разі прийняття рішення мультидисциплінарною реабілітаційною командою про забезпечення протезами кінцівок інформацію про допоміжний засіб реабілітації вносить виключно протезист/ортезист)

Допоміжний засіб реабілітації призначено:

- вперше;
 на заміну

(у зв'язку із закінченням строку експлуатації виробу/викраденням/

пошкодженням внаслідок дій непереборної сили/зміною показань/
 проживанням безпосередньо в районах та у період проведення
 воєнних (бойових) дій або в районах, що піддавалися бомбардуван-
 ням, авіаударам та іншим збройним нападам під час військової агресії
 Російської Федерації проти України (зазначити необхідне)

Код згідно з ДСТУ EN ISO 9999:2021 (EN ISO 9999:2016, IDT;
 ISO 9999:2016, IDT) допоміжного засобу реабілітації

Найменування виробу (засобів реабілітації)

(клас, підклас, вид, підвид)

(клас, підклас, вид, підвид)

(клас, підклас, вид, підвид)

(клас, підклас, вид, підвид)

та/або варіанти виготовлення засобу реабілітації залежно від потреб
 особи (пацієнта)

Дата формування висновку _____

Фахівці, які сформуvalи висновок:

(найменування посади/спеціальності)	(підпис)	(ПІБ)
-------------------------------------	----------	-------

(найменування посади/спеціальності)	(підпис)	(ПІБ)
-------------------------------------	----------	-------

(найменування посади/спеціальності)	(підпис)	(ПІБ)
-------------------------------------	----------	-------

ДОДАТОК 26. СКАРГА НА ПОСТАНОВУ ВЛК

Назва вищої військово-лікарської комісії
за підпорядкуванням

Від _____

СКАРГА

на постанову _____ ВЛК від _____ р. №

Я, військовослужбовець (за контрактом, призваний по мобілізації),
_____ року народження,

_____ ,
(звання, посада, підрозділ, в/ч),

отримав поранення під час виконання бойового завдання (обов'язків військової служби) _____ (дата, час, місце отримання поранення), внаслідок якого завдано шкоду моєму здоров'ю. У зв'язку з одержаним мною пораненням я був звільнений від виконання обов'язків військової служби, та проходив лікування в

_____ в період з _____ по _____.

По завершенню лікування та реабілітації я пройшов військово-лікарську комісію.

Відповідно до постанови військово-лікарської комісії

№ _____ від _____ 202 _____ р. було поставлено діагноз та визнано (придатним/непридатним з переоглядом через 6-12 місяців) за статтею _____ Наказу Міністерства Оборони України Про затвердження Положення про військово-лікарську експертизу в Збройних Силах України від 14.08.2008 № 402.

Я не погоджуюсь з даним висновком, оскільки стан мого здоров'я не дозволяє виконувати передбачені статутами, посадовою інструкцією службові обов'язки з моєї військової спеціальності у Збройних Силах України.

(інші аргументи щодо неможливості продовження служби в рядах ЗСУ/неможливості виконання певних обов'язків чи видів робіт). Що також підтверджується наступними медичними висновками:

Також при винесенні оскаржуваної постанови не було враховано наступне:

Керуючись положеннями Наказу Міністерства Оборони України Про затвердження Положення про військово-лікарську експертизу в Збройних Силах України від 14.08.2008 № 402:

ПРОШУ:

1. Скасувати Постанову ВЛК № _____ від _____.
2. Призначити та провести повторний медичний огляд.
3. Розглянути питання про винесення Постанови, якою визнати мене обмежено придатним/непридатним для проходження військової служби у Збройних Силах України з виключенням із військового обліку.

До скарги додаю:

1. Копія постанови ВЛК № _____ від _____.
2. Копія висновку медичного обстеження № _____ від _____.
3. Копія довідки про обставини травми.

Підпис/ звання, прізвище, ініціали

Підпис

ПІБ

" ____ " _____ 202__ року

ДОДАТОК 27. ЗРАЗОК РАПОРТУ НА ЛІКУВАННЯ ЗА РІШЕННЯМ ВЛК

Командиру за безпосереднім
підпорядкуванням

РАПОРТ

Прошу Вашого клопотання перед вищим командуванням щодо на-
правлення мене,

звання, ПІБ, посада,

на лікування у зв'язку з хворобою на підставі рішення військово-лі-
карської комісії № _____ від _____.

Лікування проходитиму за адресою:

Відповідно до постанови Кабінету міністрів України від 23 серпня 2023 року №901 «Про затвердження Порядку здійснення в особливий пе-
ріод обміну медичними та іншими документами військовослужбовців
між закладами охорони здоров'я державної та комунальної власності,
державними установами Національної академії медичних наук, в яких
військовослужбовці перебували (перебувають) на лікуванні, військо-
вими частинами і територіальними центрами комплектування та со-
ціальної підтримки» документи для оформлення відпустки надсила-
ються через систему електронного документообігу, а саме:

1. Рапорт на надання направлення на лікування;
2. Довідка військово-лікарської комісії (№ _____ від _____).

Направлення на лікування прошу направити через систему електро-
нного документообігу на

вкажи назву районного, міського, об'єднаного міського ТЦК та СП,
або його відділу, який відповідає за ОТГ до якої належить населений
пункт або район міста у якому будеш перебувати; точну назву ТЦК та
СП, яка підходить для офіційного листування в системі Аскод Онлайн
дивись за назвою населеного пункту ось тут [http://tinyurl.com/
CEDOname](http://tinyurl.com/CEDOname)

Зі статтями ККУ та статутів ЗСУ щодо неповернення вчасно до частини після закінчення лікування озброєнь.

Підпис/звання, прізвище, ініціали

Підпис

ПІБ

" ____ " _____ 202__ року

ДОДАТОК 28. ЗРАЗОК ЗГОДИ НА ОБРОБКУ ДАНИХ ДЛЯ ОТРИМАННЯ СТАТУСУ УБД

ЗГОДА

на збір та обробку персональних даних

Я, _____,
(Прізвище, ім'я та по батькові)

(народився _____ року, паспорт серії _____ № _____)
Шляхом підписання цього тексту, відповідно до Закону України "Про захист персональних даних" надаю згоду

Міністерству оборони України, (орган державної влади)

на обробку моїх особистих персональних даних у паперових носіях та/або за допомогою інформаційно-комунікаційних систем для вивчення

Міністерству оборони України, (орган державної влади)

та Міністерством у справах ветеранів України документів щодо надання мені статусу учасника бойових дій для ведення Міністерством у справах ветеранів України Єдиного державного реєстру ветеранів війни відповідно до вимог статті 3 1 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту".

Зобов'язуюсь при зміні моїх персональних даних надавати у найкоротший термін відповідальній особі уточнену інформацію та подавати оригінали відповідних документів для внесення моїх нових особистих даних до Єдиного державного реєстру ветеранів війни, відповідно до вимог статті 20 Закону України "Про захист персональних даних"

"18" серпня 2022 року,

Особу та підпис перевірено

Відповідальна особа

М. П.

Я, _____ ,
(Прізвище, ім'я та по батькові)

посвідчую, що отримав повідомлення про те, що інформація про мене буде поширена Міністерству у справах ветеранів України відповідно до статті 14 Закону України "Про захист персональних даних" з метою включення її до Єдиного державного реєстру ветеранів війни, для реалізації Міністерством у справах ветеранів України державної політики у сфері соціального захисту ветеранів війни відповідно до вимог Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", а також відомості про мої права, визначені Законом України "Про захист персональних даних".

(лінія відриву)

Повідомляємо, що надані Вами відомості будуть включені до Єдиного державного реєстру ветеранів війни, який ведеться Міністерством у справах ветеранів України з метою реалізації державної політики у сфері соціального захисту ветеранів війни відповідно до вимог Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту".

Як суб'єкт персональних даних Ви маєте права, передбачені ст. 8 Закону України "Про захист персональних даних".

ДОДАТОК 29. ЗРАЗОК ЗАЯВИ ПРЕДСТАВНИКА ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯ НА ОТРИМАННЯ СТАТУСУ УБД

Комісія назва відповідної комісії
з питань розгляду матеріалів про визнання
учасниками бойових дій
прізвище, власне ім'я, по батькові

ЗАЯВА (ЗВЕРНЕННЯ)

Я, _____,
(Прізвище, ім'я та по батькові)

реквізити документа, що посвідчує
особу (назва документа, серія та/або номер _____)

реєстраційний номер облікової картки
платника податків _____

представляю інтереси військовослужбовця

(військове звання, прізвище, ім'я, по батькові)

Користуючись правом, прошу розглянути заяву (звернення) на засі-
данні Комісії щодо надання військовослужбовцю

(військове звання, прізвище, ім'я, по батькові)

статусу учасника бойових дій за безпосередню участь у заходах, не-
обхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки насе-
лення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією російської
федерації проти України, відповідно до частини першої статті 6 Закону
України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту".

Надаю необхідні відомості про

(військове звання, прізвище, ім'я, по батькові)

що дійсно в період із _____ по _____ брав (брала) участь у
заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту без-
пеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією

російської федерації проти України, перебуваючи в військовій частині (органі, підрозділі)

_____ (найменування військової частини (органу, підрозділу (зазначати найменування областей, районів та населених пунктів, де особа виконує (виконувала) службові (бойові) завдання)

Назва посади, яку обіймає, згідно з штатом, найменування військової частини (органу, підрозділу) _____

(для осіб, звільнених з військової служби найменування РТЦК та СП, де перебуває на військовому обліку) _____

число, місяць, рік народження _____

реквізити документа, що посвідчує особу (назва документа, серія та/або номер) _____

реєстраційний номер облікової картки _____

адреса задекларованого/зареєстрованого місця проживання (перебування) (не обов'язково) _____

номер контактного телефону (не обов'язково) _____

адреса електронної пошти (не обов'язково) _____

Прошу розглянути мою заяву (звернення).

До заяви (звернення) додаю:

1. Довідку про безпосередню участь особи у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України
2. Згода від військовослужбовця на збір та обробку персональних даних на арк. в 1 прим.

3. Копію паспорта громадянина України
4. Копію ідентифікаційного коду
5. Довіреність, видана в порядку, встановленому законодавством, на _____ арк. в 1 прим.
6. Дві кольорові фотокартки розміром 3×4 см на матовому папері, зображення обличчя має займати 65-70% фотокартки
7. Інші документи, які містять докази та підтверджують факт виконання мною особисто або у складі військової частини (органу, підрозділу), установи та закладу бойових (службових) завдань (необхідно перерахувати)

Про прийняте рішення, прошу повідомити мене на адресу (електронну пошту): _____

Дата

Підпис ("Дія.підпис")

Прізвище, Власне Ім'я

ДОДАТОК 30. ЗРАЗОК РАПОРТА НА ЗВІЛЬНЕННЯ ЗА НАЯВНОСТІ ІНВАЛІДНОСТІ

Командиру 00 механізованого
батальйону військової частини А0000

РАПОРТ

Прошу Вашого клопотання перед вищим командуванням про звільнення мене, посада, звання, ПРІЗВИЩЕ Ім'я По-батькові, з військової служби на підставі підпункту "б" пункту 2 частини 4 статті 26 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу" від 25.03.1992 № 2232-XII, а саме: під час дії воєнного стану за станом здоров'я в зв'язку з наявністю інвалідності I групи, що підтверджується документами/нотаріально засвідченими копіями документів (додаються);

На день виключення мене зі списків військової частини прошу виплатити всі належні мені грошові кошти (грошове забезпечення, компенсацію за невикористану відпустку, одноразову грошову допомогу при звільненні мобілізованих осіб, грошову допомогу на оздоровлення, матеріальну допомогу, тощо).

Мою особову справу прошу направити до МІСТО територіального центру комплектування та соціальної підтримки.

Підтверджуючі документи додаю:

1. Нотаріальна копія паспорту серія №НОМЕР та РНОКПП ПРІЗВИЩЕ Ім'я по Батькові;
2. Нотаріально копія довідки до акту огляду МСЕК №НОМЕР ПРІЗВИЩЕ Ім'я по Батькові.

(Посада, наприклад, "Гранатометник"), (номер) відділення, (номер/назва) роти, (номер/назва) батальйону військової частини А0000

(звання, наприклад "старший солдат")

Ім'я ПРІЗВИЩЕ

00.00.2024 р.

Командиру
військової частини А0000

Клопочу по суті рапорту (звання та ім'я прізвище військовослужбовця, що подає рапорт. Наприклад, "старшого солдата Володимира ПЕТРЕНКО").

Командир (номер/назва) роти, (номер/назва) батальйону військової частини А0000, звання Ім'я ПРІЗВИЩЕ

00.00.2024 р.

**Видання підготовлене до друку в Головному управлінні
комунікацій Збройних Сил України**

Керівник проекту: полковник А. Катков (ГУК ЗСУ)

Упорядники: л-нт О. Горбач (ГУК ЗСУ),
солдат І. Волошина (112 ОБр ТРО)

Літературний редактор: капітан О. Шпак (ГУК ЗСУ)

Дизайн та макет: Locariga

Консультативна група:

Міністерство оборони України

Генеральний Штаб ЗС України

Командування Медичних сил ЗС України

Командування Сил територіальної оборони ЗС України

Міністерство охорони здоров'я України

Міністерство соціальної політики України

Громадська організація «Юридична сотня»

Громадська організація «Принцип»